

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ (H.
1208-1211/ M. 1793-1797) TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (s. 1-30)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet AKSİN

HAZIRLAYAN
Hacer YILMAZ

ELAZIĞ-2016

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ (H. 1208-1211/ M. 1793-1797) TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ (s. 1-30)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet AKSIN

HAZIRLAYAN
Hacer YILMAZ

Jürimiz, ... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans / doktora tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır

Jüri Üyeleri:

1. **Prof. Dr. Ahmet AKSIN**
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Zahir KIZMAZ
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****2 Numaralı Mühimme-i Mektume Defteri (H. 1208-1211/M. 1793-1797)****Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s. 1-30)****Hacer YILMAZ****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı****Elazığ-2016; Sayfa: VI + 116**

Günümüzdeki Bakanlar Kurulu'nun işlevini gören Divân-ı Hümayûn toplantılarında iç ve dış meselelere ait idari, iktisadi, içtimai, askeri konular ve halkın şikâyetleri görüşülür, bunun sonucunda alınan önemli kararlar Mühimme Defterleri'ne kaydedilirdi. Bu defterler, modern tarih çalışmalarında kullanılmasının yanı sıra, yüksek karar organı vazifesi gören Divân'dan kalan belgeler olduğu için, hukuk tarihi açısından da önemli bir yer tutar. Toplamda 419 adet olan Mühimme Defterleri'nde, Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatının yönetim ve askeri birimlerinin yapısı, çalışma şekilleri, savaş tarihleri, devlet ve gayr-i müslim halk arasındaki ilişki, hac siyaseti, kutsal bölgelerin korunması ve idaresi gibi önemli konularda bilgi içermektedir. İçerdikleri bu bilgilere göre; Rikâb Mühimmesi, Ordu Mühimmesi, Kaymakamlık Mühimmesi, Mektum Mühimmesi, Mısır Mühimmesi gibi çeşitli isimler almıştır. Mühimme-i Mektume, devlet için çok gizli olan kararların tutulduğu defterlerdir. Bu defterler, Hicri 1203-1302 Miladi 1788-1885 yılları arasında tutulmuş ve sayıları onu geçmemektedir. Mühimme-i Mektum Defterleri'ni inceleyerek, dönemde yapılmış yolsuzluk, eşkıyalık ve bu kimselere verilmiş cezalar hakkında bilgi edinebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Divân-ı Hümayûn, Mühimme Defterleri, Mühimme-i Mektum, Osmanlı Devleti, Şikâyet

ABSTRACT**Master Thesis****Numbered 2 Mühimme-i Mektume Notebook (H. 1208/1211 M. 1793/1797)****Assesment and Transcription****Hacer YILMAZ****The University of Firat****The Institute of Social Science****The Department of Contemporary History****Elazığ-2016; Page: VI + 116**

Today, the Council of Ministers meeting in the administrative functions of the Divan-i Humayun saw the interior and foreign issues , economic, social, military affairs and public complaints are discussed, important decisions taken as a result of it was recorded in the Mühimme registers. These registers, as well as the use of modern historical studies, because the highest decision making body of the Court , which acts as the remaining documents , holds an important place in the history of law . In total, the Mühimme Books, with 419 units, the management and structure of the military units of the Ottoman Empire 's central and provincial organizations, ways of working, war history, the relationship between the state and the non-muslim population, pilgrimage politics, important issues such as the protection and management of sacred area It includes information. According to this information they contain; Mühimme of Rikâb, Mühimme of Army, Mühimme of Distric, Mühimme of Hidden, Mühimme of Egypt like has taken several names. Mühimme -i Mektume to are decisions which are kept top secret for the state registry. These notebooks Hijri held between the years 1788-1885 and 1203-1302 the number was Gregorian does not exceed it. By examining the Mühimme-i Mektum more fruitful notebooks, corruption made in the period, we can learn about banditry and penalties given to anyone.

Key Words: Council of States, Mühimme Registers, Mühimme-i Hiddeden, Ottoman Empire, Complaint

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR	VI
GİRİŞ	1
I. MÜHİMME DEFTERLERİ	1
I.1. Mühimme Defterlerinin Genel Özellikleri	1
I.3. Mühimme Defterlerinin İçerikleri ve Özellikleri.....	6
I.5. 2 Numaralı Mühimme-i Mektume Defteri.....	10

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 1-98 ARASI HÜKÜM ÖZETLERİ.....	12
---	-----------

İKİNCİ BÖLÜM

2. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 1-98 ARASI HÜKÜM TRANSKRİPSİYONU	37
SONUÇ	112
EKLER	114
KAYNAKÇA.....	115
ÖZGEÇMİŞ	116

ÖNSÖZ

Bu çalışma, 2 Numaralı Mühimme-i Mektume Defteri'nin 1. ve 30. sayfalar arası transkripsiyon, özet ve değerlendirmesini içermektedir. Mühimme Defterleri adından da anlaşılacağı üzere, önemli bilgilerin kaydedildiği defterlerdir. Bizim çalışmasını yaptığımız Mühimme-i Mektume Defterleri, mühim bilgiler içermesinin yanı sıra verilen cezalar ve hükümler gizlilik teşkil etmektedir. Giriş kısmında, Mühimme Defterleri'nin; ortaya çıkışını, çeşitleri, önemi ve hangi amaca hizmet ettiği hakkında bilgi vererek, defterlerin tarihinin, kronolojisinin ve öneminin daha iyi anlaşılır olmasını sağlamaya çalıştık.

Çalışmamızın birinci bölümünde, H. 1208-1211/ M. 1793-1797 yılları arasında kayıt altına alınan 2 Numaralı Mühimme-i Mektum Defteri'nin, 1 ve 30 arası sayfalardaki sırasıyla 1'den 98'e kadar kayıt altına alınmış hükümlerin transkripsiyonundan elde ettiğimiz bilgilerle, her bir hükmün en sade ve anlaşılabilir şekliyle özetlerini vermeye çalıştık.

Çalışmamızın ikinci bölümünde, H. 1208-1211/ M. 1793-1797 yılları arasında kayıt altına alınan, sırasıyla 1-98 arası hükümlerin transkripsiyonunu elimizden geldiğince metnin orijinaline sadık kalarak transkribe etmeye çalıştık.

Son kısımda ise, transkribe ettiğimiz hükümler hakkında genel bir değerlendirme yapıp dönem hakkında edindiğimiz bilgileri paylaştık. Dönemin padişahı III. Selim'in bu hükümlerde bahsedilen eşkıyalık, zorbalık ve yolsuzluklar karşısındaki tutumuna yer verdik. Böylece hükümlerden çıkarımlar yaparak, Osmanlı Devleti'nin 1792/1797 yılları arasındaki sosyo-ekonomik düzenine ışık tutmaya çalıştık.

Bu çalışmayı hazırlarken, üzerimde büyük emeği olan, her aşamada benden desteğini, bilgisini esirgemeyen değerli tez danışman hocam Prof. Dr. Ahmet AKSİN'a teşekkürü borç bilirim. Ayrıca eğitim hayatımın her aşamasında maddi manevi destek gördüğüm ailem ve eşim Cuma Ali YILMAZ'a ve benden yardımını esirgemeyen Ayşe KAVİLLİOĞLU'na teşekkür ederim.

KISALTMALAR

- A.g.e.** : Adı geçen eser
B. : Receb
C. : Cemâziye'l-âhir
Ca. : Cemâziye'l-evvel
H. : Hicrî
L. : Şevvâl
M. : Muharrem
N. : Ramazan
Ra. : Rebî' u'l-evvel
R. : Rebî' u'l-âhir
S. : Sayfa
S. : Safer
Ş. : Şa' bân
Vb. : Ve benzeri
Vs. : Vesâire
Z. : Zi'l-hicce
Za. : Zi'l-ka'de

GİRİŞ

I. MÜHİMME DEFTERLERİ

I.1. Mühimme Defterlerinin Genel Özellikleri

Mühimme, ‘önemli, mühim olan’ anlamına gelmektedir. Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn toplantılarının düzenli yapıldığı zamanlarda her Divân toplantısında görüşülen siyasi, askeri, ekonomik, örfi, idari ve sosyal kararların kaydını içeren defterlerdir¹. Divân-ı Hümâyûn’da görüşülen meseleler temize çekilip yayınlandıktan sonra bunların özet kayıtlarını içeren tarih sırasına göre defterler tutuluyordu². Divân-ı Hümâyûn Sicilleri diye anılan bu defterler, içeriklerinde bulunan muhtelif meselelere göre tasnife tabi tutulmuşlardır³. Mühimme Defterleri, kaydedilen defterlerin başlıcaları arasında gösterilebilir. Bu defterler, Padişahın ya da Sadrazamın başkanlık ettiği Divândan çıkan mühim emirlerin kaydolunduğu defterler olmaları nedeniyle birinci ve ikinci derecede öneme sahip dâhili ve harici meseleleri içerir ve bu sebeple hukuk tarihi açısından da oldukça önemlidir⁴.

Mühimme Defterleri’nde Divân-ı Hümâyûn’da görüşülen ve karara bağlanan farklı meselelere ait hükümlere rastlanmak mümkündür; ancak bu hükümler deftere verilen isimden de anlaşılacağı gibi ‘*ehemm-i umur*’ içeriği olan konulardır. Fakat yine de bu meselelerin ya da hükümlerin hangi ölçüte göre mühim sayılıp deftere kaydedilme gereği duyulduğu konusu kesin değildir. Divân kalemlerinin başı olan Reisülküttab’ın mühim gördüğü konuların kaydıyla Mühimme Defterleri oluşmuştur. Defterlerde kayıtlı hükümler, Divân-ı Hümâyûn kararı gereğince ferman şeklinde düzenlenerek ilgili makamlara gönderilen emirlerin suretleri olup bu suretlerin diğer kayıtlarını veya asıllarını ilgili devlet, Beylerbeyilik ve Şer’î Sicil arşivlerinde bulmak mümkündür. Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nin önemli belgelerinden olan ve ne zamandan beri kaydedildiği bilinmeyen Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn’da neticeye varılan meseleler üzerine, en yetkili karar organı olan Padişahın onayı alındıktan sonra

---

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, TTK Yayınları, Ankara, 1988, s. 79

² Midhat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lugatı*, Enderun Kitapevi, İstanbul 1986, s. 88

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletini Saray Teşkilatı*, TTK Yayınları, Ankara 1998, s. 280

⁴ *Başbakanlık Osmanlı Arşivi*, Yusuf İhsan Genç, Hacı Osman Yıldırım, Nazım Yılmaz vd., Başbakanlık Basımevi, II. Baskı, İstanbul 2000, s.37-100

düzenledikleri fermanların suretlerinin kaydedildiği defterlerdir. Bahsedilen adlandırmanın bu defterler için genel bir kullanım haline gelmesi XVII. yüzyılın sonlarından itibaren olmuştur. Ayrıca fermanların asılları, gönderildikleri mahallerde çeşitli nedenlerle kaybolduğu için bunların Mühimme Defterleri'ndeki sûretleri Osmanlı teşkilat yapısı ve hukuku hakkında bilgi edinmek için son derece önemli kaynaklardır. Daha evvel Divân kayıtlarının suretlerinin tutulduğu defterlere Mîrî ahkâm veya Ahkâm-ı Mîrî defterleri denmekteydi. Devlet işlerini alakadar eden hususların resmi olarak görüşülmesinin yanı sıra Divân-ı Hümayun'un, yüksek mahkeme olarak vazife görme yetkisi de vardı. Bu sebeple kaydedilen ilk dönem Mühimme Defterleri'nde hem devlet işleri hem de hukuki içerikli hükümlere rastlamak mümkündür. Bu hükümler, Avrupa ortalarından İran'a, Kırım'dan Kuzey Afrika'ya ve Arabistan'a dek uzanan Osmanlı Devletinin merkez ve taşra teşkilatının idari yapısı ve işleyişi, devlet ve halk arasındaki ilişkiyi, imar, iskân, mali, iç ve dış siyaset, isyanlar ve bu isyanların bastırılma şekilleri, askeri tarih, strateji ve yabancı devletlerle olan münasebetler gibi oldukça geniş bir yelpazedeki konuları içerir⁵.

I.2. Mühimme Defterleri'nin Sınıflandırılması

Bugün Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Hicri 961-1333 Miladi 1553-1915 tarihleri arasında tutulmuş 419 adet Mühimme Defteri mevcuttur. Bilinen en eski tarihli Mühimme Defteri Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde E. 12321 numarada Hicri 951-Miladi 1544 tarihli defterdir. Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki defterlerin en eskisi Hicri 961-Miladi 1553, en sonuncusu ise Hicri 1323-Miladi 1905 tarihlidir. Fakat 1 ve 2 nolu Mühimme Defterleri, Rü'ûs Defterleri'dir⁶.

Mühimme Defterleri, Osmanlı Arşivi'nde: "989 Numaralı Divân-ı Hümayûn Defterleri Kataloğunda Mühimme Defterleri başlığı altında Hicri 961-1323 Miladi (1553-1905) tarihleri arasında tutulmuş 266 adet Mühimme Defteri; Mühimme tasnifinden başka aslında mühimmeler arasında yer alması gerekirken sonradan bulunduğu için ayrı bir tasnif haline getirilen Mühimme Defterleri Zeyli başlığı altında Hicri 980-1195 Miladi 1572-1780 tarihleri arasında tutulmuş 17 adet Mühimme-i Zeyli Defteri; Mühimme-i Asâkir Defterleri başlığı altında Hicri 1196-1328 Miladi 1781-1910 tarihleri arasında

⁵Mübahat S. Kütükoğlu, "Mühimme Defteri", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. XXXI, İstanbul, 2006, s. 520-521

⁶BOA, s. 77

tutulmuş 68 adet Mühimme-i Asâkir Defteri; Mühimme-i Mektûme Defterleri başlığı altında Hicri 1203-1302 Miladi 1788-1885 tarihleri arasında tutulmuş 10 adet Mühimme-i Mektûme Defteri; Mühimme-i Mısır Defterleri başlığı altında Hicri 1119-1333 Miladi 1785-1915 tarihleri arasında tutulmuş 15 adet Mühimme-i Mısır Defteri ile "980 Numaralı Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu'nda Mühimme Defterleri başlığı altında Hicri 977-1252 Miladi 1570-1836 tarihleri arasında tutulmuş 43 adet Mühimme Defteri parçası; Mühimme-i Mektûme Defterleri başlığı altında Hicri 1223-1224 Miladi 1808-1809 tarihleri arasında tutulmuş 1 adet Mühimme-i Mektûme Defteri; Mühimme-i Mısır Defterleri başlığı altında Hicri 1122-1128 Miladi 1710-1716 tarihleri arasında tutulmuş 16 sayfalık 1 adet Mühimme-i Mısır Defteri parçası olmak üzere toplam 376 adet Mühimme Defteri ile fasiküllerden oluşan 44 adet Mühimme Defteri parçası mevcut bulunmaktadır⁷.

Mühimme-i Mektûme veya Mektûm Mühimmeler ise, Divân-ı Hümayûn'da karara bağlanan gizli hususların kayıtlarını içeren defterlerdir⁸. Mühimme-i Asakir, askerî teşkilat, tevcîhâtlar, askerî sahadaki ıslahatlar ve askeriye ile ilgili önemli konularda verilen kararların kayıtlı olduğu defterlerdir. Mühimme-i Mısır, Mısır meselelerine ait önemli konuların kayıtlarını içeren defterlerdir. On beşinci defter Mısır'a ait mahrem kayıtları içerdiğinden "*mektum*" olarak ifade edilir⁹.

Mühimme serisindeki tarih boşlukları özellikle 82 numaralı defter (1026-1027/1617-1618) ve 83 numaralı defter (1036- 1037/1626-1627) arasında görülür. Tarih atlamaları 1004-1005/1595-1596 (74 nr.) ile 1011-1013/1602-1604 (75 nr.); 1040-1042/1630-1632 (85 nr.) ile 1046/1636 (86 nr.); 1056/1646 (91 nr.) ile 1067-1069/1656-1658 (92 nr.); 1075- 1076/1664-1665 (95 nr.) ile 1089-1090/1678-1679 (96 nr.); 1090-1092/1679- 1681 (97 nr.) ile 1095-1096/1685-1686 (180 nr.) ve 1100/1688 (98 nr.) arasında da mevcuttur. XVI. yüzyılın ilk yarısı göz ardı edilirse ikinci yarısı için bazı istisnalar hariç kronolojik bir sıralama vardır. XVIII. asra ait olanlar da tam bir silsile izler, arada geniş zaman dilimi atlamaları bulunmaz. Ancak XVII. asra ait defterlerdeki tarih atlamalarının bir bölümü, Şikâyet Defteri tanımlamasıyla ayrı bir tasnifin ortaya çıkmasından kaynaklanmış olmalıdır. Başka bir kısım tasniflerde de Mühimme tarzı defterlerin var olduğu bilinmektedir. Belirtmek gerekir ki, tasnifteki defterler her zaman

---

⁷ BOA, s. 10-23

⁸ BOA, s. 71

⁹ BOA, s.73

tam bir kronolojik sıra takip etmezler, “*takdim-tehir*”e çokça rastlanmaktadır. Diğer taraftan Mühimme Defterleri tasnifi yapıldıktan sonra bulunan defterler Mühimme Zeyli adı altında farklı bir sınıfta toplanmıştır. Burada 980- 1195/1572-1780 yıllarında kaydolunan 17 adet defter bulunmaktadır. En son kayıt altına alınan 17 numaralı defter sonradan Nâme-i Humâyûn tasnifine aktarılmıştır. Ayrıca A.DVN. MHM. Kodu altında yeni oluşturulan tasnifte de Hicri 977-1252 Miladi 1570-1836 arasını ihtiva eden birçoğu parça şeklinde 43 adet defter vardır. Fakat bu son iki tasnifteki defterlerin tamamının yine tipik bir Mühimme Defteri biçiminde olduğu söylenemez. Arşivin önemli bir defter tasnifi olan Kamil Kepeci (KK) tasnifinde Ahkâm Defterleri¹⁰ adı altındaki bölümde 70 (1010-1011/1601-1602, 1013/1604) ve 71 numaralı defterlerin Mühimme oldukları anlaşılmaktadır¹¹.

Mühimme Defterleri’nde hükümlerin üst ve yanlarında bulunan notlar aracılığıyla fermanların nasıl hazırlandığı ve nasıl yazıldığı konusunda bilgi sahibi olunabilmektedir. Hükümlerin müsveddeleri içeriklerine göre Nişancı ‘*Nişancı hazretlerinin müsveddelerine göre yazılmıştır.*’¹² Reisülküttâb ‘*kendi müsveddesi ile dir ve hükmünü dâhil kendisi yazmıştır; ba-hatt-ı reis efendi*’¹³ veya kıdemli bir Divân kâtibi ‘*ba-müsvedde-i Dal Efendi*’¹⁴ , ‘*ba-müsvedde-i Ferruh Bey*’¹⁵ tarafından kaleme alınırdı. Kâtiplerden birinin müsveddeyi yazması halinde mutlaka Reîsülküttâbın ‘*ba-tashih-i hazret-i efendi*’¹⁶ veya Nişancının ‘*ba-tashih-i nişancı Paşa*’¹⁷ kontrolünden geçerek düzeltilirdi. Bazen bir Şehzade ya da yetkili bir idareci tarafından hazırlanmış müsveddeye göre de ferman yazıldığı olurdu¹⁸. Hüküm müsveddelerinin kontrolünden sonra temizinin yazıldığına sağ üst köşede işaret edilmiştir. Bazen bu konuda tafsilât verilerek kimin tarafından nasıl bir kâğıda yazıldığı da kaydedilmiştir. ‘*Bundan aşağı beyaz kâğıda yazılıb Rüstem Paşa hazretleri nişanladılar*’ veya ‘*bundan aşağı nişancı bey nişaniyledir*’¹⁹ ‘*Nişanlıya yazıldı*’²⁰ ‘*Yazıldı nişanlıya*’²¹ veya sadece ‘*nişanlı*

¹⁰ BOA, s. 22

¹¹ Atilla Çetin, *Başbakanlık Arşiv Kılavuzu*, İstanbul, 1979, s. 49

¹² Başbakanlık Arşivi Mühimme Defteri, nr. LXII, s. 185.

¹³ BA, MD, nr. LXII, s. 235/19.

¹⁴ BA, MD, nr. LXI, s. 14.

¹⁵ BA, MD, nr. LXI, s. 61.

¹⁶ BA, MD, nr. LXI, s. 4, 128.

¹⁷ BA, MD, nr. LXII, s. 149.

¹⁸ BA, MD, nr. III, s. 21/20.

¹⁹ TSMA, 951 tarihli Mühime, nr, 12321, vr. 69, 88.

²⁰ BA, MD, nr. XXVI, s. 43.

²¹ BA, MD, nr. V, s. 662/25.

*kâğıda*²² Kâğıdın nişanlı olduğuna dikkat çekilmesi, tuğrasının fermanın yazılmasından sonra çekilmeyip önceden tuğra çekilmiş boş kâğıdın kullanıldığını gösterir. Fermanların önemlerine göre bazılarında Padişahın Hatt-ı Hümâyunu bulunur. Bu konuda da yine hükmün üzerinde "*bâ-hatt-ı hümâyun*" yazılarak işaret edilirdi. Hükmün gönderildiği şahsa gönderilmek üzere kime teslim edildiğini hükümlerin üst notlarında görmek mümkündür. Hüküm fermanın yazılmasına neden teşkil eden arzı getiren kişiye '*Arzı getiren Mahmud'a verildi*'²³ ya da gönderilecek kişinin kethüdasına '*Sığla beyinin kethüdasına verildi*'²⁴ ulaştırıldığı gibi Divân çavuşlarından herhangi biriyle de gönderilebiliyordu. Çok az görülmekle birlikte bir hükmün ilk teslim edilen çavuştan alınıp büyük olasılıkla benzer yönde başka bir hükmü götürecektir olan diğer bir çavuşa teslim edildiği de olurdu. Bu gönderme şerhlerinin altında hükmün götürecektir olan kişiye teslim edilme tarihi not edilirdi. Çıkan ferman tek bir yere değil birden fazla yere gönderileceği zaman hükmün kaydı tamamlandıktan sonra diğeri, diğerlerinin nereye, nerelere gönderilmiş olduğu her birinin üzerine "*bir sureti. . .*" başlığı atılarak teker teker belirtilmiştir. Her birinin sağ üst tarafında "*yazıldı*" klişesi, sol üst tarafında tarih bulunmakta ve kiminle gönderildiği belirtilmektedir. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Mühimme serisindeki defterlerin müsveddelerin temize çekilmiş şekillerinin en tipik örneği 14 numaralı defterdir. Diğer Mühimme Defterleri'nde nadir görülen bir özellik, hükmün sol üst tarafındaki kâtip rumuzlarının alta geçmesi ve hükümlerin nakledildiğini gösteren "*nukilet*" ibaresidir. Bu defterlerde bazı kelime ve cümlelerin üzeri çizilmiş, yerine kelimeler yazılmıştır. Örneğin 70-75. defterler cilt şekilleri itibariyle de diğer defterlerden farklılık gösterir. Kimi Mühimme Defterleri'nde hükümlerin yanında görülen kâtip rumuzlarının sahibi, 61 ve 62 numaralı Mühimme Defterleri'nin başında bulunan kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bu kayıtlar haftanın hangi günlerinde hangi kâtiplerin nöbetçi olduğunu göstermek için yazılmıştır. . Böylece hem Mühimmelerdeki rumuzlar anlaşılmakta hem Divân kâtiplerinin adları öğrenilmekte hem de kâtiplerin nöbetleşe iş gördükleri ortaya çıkmaktadır. İlk dönem Mühimmelerinde seyrek görülen; ancak daha sonra yazılan Mühimmelerde çokça rastlanan bir durum da hükümlerin yanına neye dair olduğunun yazılmasıdır. Bu husus, aranan hükmün kolaylıkla bulunması açısından oldukça önemlidir. Hükümlerin üzerinde görülen kayıtlar,

²² BA, MD, nr. V, s. 568/1569.

²³ BA, MD, nr. III, s. 404.

²⁴ BA, MD, nr. VI, s. 32

gizli olarak adlandırılan fermanların suretlerinin yazıldığı zamanı değil sonradan Mühimme Defterleri'ne geçirildiğini göstermektedir²⁵.

I.3. Mühimme Defterlerinin İçerikleri ve Özellikleri

Mühimme Defterleri, hükümlerin çıktığı Divânlara göre farklı gruplara ayrılır:

1- Mühimme Defterleri: Padişahın pâyitahtta bulunduğu esnada, Sadrâzam başkanlığındaki divân toplantısından çıkan emirlerin kaydolunduğu defterlerdir²⁶,

2- Rikâb Mühimesi: Sadrâzâmın sefer veya başka bir sebeple payitahttan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb Kaymakamı veya Sadâret Kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan divânda alınan kararların yazıldığı defterlerdir²⁷,

3- Ordu Mühimesi: Ordu ile birlikte sefere çıkan Sadrâzâmın sefer sırasında akdettiği divân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterlerdir²⁸,

4- Kaymakamlık Mühimesi: Padişah ve Sadrâzam aynı anda Dersâdet'ten ayrıldığında, devlet işlerini tedvir üzere tayin edilen Sadâret Kaymakamının müstakil olarak akdettiği divânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterlerdir²⁹.

Ayrıca devlet yönetimi açısından gizli tutulması çok önemli olan, özel durumdaki hükümlerin kaydedildiği Mühimme-ı Mektûme defterleri vardır. Bu defterlerin sayısı on'u geçmemektedir. Mısır'ın merkezden uzak olması ve bölgesinde önemli bir mevkide olma eğilimini kazanmasından dolayı Divân oluşumu kendiliğinden meydana gelirken burada görüşülen konularla Mühimme-i Mısır adlı defterler oluşmuştur³⁰.

Mühimme Defterleri'nin içeriğine bakacak olursak;

1) Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idarî ve askerî organların yapısı, birbirleriyle olan münasebetleri, çalışma şekilleri, işlevleri hakkında bilgi verdiği için, oldukça önemli bir kaynak olarak nitelendirilmektedir. Devlet kurumları hakkındaki tüm bu bilgiler, hükümlerin incelenmesiyle anlaşılabilir³¹.

2) Bu defterler, Osmanlı Devleti'nin yanı sıra Kuzey Afrika, Avrupa, Orta Doğu, Arabistan Yarımadası, Kafkaslar, Rusya gibi ülkeler hakkında da önemli bilgiler içerir³².

²⁵ BA, MD, nr. CLIII, s. 94; BA, MD, nr. CLIX, s. 132-135

²⁶ BOA, a. g. e. , s. 60

²⁷ BOA, s. 61

²⁸ BOA, s. 61

²⁹ BOA, s. 61

³⁰ Uzunçarşılı, , Merkez ve Bahriye Teşkilatı, s. 82

³¹ BOA, s. 62

³² BOA, s. 62

3) Osmanlı Devleti'nin gayr-i müslim halka karşı tutumu, azınlık hakları, halkın temel ihtiyaçlarının temini, ibadet serbestliği, dini tapınakların inşası gibi çeşitli konular Mühimme Defterleri'nde sıkça görülür³³.

4) Hac organizasyonu, kutsal topraklara verilen önem ve buralara götürülen hizmetler de görülür³⁴.

5) Osmanlı kültür ve sanat faaliyetleri, iskan siyaseti, sosyal hizmetler, vakıflar ve idareleri konusunda zengin malzeme temin ederler³⁵.

6) Askeri tarih, savaş tarihi, lojistik hizmetlerin tarihi açısından da çok sayıda mühimme defteri bulunmaktadır³⁶.

I.4. Mühimme Defterleri'nin Diplomatik Açıdan Önemi

Mühimme Defterleri'ndeki hükümler Divân-ı Hümayûn'un hangi konular üzerinde durup karara bağladıklarını ve yetkilerini tespit etmemiz konusunda birinci elden kaynak düzeyindedir. Hükümlerin Mühimme Defterleri'ne kaydolma biçimlerinden, verilen kararın nasıl ve neye göre verildiğini, bu kararların görüşme aşamalarını tespit etmemiz mümkün değildir. Bunun nedeni kararın verilmesine neden olan evrakın karışık olması ve Divân-ı Hümayûn'da kayıt tutulmaması düşünülebilir³⁷. Mühimme Defterleri'ndeki kayıtların, muhattap makama gönderilen ferman veya beratlarının kopyaları olduğu bilinmekle beraber, Mühimme Defterleri name, emir veya hüküm ile benzerlerinin tam metnini kapsamamakta, 'elkab' ve öteki formalite kısımları terk edilerek ya da kısaltılarak asıl konuyu içermektedir³⁸. Belgeler 10 kısımda incelenebilir:

- 1) Davet
- 2) Tuğra (Padişah'ın Nişanı)
- 3) Ünvan ve Elkab
- 4) Muhatabın adı ve Elkabı
- 5) Dua
- 6) Nakil ve İblağ

³³ BOA, s. 62

³⁴ BOA, s. 62

³⁵ BOA, s. 62

³⁶ BOA, s. 62

³⁷ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s.79

³⁸ M. Tayyib Gökbilgin, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, İstanbul, 1979, s. 105.

7)Emir

8)Te'kid ve Tehdid

9)Tarih

10)Yer

Belgelerin en üstünde Davet bulunurdu. Bu kısımda bismelenin kısaltılmış şekli olan 'b' olacağı gibi Allah lafzının kısaltılmış şekli olan "hüve" şeklinde de olabilirdi. Ya da "Hüve'l -Muğni", Hüve'l- Ğaniyyü'l- Mü'min" veya "Bismillahirrahmanirrahim" şeklinde uzun ibareler de kullanılırdı. Davetten sonra Nişan-ı Hümayun, Tevki' ya da hükümdarın adının şekilli bir yazılışı olan Tuğra yer alırdı. Ancak Davet ve Tuğra Mühimme Defterleri'nde bulunmamaktadır; çünkü Mühimme Defterleri, asıl belgelerin müsveddesi yani bir sureti konumundadır. Orijinal belge değildir. Ünvan ve Elkab bölümünde, Padişah başka bir hükümdara mektup gönderecekse önce kendi ünvan ve elkabına yer verir. Ünvan ve Elkab ise daha çok Name-i Hümayunlarda görülür. "Ben ki Sultânü's-Selâtin, Burhânü'l-Hevâkin, Tâc-ı Bahş-ı Hüsrevân-ı Rûy-ı Zemîn, Zıllullâhi fi'l-Arzîn. Akdenizin Karadenizin. Rumili'nun Anadolunun " şeklinde başlayarak Padişah hakim olduğu ülkeleri tek tek saymakta, kudretini anlatarak kendisini yüceltmektedir. Davet ve Tuğra gibi Mühimme Defterleri'nde suretleri kaydedilen ferman ve nâme-i hümayûnlar da Padişah'ın ünvan ve elkabına da yer verilmezdi. Padişah'ın ünvan ve elkabı bittikten sonra "Sen ki iftiharü'l-ümera'i'l-milleti'l-mesihyye.... Vilayet-i Leh Kralı Sigismund'sun" şeklinde hitab edilen kişinin rütbe, mevki ve mensup olduğu sınıfa göre değişen uygun olan elkab kullanılırdı. Dâhildeki fermanlarda doğrudan doğruya bu şekilde girilir. Aynı şekilde hitap edilen şahsın rütbe ve mevkisine göre Vezir, Beylerbeyi, Defterdar, Şeyhülislam, Sancakbeyi, Kadı gibi her bir görevli için ayrı ayrı hitaplar geliştirilmiştir³⁹.

Mühimme Defterlerinde muhatabın elkabına nadiren yer verilir, genellikle "Rumeli Beylerbeyine hüküm ki", "Halep Beylerbeyisine hüküm ki", gibi hitab edilenin rütbe ve mevki ya da ismiyle doğrudan konuya girilirdi. Bazen de "düstur-ı mükerrem ila ahirihî... Vezir Osman Paşa" şeklinde kısaltma yoluna gidilmiştir. Elkab'tan sonra Dua ve Hayır cümlesi gelmektedir. Burada da muhatabın mevkii ve sınıfına dikkat edilir. Bu da muhatabın rütbe, mevki ve sınıfına göre değişmektedir. Mesela Vezirler için "edam Allahu te'ala iclalehu", Defterdarlar için "damet me'aliyehu", Şeyhülislam için

³⁹Gökbilgin, a.g.e., s. 59

‘*’edam Allahu te’ala fezailühu’*’, Beylerbeyi için ‘*’dame ikbalehu’*’, Kadılar için ‘*’zide fazlühu’*’, Şeyhler için ‘*’medd Allahu zilalehu’*’, Ağa, Müteferrika, Çavuş vs. rütbedekiler için de ‘*’zide mecdühu, dame mecdühu, zide kadrihu’*’ gibi formüller kullanılmıştır. Hristiyan hükümdarlar içinse en çok kullanılan giriş ‘*’hutimet avakıbuhi bi’l –hayr’*’ olmuştur⁴⁰.

Buraya kadar olan kısım belgenin girişidir yani henüz konuya girilmemiştir. Bundan sonra belgenin esas konusuna yani içeriğe girilmektedir. Bu kısmın birinci bölümü Nakil ve İbلاغ’dır. Bu bölümde bir olay anlatılmakta, hükmün yazılmasına neden olan konu açıklanmaktadır. Kullanılan genel usul “*’tevkii refii hümayün vasıl olıcak malum ola ki’*” şeklindedir. Fakat bazı Mühimme Defterleri’nde ‘*’mektub gönderub’*’, ‘*’adam gönderüb’*’ şeklinde doğrudan doğruya nakil kısmına geçildiği de görülmektedir. Bazen de ‘*’bundan akdem taht-ı kazanuzda sefer-i hümayun için nüzul ihraç idesin diyü maliye tarafından mufasallen emr-i hümayun gönderilmiş idi hala nüzul ihracında ihmâl üzere olduğun istima’ olunmağın mes’ul ve mu’ateb olmuşsuzdur. ’* denilerek hükmün yazılmasına neden olan konu açıklanmakta ve hemen ardından ‘*’buyurdum ki’*’ denilerek emir kısmına geçilmektedir. Bundan sonra ‘*’hükm-i şerifim ile dergâh-ı mu’allam çavuşlarından Muhammed Çavuş zide kadrihu vardukda’*⁴¹ şeklinde fermanı getiren görevlinin ismi zikredilmektedir. Fakat Mühimme Defterleri’nde bu duruma nadiren rastlanmaktadır. Çoğu kez ‘*’buyurdum ki’*’ den sonra bir iki kelimelik boşluk bırakılarak ‘*’hükm-i şerifim vardukda’*’ ya da “*’vusul buldukda’*” denilerek devam edilmektedir. Bunun nedeni müsvedde ve suret yazılırken fermanı götürecekt kişinin henüz belli olmamasından kaynaklanır. Hüküm temize çekilip ferman haline getirildikten sonra hükmü götürecekt kişi belirlenip fermanda isminin yazıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim Mühime Defterleri’nde hükümlerin bazılarının üstüne ‘*’dergâh-i âli çavuşlarından Süleyman Paşa’ya virildi’*’, ‘*’kethüdasına virildi’*’, ‘*’dergâh-i âli kapıcılarından Mahmud’a virildi’*’ gibi ibarelere rastlanmaktadır ki bunların fermanı götüren kişiler olduğu görülmektedir. Nakil ve İbلاغ formülünden sonra “*’Buyurdum ki’*” formülü ile başlayan kısım Emir kısmıdır. Burada ne yapılması, nasıl hareket edilmesi gerektiği muhattap alınan kişiye emredilmektedir. Buna da genellikle ‘*’asla te’hir ve terahi itmeyüb’*’ şeklinde girilmekte ve ‘*’kanun üzere cebe ve cevşen ve cebelülerinle ve sancağına tabi’olan umumen zu’ama ve erbab-ı tımarı dahi kanun üzere cebe ve cevşen*

⁴⁰ Gökbilgin, a.g.e., s. 68.

⁴¹ 44 Numaralı Mühime Defteri, (Yayına Hazırlayan Mehmet Ali ÜNAL), İzmir 1995, s. 5

ve cebelüleriyle ve bi'l-cümle düşman ..... ihraç eyleyüb bir an ve sa'at dahi tevakkuf eylemeyub heman çıkub doğru Kefe'ye varup müşârinileyh Ca'fer dame ikbalühuya mülaki olub' şeklinde hangi hususda ne yapılması gerektiği emredilmektedir⁴².

I.5. 2 Numaralı Mühimme-i Mektume Defteri

Mühimme: önemli, ehemmiyetli olan anlamındadır. Mühimme-i mektûme ise, gizli önemli evraklar, dosyalar, defterler anlamındadır.

Mühimme Defterleri Kataloğunda 2 numarada kayıtlı defter olan 2 Numaralı Mühimme-i Mektûme defteri Hicrî 1208/1211 Milâdî 1793-1797 yılları arasını kapsamakta olup defterde hükümlerin gönderildiği yerlerin kayıtlarını ihtiva eden suret kayıtları mevcuttur. Defterdeki ilk Hüküm Fî 'evâsıt-ı S (Safer) sene (1)208 tarihi ile başlamaktadır. Çalışmamızın son hükmü ise 98 Numaralı Hüküm olup Fî 'evâhir-i B (Receb) sene (1)210 tarihi ile bitmektedir.

Tarihler Divân'ın akdolunduğu veya Hükümlerin deftere geçirildiği ayın onarlı günlerini işaret eden tarih dilimleri ile Fî 'evâ'il-i ayın ilk on günü – fi 'evâsıt-ı ayın ikinci on günü ve fi 'evâhir-i ayın son on günü şeklinde yazılmıştır. Defterin sahife numaraları siyah mürekkeble defterin üst kısmında sağ ve sol kısmına yazılmıştır. Defterin dili sade ve anlaşılabilir bir Türkçedir. Hükümlerin yazıldığı emre muhâtap olan makam tek olabildiği gibi, birden fazla da olabilmektedir. Birden fazla makamı ilgilendiren emirlerde, hükümlerin hemen altında yer alan "*bir sûreti*" kaydından, dağıtımın nerelere ve kimlere yapıldığını görmek mümkündür.

Defter XVIII. yüzyıl resmî yazışmalarındaki karakteristik Divânî kırması hattı ile kaleme alınmıştır. Yazılar genellikle okunabilir özelliktedir. Defterdeki yazıya bakılırsa 98 no'lu hükme kadar tek kâtip tarafından kaleme alındığını görmekteyiz. Defterin bir sayfasında birden fazla hüküm olduğu gibi bazen de uzun bir hükmün tek bir sayfaya ve hatta birden fazla sayfaya yazıldığı ya da tersine kısa 3-4 hükmün bir sayfaya kaydedildiği de görülmektedir. Bazı yerlerde hükmün altında yer alan ve bir sureti ibarelerine de hükmün numarası verilmiştir. Bazı hükümler ise yarım bırakılarak tekrar müteakip sayfada yazılmıştır. Bunlara da hüküm numarası verilmiştir Ayrıca Defter'de 56, 57, 60, 61, 62, 85 numaralı hükümlerin üzerinde "terkin" yazılı olup bu hükümler iptal

⁴² Ünal, *44 nolu Mühimme Defteri*, s. 56

edilmiştir. 58, 76, 77 numaralı hükümler tamamlanmamıştır. Defterin başında Arabî ibâre ile:

BİSMİHÎ SUBHÂNEHÛ

Hâzâ defteru kuyûdi 'ahkâmi 'umûri muhimme-i mektûme fî zemâni Sadri sudûri'l-vuzerâ'i hazret-i Melek Mehmed Paşa yessera'llâhu mâ-yeşâ'u ve mâ-yurîdu ve fî 'ibbâni re'îsi'l-kuttâb hazret-i Mehmed Raşid Efendi nâle mâ-yetemennâhu 'el-vâki' fî 'evâ'ili şehri saferi'l-hayr sene (1)208) başlanmış olup buradan Hükümlerin Melek Mehmet Paşa (d. 1719 - ö. 1802)'nın Sadrazamlığı döneminde yazıldığı ve kâtibin Reisü'l-Küttâb **Mehmed Raşid Efendi olduğu kaydedilmiştir.**

Ayrıca çalıştığımız 1 ve 98. hükümlerin çoğu Balkan Şehirleri; İbrail (Braila) Silistre, Tirnovi, Niğbolu, Selvi, Zıştovi, Aydos ve Ruskasrı, Misivri, Ahyolu, Vidin, Şumnu, Belgrad, Drama, Pravişte, Izmail, Niş, Bosna, Prevadi, Argalasti, Üsküp, Selanik, İştîp'e ve Anadolu şehirleri; Trabzon, Beğşehir, Alaiye, Bozkır, Madeni, Ayaş, Karahisar-ı Şarki, Canik, Ayıntab, Kastamonu, Karaman, Adana, İçil, Tarsus, Balıkesir, Karaman, Beğpazarı, Karamürsel, Bozova, Koca ili, Edirne, Çıldır, Bereketlu Madeni, Beşkaza, Teke, Gölhisar, Bozok, Tefen, Menteşe, Tavas, Karaağaç, Kemerhamid, Saruhan, Mihaliç, Kirmasti, Manyas, Gönan, Kepsut, Balıkesir, Biğadic, Sandıklı, Gelembe, Akhisar, Marmara, Mağnisa, Duruman, Turğutlu, Alaşehir, İnegöl, Kula, Gököyük, Bolomran, Ezine, Denizli, Honaz, Baklan ve Limni, Ada-i Kebir (Büyükada), Meis adalarına gönderilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 1-98 ARASI HÜKÜM ÖZETLERİ

Sayfa No: 1

Melek Mehmet Paşa'nın Sadrazam olduğu dönemde Başkâtip Mehmet Raşit Efendi tarafından yazılan gizli ve önemli hükümlerin kayıt altına alındığı defterdir.

Fî Evâil-i S 1208

(8-17 Eylül 1793)

1. Hüküm

Gümüşhane'ye bağlı Tirebolu kazasını basıp halkı rahatsız eden Hacı Salih oğlu ve Üçüncü oğlu isimli eşkıyanın tutuklanarak gereken cezalarının verilmesi ve halkın güvenliğinin sağlanması hususunda Trabzon valisi Seyit Osman Paşa'ya yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı S sene 1208

(17-28 Eylül 1793)

Sayfa No: 2

2. Hüküm

İbrail'de ikamet iden Ramo İbrahim Ağa ve Kara Mustafa ve Veyis Mehmet Ağa ve Hacı Abdurrahman oğlu Mehmet Veyis ve Yusuf Alemdar isimli şahıslar ile ilgili İbrail kadısına yazılmıştır. Eflak Voyvodasının, haklarında verilen cezanın affedilmesi ve serbest bırakılmaları için verdiği dilekçe üzerine affedilip serbest bırakılmaları, İbrail'de ikamet etmelerine kimsenin karışmaması ve rencide etmemesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı S sene 1208

(17-28 Eylül 1793)

3. Hüküm

Dağlı eşkıyasının etkisiz hale getirilmesi için görevlendirilen ve görevinde kusurlu bulunan silahtarının affedilmesini istemesi üzerine affedildiğine dair Silistre valisi Rencineli Hasan Paşa'ya yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i RA sene 1208

(7-16 Ekim 1793)

4. Hüküm

Anadolu valisine Uşaklı Acemoğulları eşkıyasının etkisiz hale getirilmesi konusunda yetki verdiğini, askeriyle beraber hareket geçmesi, bu konuda bilgi vermesi ve gereken kazaların hâkimlerine, zabitlerine ve Kara Osman zadelere hitaben bir emir göndermesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı S sene 1208
(17-28 Eylül 1793)

Sayfa No: 3

5. Hüküm

Dergâhı Mualla kapıcı başlarından Saruhan ve Karesi sancakları içerisinde olan Mihaliç, Kirmasti, Manyas, Gönen, Kepsut, Balıkesir, Bigadiç, Sandıklı, Gelembe, Akhisar, Marmara, Manisa, Dureman, Turgutlu, Alaşehir, İnegöl, Kula, Gököyük, Bolamran, Ezine, Denizli, Honaz, Baklan ve çevresinde Acemoğlu eşkıyasının kaçma ihtimali olan diğer kazaların kadılarına, naiplerine, Saruhan sancağı mütesellimi Kara Osman zade Hacı Mehmet ve Bergama voyvodası Hacı Ömer ve ismi geçen kazaların bütün ayan, zabıt ve iş erlerine vezir Hacı Ali Paşa'nın saldırısı üzerine Uşak'a kaçan Acemoğlu Ahmet ve kardeşi Kara Şahin'in ele geçirilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı S sene 1208
(17-28 Eylül 1793)

Sayfa No: 4

6. Hüküm

Yenişehir sancağı mutasarrıfı Hasan Paşa'ya göçebe taifesinden Hacı İsa oğulları Hüseyin ve Nasuh ve İbrahim ve Mirşah isimli haydutların cezalandırılmaları konusunda yazılmıştır. Adı geçen haydutlar, cezalandırılma korkusuyla Manastır'dan kaçıp müderrislerden iki kimseyi öldürmeleri, halktan otuzar kırkar bin haraç toplamaları Alaiye ve Manavgat ve İbradi ve Beğşehir ve Konya Bacpazarlarına gidip gelen yolcuların yollarını kesip eşyalarını gasp etmeleri, çiftçilerin hayvanlarına el koymaları üzerine buldukları yerde ele geçirilip idam edilmeleri ve kesik başlarının İstanbul'a gönderilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i S sene 1208
(27 Eylül- 6 Ekim 1793)

7. Hüküm

Alaiye sancağı mutasarrıfına göçebe taifesinden Hacı İsa oğulları Hüseyin ve Nasuh ve İbrahim ve Mirşah isimli haydutların cezalandırılmaları hususunda yazılmıştır. Haydutlar cezalandırılma korkusuyla müderrislerden iki kimseyi öldürmeleri ve halktan otuzar kırkar bin haraç toplamaları Alaiye ve Manavgat ve İbradi ve Beyşehir ve Konya Bacpazarlarına gidip gelen yolcuların yollarını kesip eşyalarını gasp, çiftçilerin hayvanlarına el koymaları üzerine buldukları yerde ele geçirilip idam edilmeleri ve kesik başlarının İstanbul'a gönderilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i S sene 1208
(27 Eylül- 6 Ekim 1793)

8. Hüküm

Bozkır Madeni eminine göçebe taifesinden Hacı İsa oğulları Hüseyin ve Nasuh ve İbrahim ve Mirşah isimli haydutların cezalandırılmaları konusunda yazılmıştır. Haydutlar cezalandırılma korkusuyla Manastır'dan kaçıp müderrislerden iki kimseyi öldürmeleri ve halkdan otuzar kırkar bin haraç toplamaları Alaiye ve Manavgat ve İbradi ve Beyşehir ve Konya Bacpazarlarına gidip gelen yolcuların yollarını kesip eşyalarını gasp, çiftçilerin hayvanlarına el koymaları üzerine buldukları yerde ele geçirilip idam edilmeleri ve kesik başlarının İstanbul'a gönderilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i S sene 1208
(27 Eylül- 6 Ekim 1793)

9. Hüküm

Tırnova voyvodasına Tırnova kazasında Tuzluk nahiyesinin Çekerva köyüne kaçan Selvili Küçük Hasan isimli haydudun ele geçirilip gereken cezasının verilmesi ve durumun padişaha bildirilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i RA sene 1208
(7-16 Ekim 1793)

10. Hüküm

Niğbolu sancağı mütesellimine ve Selvi voyvodasına, Niğbolu kazasına bağlı Karaabdi çiftliğine kaçan Menzilci Motaş ve Süleyman Alemdar isimli haydutların ele geçirilmeleri ve gereken cezalarının verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i RA sene 1208
(7-16 Ekim 1793)

Sayfa No: 5**11. Hüküm**

Beğşehir ve Alaiye mutasarrıflarına ve Bozkır Maden eminine, Beğşehir kazasına bağlı Manastır kasabası halkından olan Hacı İsa oğlu Seyit Hüseyin ve yardımcılarında Avdancık köylü Seyyid Ali ve kardeşi Mehmet isimli şahısların haklarındaki haydutluk iddiasının iftira olduğunun Karaman valisinin dilekçesi üzerine anlaşıldığı ve daha önce haklarında verilen emrin kaldırıldığı ve affedildikleri yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı RA sene 1208
(16-27 Ekim 1793)

Sayfa No: 6**12. Hüküm**

Ayaş kazası naibine hakkında çıkan emir üzerine başka memlekete firar iden eski Ayaş kazası müftüsü Abdulhalim'in annesinin yaşlı olması ve ailesinin çok fakir olup kendisine ihtiyaçları olduğunun ahalinin beyanı ve Şeyhülislâm Dürri Zade Seyit Mehmet Arif Efendi'nin işareti üzerine memleket işlerine karışmamak şartıyla affedildiği yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı RA sene 1208
(16-27 Ekim 1793)

13. Hüküm

Selvi voyvodası Ali'ye, Selvi ayanı Hasanca ve Süleyman Alemdar, Mataş ve İnce Hasan isimli haydutların ele geçirilip etkisiz hale getirilmesi ve halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı RA sene 1208

(16-27 Ekim 1793)

14. Hüküm

Tırnova ve Zıştovi voyvodalarına ve Niğbolu mütesellimi ve Niğbolu ileri gelenlerinden Hacı Memiş'e Selvi ayanı Hasancık ve Süleyman Alemdar ve Mataş ve İnce Hasan isimli haydutların Selvi kazasına girmeden önce ele geçirilmesi ve cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Tashih kısmında Dağlı eşkıyasının Selvi kazası yakınına geldiklerinde etkisiz hale getirilmesi için görevlendirilen Hasan Paşa tarafından istenen cephaneye ve kaza sekbanlarının gönderildiği hususunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı RA sene 1208

(16-27 Ekim 1793)

Sayfa No: 7

15. Hüküm

Anadolu valisi vezir Hacı Ali Paşa'ya ilkbaharda Acem Oğullarını etkisiz hale getirmek için gerekli hazırlıkların şimdiden yapılması, ihtiyacı olan asker ve mühimmatı padişaha yazması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i CA sene 1208

(25 Aralık-3 Ocak 1793)

16. Hüküm

Aydos ve Rus kasrı ve Misivri ve Ahyolu kazalarının ayan ve serdarları ve o çevrede zahire nakletmeye memur olan Recep Haseki'ye Edirne bostancı başısı Serbest Zade Mehmet'in dilekçesi üzerine eşkıyadan Peyveli oğlu Mustafa'nın ele geçirilip layık olduğu cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı C sene 1208

(13-24 Ocak 1794)

Sayfa No: 8**17. Hüküm**

Eski Maraş Beylerbeyi Zülkadir Zade Ömer'e bazı yanlış davranışlarından ötürü mir-i miranlık rütbesinin kaldırılmasıyla cezalandırıldığı hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

18. Hüküm

Vidin kadısı ve Vidin zabıtine Vidin kaymakamı Kolcak Mustafa tarafından hizmet ve sadakatini bildirmesi üzerine Vidin halkından Basbak Zade Osman'nın şeriate aykırı davranışta bulunmamak, kimseye zulüm itmemek şartıyla affedildiğine dair yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1208

(4-13 Ocak 1794)

19. Hüküm

Karahisar-ı Şarki sancağı mütesellimi Mir Ahmet'e, Ünye kasabası sakinlerinden Ketim Ağa namıyla bilinen haydudun ele geçirilip layık olduğu cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1208

(4-13 Ocak 1794)

Sayfa No: 9**20. Hüküm**

Şam valisine, Halep taraflarında ikamet eden Soyтары Musa, Kâver oğlu İbrahim, Kök Osman, Sebab İsmail, Arap Salih oğlu Mehmet, namı diğer Mehmet, Mello İsmail çırağı Küçük Ahmet, Havlan Hasan, Dösekli Ahmet, Karacı çırağı Sarı Ali, Kazan Halil ve Veli Fettah isimli haydutların ele geçirilip cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i CA sene 1208

(5-14 Aralık 1793)

21. Hüküm

Halep valisine, Halep taraflarında ikamet eden Soyтары Musa, Kâver oğlu İbrahim, Kök Osman, Sebab İsmail, Arap Salih oğlu Mehmet, namı diğer Mehmet, Mello İsmail

çırağı Küçük Ahmet, Havlan Hasan, Dörekli Ahmet, Karacı çırağı Sarı Ali, Kazan Halil ve Veli Fettah isimli haydutların ele geçirilip cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i CA sene 1208

(5-14 Aralık 1793)

22. Hüküm

Çıldır valisine Trabzon halkından Hacı Şahin Zade isimli haydudun ve ona yardım edenlerin ele geçirilip idam edilmesi hakkında yazılmıştır.

Fî Evâhir-i RA sene 1208

(26 Ekim- 5 Kasım 1793)

Sayfa No: 10

23. Hüküm

Trabzon valisi vezir Osman Paşa ve Çıldır valisi vezir şerif Mehmet Paşa'ya Trabzon sakinlerinden Hacı Şahin Zade Mehmet Bey hakkında daha önce verilen hükmün kaldırıldığı ve affedildiğine dair yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1208

(4-13 Ocak 1794)

Sayfa No: 11

24. Hüküm

Şumnu kadısına ve Şumnu Serdarı olan Haseki Tekaüdü Seyit Hacı Osman'a, eşkıya taifesini etkisiz hale getirmesinden dolayı takdir edilmiştir. Bundan sonra aynı şekilde eşkıya taifesini etkisiz hale getirmesi ve halkın güvenliğini ve rahatını sağlaması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı C sene 1208

(13-24 Ocak 1794)

25. Hüküm

Canik muhassılı Hafız Mehmet Emin ve Canik eşrafından İkizli Hacı Ali Hazinedar zade Mustafa ve Samsunlu Hacı İshak ve Darucu oğlu Hacı Mahmut ve Canik'in ileri gelenlerine, birlikte hareket ederek Canik halkından Gençoğlu'nun ele geçirilmesi idam edilmesi hakkında yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

26. Hüküm

Karahisar sancağı eşrafından Hacı Salih ve Süleyman zade Hacı Abdullah ve Nuh zade İbrahim ve Gedik Ali zade İbrahim ve Mehmet Paşazade Mir Ahmet ve Musa zadeler ve kazâ-i Erbaa ileri gelenlerine birlikte hareket ederek Canik halkından Gençoğlu'nun ele geçirilip idam edilmesi hakkında yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

27. Hüküm

Canik muhassılı Hafız Mehmet Emin'e, Canik eşrafından İkizli Hacı Ali'nin ele geçirilip gereken cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

Sayfa No: 12**28. Hüküm**

Belgrad Muhafızı Vezir Hacı Mustafa Paşa ve Tatarpazarı kadısına Belgrad'da eşkıya elebaşlarından olan Pazarcıklı Kara İsmail'in affedildiği ve Tatarpazarı'nda ikamet etmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i C sene 1208

(23 Ocak- 1 Şubat 1794)

29. Hüküm

Drama nazırına, Eminler namıyla meşhur eşkıya elebaşlarının ele geçirilip kanuna göre cezalarının verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı C sene 1208

(13-24 Ocak 1794)

30. Hüküm

Pravişte Çorbacısına, Eminler namıyla meşhur eşkıya elebaşlarının yakalanıp kanuna göre cezalarının verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı C sene 1208

(13-24 Ocak 1794)

31. Hüküm

İsmail Geçit naibine ve İsmail kalesi yeniçeri zabitine, İsmail halkından altmış dört cemaatin Haseki Tekaüdü Mestan'ın affedildiğine dair yazılmıştır.

Fî C sene 1208
(Ocak/Şubat 1794)

32. Hüküm

Canik muhassılı Hafız Mehmet Emin ve Canik sancağı ileri gelenlerine, Canik eşrafından İkizli Hacıali'nin affedildiğine dair yazılmıştır.

Fî Evâil-i B sene 1208
(2-11 Şubat 1794)

33. Hüküm

Niş kadısı ve yeniçeri zabiti ve Niş kalesi zabitine Nemçe yasakçılarında Süleyman isimli Yasakçı'ya Belgrad'dan İstanbul'a gelirken saldıran iki eşkıya üyelerinin yakalanıp cezalandırılması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i C sene 1208
(23 Ocak- 1 Şubat 1794)

34. Hüküm

Bosna kalesi korumasındaki yeniçeri zabiti Mehmet Memiş ve kâtibi Mustafa Halife, Salyanecisi Mustafa Çavuş ve Serhat ileri gelenlerine, Ocak İhtiyarlarına Bosna kalesindeki Yeniçerilerin bin yüz seksen dokuz senesi (1189) maaşlarının adil bir şekilde dağıtılması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i C sene 1208
(23 Ocak- 1 Şubat 1794)

35. Hüküm

Dergâh-ı Muallâ kapıcı başlarından Antep'te görevli bulunan Hüsnü Paşa'nın kethüdası Mustafa'ya Antep'te voyvoda olan Kullukçuoğlu'nun voyvodalıktan azil edilmesi ve idam edilip başının İstanbul'a gönderilmesi hakkında yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı L sene 1207
(21 Mayıs- 1 Haziran 1793)

Sayfa No: 15**36. Hüküm**

Dergâh-ı Muallâ kapıcı başlarından Antep'te görevli bulunan Hüsnü Paşa'nın kethüdası Mustafa, Antep naibi ve Rum kaleli Halil Paşa Mir Sadık'a Antep voyvodalık görevinin verilmesi ve resmi işlemlerin yapılmasına dair yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı L sene 1207

(21 Mayıs- 1 Haziran 1793)

37. Hüküm

Bozok mutasarrıfı Çapar zade Mir Süleyman'a, Niğde mutasarrıfı İbrahim Paşa'nın idam edilmesi görevinin verildiğine ve dönüşünde ayanlık iddiasıyla isyan iden Aladağlı Abdulvahit oğlu Mustafa ve kardeşi Abdulvahit, İsa oğlu Hacı Mehmet ve kardeşi Hacı Ömer isimli haydutları etkisiz hale getirme görevinin Konya valisi ve İçil mutasarrıfına verildiğine dair yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı L sene 1207

(21 Mayıs- 1 Haziran 1793)

Sayfa No: 16**38. Hüküm**

Anadolu valisi veziri Abdullah Paşa'ya, Şuhut kazasında Derebeyi ve ayanlık iddiasında olan Oynaganlı oğlu Hüseyin isimli haydudun Şuhut kazasına girmesine engel olması ve etkisiz hale getirmesi için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1208

(21 Şubat- 3 Mart 1794)

39. Hüküm

Kocaeli sancağı mutasarrıfına Teke kazasında ahaliye zulüm eden Vezirhanı kasabası sakinlerinden Karahacıoğlu'nu basıp savaşmak üzere olan Cebeci oğlu Hacı Mehmet'in ele geçirilmesi ve İstanbul'a padişaha gönderilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1208

(4-13 Ocak 1794)

40. Hüküm

Edirne bostancı başısına, Uzunca abadı Hasköy kazası halkından Sıraç oğlu Hacı Emin isimli haydudun firar edip Karacaali köyünde eşkıya haydutlarını başına toplaması üzerine ele geçirilip gereken cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i B sene 1208

(2-11 Şubat 1794)

41. Hüküm

Niş muhafızı Seyit Ali Paşa'ya Osman ve Daykooğlu Ahmet, Kör Arif, Kör Lütfü, Kara İbrahim ve Yuvarlak Hasan isimli haydutların ele geçirilip cezalandırılması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

42. Hüküm

Dergâh-ı Muallâ kapıcı başılarından özel görevle Kastamonu tarafına giden Mustafa ve Kastamonu naibine, Kastamonu mütesellimi Altıkulaç zadenin kethüdası Yusuf'un ahaliye zulüm etmesi sebebiyle idam edilerek kesik başının, malının ve mülkünün liste yapılarak İstanbul'a gönderilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1208

(6- 15 Kasım 1793)

Sayfa No:18**43. Hüküm**

Kapıcıbaşı olup Kastamonu tarafında görevde olan Mustafa'ya, hakkında idam fermanı verilen Kastamonu mütesellimi Altıkulaç zadenin kethüdası Yusuf'u kethüdalıktan çıkardığı ve Varna'ya hareket etmek üzere Karadeniz sahillerinde olduğunu bildirmesi üzerine hareket etmeden önce Karadeniz'e gidip emrin yerine getirilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1208

(21 Şubat- 3 Mart 1794)

44. Hüküm

Karadeniz Darbane iskelesinin bulunduğu yerdeki kadı, ayan, zabıt ve ahalinin ileri gelenlerine Kastamonu mütesellimi Altıkulaç zadenin kethüdası Yusuf isimli şahsın Karadeniz sahillerinden Darbane iskelesinde olduğunun bildirilmesi üzerine bulunduğu yerde tutuklanıp hapsedilmesi ve İstanbul'a bildirilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1208

(21 Şubat- 3 Mart 1794)

45. Hüküm

Karaman valisi Ali Paşa'ya ve Hacı İsmail'in bulunduğu yerin kadısına, Kanişoğlu Hacı İsmail'in ayanlığı zamanında ahaliden haksız yere mal alması meydana bir olay neticesi Mataracı Seyit Osman isimli mazlumu savunma hakkı tanınmadan öldürtmesi ve durumun Karaman valisine dilekçe ile şikâyetle bulunulması üzerine firar etmesine binaen bulunduğu yerde tutuklanması ve şer'î kanuna göre cezalandırılması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i B sene 1208

(2-11 Şubat 1794)

46. Hüküm

Canik muhassılı Süleyman Bey'e, daha önce hakkında ferman verilen Canik sakinlerinden Genç ağa diye bilinen şahsa daha önce şahsi meselesinden ötürü hakkında yanlış bilgi verdiğinin anlaşılması üzerine affedildiği hususta yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı R sene 1208

(15-26 Kasım 1793)

Sayfa No: 19**47. Hüküm**

Karaman valisi Hacı Ali Paşa'ya Dağlı Abdulvahit oğlu Mustafa ve kardeşi Abdulvahit ve İsa oğlu Hacı Mehmet ve biraderi Hacı Ömer isimli haydutların Karaman'da ise tutuklanıp cezalandırılmaları hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i Ş sene 1208

(4-13 Mart 1794)

48. Hüküm

Adana mütesellimi Mehmet'e Menemenci oğlu'nun ele geçirilip gasp ettiği malların sahiplerine geri verilmesi ve etkisiz hale getirmek için Tarsus mütesellimi ve Bereketli Madeni emini ve Cebbar zade Mir Süleyman ile ittifak ederek layık olduğu cezanın verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1208
(11-22 Nisan 1794)

49. Hüküm

Bereketli Madeni Eminine Menemencioğlu'nun ele geçirilip gasp ettiği malların sahiplerine geri verilmesi ve etkisiz hale getirmek için Adana Metesellimi Mehmet, Tarsus mütesellimi ve Cebbar zade Mir Süleyman ile ittifak ederek layık olduğu cezanın verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1208
(11-22 Nisan 1794)

50. Hüküm

Tarsus voyvodasına Menemencioğlu'nun ele geçirilip gasp ettiği malların sahiplerine geri verilmesi ve etkisiz hale getirmek için Adana mütesellimi Mehmet, Bereketli Madeni emini ve Cebbar zade Mir Süleyman ile ittifak ederek layık olduğu cezanın verilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1208
(11-22 Nisan 1794)

51. Hüküm

Bozok mutasarrıfı Cebbar Zade Mir Süleyman Bey'e Beypazarı mukâtaası halkından ahaliye zulüm ettikleri ve zarar verdikleri gerekçesiyle Bikâr oğlu İbrahim ve Deli Süleyman ve Kakçı oğlu Hasan ve Adalı Mehmet ve yandaşlarının Beypazarı voyvodası ile birlikte hareket ederek cezalandırılmaları konusunda yazılmıştır.

Fî Evâil-i N sene 1208
(2-11 Nisan 1794)

52. Hüküm

Beypazarı voyvodasına Beypazarı mukâtaası halkından ahaliye zulüm ettikleri ve zarar verdikleri gerekçesiyle Bikâr oğlu İbrahim ve Deli Süleyman ve Kakçı oğlu Hasan ve Adalı Mehmet ve yandaşlarının Bozok Mutasarrıfı Cebbar Zade Mir Süleyman ile birlikte hareket ederek cezalandırılmaları konusunda yazılmıştır.

Fî Evâil-i N sene 1208

(2-11 Nisan 1794)

Sayfa No: 20**53. Hüküm**

Karamürsel civarındaki kazaların serdar, zabıt ve iş erlerine Karamürsel kazasında ayanlık iddiasıyla halka zulüm eden Hamit Beyin ölü veya diri ele geçirilip cezasının verilmesi için yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1208

(11-22 Nisan 1794)

54. Hüküm

Bozova sancağı mutasarrıfı Mir Süleyman'a Adana çevresindeki aşiretlerden Menemenci oğlu, Hacı ilya oğlu, Meskeneli oğlu, Bolahat oğlu ve Karsındı namıyla meşhur kimseler işbirliği yaparak eşkıya çetesi kurup Tarsus halkına baskın düzenleyip ahali, esnaf, tüccarların, yolcuların ve Hac yolcularının mallarını gasp etmek ve bildirilmesi üzerine Adana mütesellimi, Tarsus voyvodası ve Bereketli Madeni emini ile birlikte hareket ederek vücudunun ortadan kaldırılması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i L sene 1208

(21-30 Mayıs 1794)

55.Hüküm

Silistre valisi ve Prevadi kâdisına Prevadi kazası sakinlerinden Çolak oğlu İbrahim'e düşmanlığı olan bazı kimselerin hakkında asılsız iddialarda bulunmalarından dolayı üç oğlunun padişaha arzuhal sunup babalarının mağdur olduğunu bildirmeleri ve suçu varsa da affedilmesini rica etmeleri üzerine af fermanı yazılmıştır.

Fî Evâhir-i L sene 1208

(21-30 Mayıs 1794)

Sayfa No: 21**56. Hüküm**

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî Evâil-i Z sene 1208
(30 Haziran- 9 Temmuz 1794)

57. Hüküm

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî Evâil-i Z sene 1208
(30 Haziran- 9 Temmuz 1794)

58. Hüküm

Bozova sancağı mutasarrıfı Süleyman Bey'e Adana aşiretlerinden Menemenci oğlu ve Hacı İlyâ oğlu ve Meskeneli oğlu Bolahat Oğlu ve Karsındı isimleriyle bilinen haydutların Adana ve Tarsus'a baskın yapıp esnafın ve yolcuların mallarını yağmalamaya teşebbüs etmeleri üzerine Adana mütesellimi ve Tarsus ve Bozkır ve Bereketli Madeni emini ile ittifak ederek yakalanıp idam edilmeleri hususunda yazılmış (tamamlanmamış)

Fî Evâil-i Z sene 1208
(30 Haziran- 9 Temmuz 1794)

Sayfa No: 22**59. Hüküm**

İçil sancağı mütesellimi Mir Ahmet Bey'in Zeyne kazası subaşısı olan Deli Ali isimli haydudun arkadaşlarıyla birlikte Sarıkavak kazasını basıp ayan ve müftüsünü hapsedip ahalinin mallarına el koymaları üzerine yakalanıp vücudunun ortadan kaldırılması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1208
(4-13 Ocak 1794)

60. Hüküm

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

Sayfa No: 23**61. Hüküm**

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

62. Hüküm

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî C sene 1210
(Aralık 1795)

63. Hüküm

Anadolu valisi Hacı Ebubekir Paşa ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet'e, Kaşlı Kacı Kadrioğlu isimli haydudun Antalya kazasına adamlarını göndererek yedi (7) kasabayı bastırıp hazineye ait arazi vergilerini, ahalinin hayvanlarını ve mallarını gasp etmesi ayrıca Elmalı kazasının yedi (7) adet kasabasını basıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin ekin ve hayvanlarını gasp ettiğinin bildirilmesi üzerine Teke Mütesellimi, Menteşe mütesellimi ve Kemerhamit, Gölhisar, Tefen, Karaağaç, Tavas ve Beş kaza ileri gelenlerine, ele geçirilip idam edilmesi ve malına devlet adına el konması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

64. Hüküm

Teke mütesellimi Hacı Mehmet'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydudun Antalya kazasına adamlarını göndererek yedi (7) kasabayı bastırıp Hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin hayvanlarını ve mallarını gasp etmesi ayrıca Elmalı kazasının yedi (7) adet kasabasını basıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin ekin ve hayvanlarını gasp ettiğinin bildirilmesi üzerine Anadolu valisi, Menteşe mütesellimi ve Kemerhamit, Gölhisar, Tefen, Karaağaç, Tavas ve Beş kaza ileri gelenlerine, ele geçirilip idam edilmesi ve malına devlet adına el konulması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

65. Hüküm

Kemerhamit ayanı Katırcı Zade Hacı Mehmet Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre hareket etmesi ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

66. Hüküm

Tefen ayanı Çomak zade Mahmut Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre hareket etmesi ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

67. Hüküm

Göhlisar ayanı şeyhzade Hacı Hüseyin Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

68. Hüküm

Karaağaç ayanı Hacı Osman Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

69. Hüküm

Tavas ayanı Osman Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre hareket etmesi ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi için yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

70. Hüküm

Hüsni çavuş zade Mustafa Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre hareket etmesi ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi için yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

71. Hüküm

Beş kaza ayanı Küçük Osman Bey'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için Anadolu valisinin emrine göre hareket etmesi ve Teke mütesellimi Hacı Mehmet ile birlikte hareket etmesi ve askeriyle birlikte beş kazaya gitmesi için yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

Sayfa No: 24**72. Hüküm**

Menteşe mütesellimine Anadolu valisinin talimatına göre hareket ve Teke mütesellimi ile birlikte Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi ve mallarına devlet adına el koyulup liste yapılarak imzalı defterin İstanbul'a gönderilmesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i R sene 1210
(15-24 Ekim 1795)

73. Hüküm

Menteşe mütesellimi Ömer'e, kendisinin Mentese'de kalıp inşa etmekle görevli olduğu kalyon inşasını bitirmesi askerini ve kardeşini Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali isimli haydutun ele geçirilmesi ve idam edilmesi için göndermesi konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

74. Hüküm

Anadolu valisi Hacı Ebubekir Paşa'ya, Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun Antalya kazasına adamlarını göndererek yedi (7) kasabayı bastırıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin hayvanlarını ve mallarını gasp etmesi ayrıca Elmalı kazasının yedi (7) adet kasabasını basıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin ekin ve hayvanlarını gasp ettiğinin bildirilmesi üzerine Teke Mütesellimi, Mentese mütesellimi ve Kemerhamit, Gölhisar, Tefen, Karaağaç, Tavas ve Beş kaza ileri gelenleri ile birlikte hareket ederek ele geçirilip idam edilmesi ve malına devlet adına el konması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

75. Hüküm

Teke mütesellimine, Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun Antalya kazasına adamlarını göndererek yedi (7) kasabayı bastırıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin hayvanlarını ve mallarını gasp etmesi ayrıca Elmalı kazasının yedi (7) adet kasabasını basıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin ekin ve hayvanlarını gasp ettiğinin bildirilmesi üzerine Anadolu valisi, Mentese mütesellimi ve Kemerhamit, Gölhisar, Tefen, Karaağaç, Tavas ve Beş kaza ileri gelenleriyle birlikte ele geçirilip idam edilmesi ve malına devlet adına el konması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

76. Hüküm

Menteşe mütesellimine, Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun Antalya kazasına adamlarını göndererek yedi (7) kasabayı bastırıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin hayvanlarını ve mallarını gasp etmesi ayrıca Elmalı kazasının yedi (7) adet kasabasını

basıp hazineye ait arazi vergilerini ve ahalinin ekin ve hayvanlarını gasp ettiğinin bildirilmesi üzerine Anadolu valisi, Teke mütesellimi ve Kemerhamit, Gölhisar, Tefen, Karaağaç, Tavas ve Beş kaza ileri gelenleriyle birlikte ele geçirilip idam edilmesi ve malına devlet adına el konması konusunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i C sene 1210
(1-10 Ocak 1796)

Sayfa No: 25

77. Hüküm

Menteşe mütesellimi Ömer Bey'e inşasına memur olduğu kalyonun bir an önce tamamlanması için kendisinin Mentese'de kalıp Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun ele geçirilmesi için askerini ve askerleriyle birlikte kardeşini göndermesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

78. Hüküm

Anadolu valisi Ebubekir Paşa'ya, kalyon inşasını bir an önce bitirip askerini Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun ele geçirilip idam edilmesi ve mallarına devlet adına el konması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

79. Hüküm

Teke mütesellimi Hacı Mehmet'e, Kaşlı Kacı Kadri oğlu isimli haydutun yakalanıp idam edilmesi ve mallarına devlet adına el konulması için askerini gönderip kendisinin kalyon inşasını bir an önce bitirmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il-i C sene 1210
(13-22 Aralık 1795)

Sayfa No: 26**80. Hüküm**

Gemlik'de kalyon bina emini olan İnegöllü Numan Bey'e, Gemlik ilçesinin Ömerbey köyünde bin iki yüz (1200) yılında Keçecioglu Kara İsmail isimli şahsın, Ömer isimli şahsın küçük oğlu Seyit Ahmet'i öldürmesinden sonra babasının padişaha mektup yazarak katilin mahkemeye çıkarılıp cezasını çekmesini talep etmesi üzerine padişahın davanın görülmesi için katili mahkemeye çıkarması ve davanın görülmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i C sene 1210
(1-10 Ocak 1796)

81. Hüküm

Balıkesir kadısına ve Saruhan sancağı mütesellimi Kara Osman zade Hacı Mehmet'e, eski Balıkesir mütesellimi Kanlı zade Halil'in devlet işlerine karışması nedeniyle hakkında ferman verildiği günden beri firar ettiği, evsiz, ailesi ve çocuklarından uzak ve sefil halde diyar diyar dolaştığı ve bu ayrılığa karısının vefatı üzerine kimsesiz kaldıkları ve perişan olduklarını Saruhan sancağı mütesellimi Kara Osman zade Hacı Mehmet'in arz etmesi üzerine devlet işlerine karışmamak şartıyla suçunun affedildiği konusunda yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı C sene 1210
(22 Aralık 1795- 2 Ocak 1796)

Sayfa No: 27**82. Hüküm**

Selanik kadısına, yaşlı çuka ambarcısı Emşi Ağa'nın oğlu Hüseyin'in ismini bazı kimselerin kasten nezir hüccetine yazdırması üzerine Selanik eşrafı ve sözüne güvenilir kimselerin, Hüseyin'in namuslu bir vatandaş olduğu ve hanedan ailesinden olduğunu arz edip nezir hüccetinden isminin çıkarılmasını talep dilekçelerine cevaben isminin nezir hüccetinde çıkarılması affedilip serbest bırakılmasına dair yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı R sene 1210
(24 Ekim-4 Kasım Ocak 1795)

83. Hüküm

Daha önce hakkında ferman verilen yirmi beş cemaatin Mestan Alemdar'ın gurbete gitmesiyle zor durumda olması ve çocuklarının perişan olmasından dolayı akrabaları, Eflak voyvodası ve Eflak kethüdalarının dilekçe ile affedilmesini talep etmeleri üzerine affedildiğine dair yazılmıştır.

84. Hüküm

Vidin muhafızı Hacı Abdi Paşa, Hassa silahşor ve kapıcı başı rütbesine sahip olup mübaşir olarak atanan İshak Bey'e, Vidin kadısı, Vidin müftüsü, Yeniçeri zabiti, Cebeci, topçu, top arabacı zabitleri ve şehrin ileri gelenlerine Vidin yamakanından Pasbanoğlu Osman'ın daha önce hakkında verilen hükmün eski Vidin muhafızı ve o dönemde Kara hisarı sahip sancağı mutasarrıfı Mehmet Paşa'nın dilekçesi üzerine affedildiğine dair yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1210
(30 Ocak- 9 Şubat 1796)

85. Hüküm

Hüküm iptal edilmiştir.

Fî Evâhir-i B sene 1210
(30 Ocak- 9 Şubat 1796)

Sayfa No: 29**86. Hüküm**

Anadolu valisi Ebubekir Paşa'ya baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1210
(30 Ocak- 9 Şubat 1796)

87. Hüküm

Teke mütesellimine baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i B sene 1210

(30 Ocak- 9 Şubat 1796)

88. Hüküm

Menteşe mütesellimine baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

89. Hüküm

Kemerhamit ayanı Katırcı zade Hacı Mehmet Bey'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

90. Hüküm

Tefen ayanı Çomak zade Mehmet Bey'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

91. Hüküm

Göhlisar ayanı Şeyh zade Hacı Hüseyin'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

92. Hüküm

Karaağaç ayanı Hacı Osman Bey'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

93. Hüküm

Tavas ayanı Osman Bey'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

94. Hüküm

Hasan Çavuş zade Mustafa'ya, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

95. Hüküm

Beş kaza ayanı Küçük Osman Bey'e, baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

96. Hüküm

Kara Osman zade Hacı Mehmet Bey'e, daha önce haydut Kaşlı Ali'nin yakalanmasında görevlendirilmeyip bu defa baskın yapıldığında firar eden haydut Kaşlı Ali'nin takip edilerek nerede bulunursa yakalanıp cezasının verilmesinde görevlendirildiğine dair yazılmıştır.

Fî 9 L sene 1210

(17 Nisan 1796)

Sayfa No: 30**97. Hüküm**

Üsküp Nazırı'na, İştîp halkından ve eşkıya üyelerinden olan Turgutlu Mehmet isimli haydutun ihtar verilmeksizin yakalanıp idam edilmesi hususunda yazılmıştır.

Fî Evâ'il B sene 1210

(11-20 Ocak 1796)

98. Hüküm

İştîp halkından ve eşkıya üyelerinden olan Turgutlu Mehmet isimli haydutun bir an önce ele geçirilip vücudunun ortadan kaldırılması ve halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır.

Fî Evâhir-i R sene 1210

(3-12 Kasım 1795)

İKİNCİ BÖLÜM

2. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 1-98 ARASI HÜKÜM TRANSKRİPSİYONU

Sahife 1

BİSMİHÎ SUBHÂNEHÛ

Hâzâ defteru kuyûdi 'ahkâmi 'umûri muhimme-i mektûme fî zemâni Sadri sudûri'l-vuzerâ'i hazret-i Melek Mehmed Paşa yessera'llâhu mâ-yeşâ'u ve mâ-yurîdu ve fî 'ibbâni re'îsi'l-kuttâb hazret-i Mehmed Raşid Efendi nâle mâ-yetemennâhu 'el-vâki' fî 'evâ'ili şehri saferi'l-hayr sene (1)208

Hüküm 1

Hâlâ Trabzon Vâlisi Vezir Seyyid Osman Paşa'ya hüküm ki

Gümüşhaneye merbût Tirebolu kazâsını Hacı Salih oğlu ve Üçüncü oğlu nâm şakîler 'avene-i sâ'ireleriyle ittifâk iderek basub ahalisini ve ol havâli fukarâsını pâyimâl eyledikleri bundan 'akdem ledel-'inhâ merkûmların lâzım gelen te'dîbleri icrâsıyla irâha-i 'ibâd ve tasfiye-i bilâda ikdâm eylemeni hâvî 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olunduğuna binâ'en sen ki Vezîr-i muşârun-ileyhsin Tonya'da olan mezkûr Hacı Salih oğlu üzerine varub el-hâletu hâzihî muhârebe ve merkûmun tertîb-i cezâsı husûsunda ikdâm üzere olduğun bu def'a Gümüşhâne nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mefhûmundan mustebân ve merkûmların mucâzât-ı lâyikâları icrâsıyla şurûr ve mazarratlarından 'ibâdullahın tahlîsi matlûb olduğu mukaddemâ sâdır olan 'emr-i munîfim mazmûn-şeref-zâhir ve 'ayân ve yalnız merkûm Hacı Salih oğlunun mazarrâtı def' olunmak ve Üçüncü oğlu giruye kalmak lâzım gelür ise matlûb hâsıl olmayacağı gibi şekâveti muzdâd olub fukâra şerr ve mazaratından halâs olmayacağı numâyân olmakdan nâşî mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şer'ifim mûcibince merkûmların serî'an te'dîbleri icrâsıyla tasfiye-i bilâd ve irâha-i 'ibâda ikdâm eylemen fermânım olmağın te'kîdi muhtevî iş bu 'emr-i şer'ifim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi ahâl-i memleket ve fukarâ-i ra'iyetin istihsâl-i âsâyışleri ve zaleme ve eşkıyâ makûlelerinin te'dîb ve gûşmâleriyle bilâdın tasfiye ve tathîri ne derece 'irâde-i matlûb-ı şâhânem idügi sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem mefâhîminden ma'lûm ve zîkr

olunan şakîlerin serî'an te'dîbleri 'icrâsıyla ahâlî-i fukârânın te'mîni multezim-i padişâhânem olduğu meczûmun oldukda birini giruye bırakmayarak ve ikdâmda kusur itmeyerek mukaddem ve mu'ahhar şeref-rîz-sudûr olan ol 'evâmîr-i 'aliyyem mûcibince 'amel ve hareket iderek eşkıyâ-i merkûmenin icrâ-i mücâzât-ı lâyikalarıyla te'mîn-i 'ibâd ve tathîr-i bilâda evvelkinden ziyâde ikdâm ve gâyet ve infâz-ı evâmîr-i munîfeme sıdk ve sa'y ve liyâkat ve 'iğmâz ve tesâmuhden ve birisinin giruye kalmasını ve ol-vechile fermân 'âlişânımın âdem-i tenfizini tecvîz ile mes'ûl ve mu'âteb olmakdan mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâsıt-ı S sene (1)208

Sahife 2

Hüküm 2

İbrail (Braila) kâdîsına hüküm ki

İbrail sukkânından Ramo İbrahim Ağa ve Kara Mustafa ve Veys Mehmed Ağa ve Hacı Abdurrahman oğlu Mehmed Veys ve Yusuf Alemdâr dimekle mâ'rûf kimesnelerin sû'î hâlleri mukaddemâ ledel-'inhâ hakklarında fermân-ı kazâ-cereyânım sâdır oldukdan sonra merkûmûndan İbrahim ve oğlu ve damadı Veys'in Eflak voyvodası istid'âsına mebnî 'afv ve itlâklarıçun dahî 'emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî hâlâ İsmail binâ emîni dergâh-ı mu'allâm Kapucıbaşılarından Mîr Seyyid El-Hâcc Numân dâme mecduhû tarafından vârid olan 'arz ve mahzar ve tahrîrâtda İbrail sukkânından hengâm-ı seferde hakklarında 'emr-i 'âlî sudûruyla kârar ve evlâd ve i'yâllerinden dûr ve bî-karâr olan bâlâda 'esâmîleri mezkûr dörtten üç neferi voyvoda-i mûmâ-ileyhin 'istid'âsıyla 'itlâk ve hâlâ beldelerinde ikâmet ve du'â-i devâm-ı 'umr ve devlet-i padişâhâneme egerçi mudâvemet ve 'iştiğâl üzre olub lâkin rufekâlarından olan Mehmed Ağa ve Mustafa Ağa ve Mola Mehmed Ağa Yusuf Alemdâr dimekle ma'rûf kimesneler dahî ehl-i 'ırz ve hakklarında 'inhâ olunan mevâdd hilâf-ı vâki' ve şâyeste-i merhamet olduklarından bahisle cerâ'im-i güzeşteleri 'afv ve İbrail'de ikâmetleri için 'emr-i şerîf-i şefkat-redîfim sudûru tahrîr ve 'istid'â olunmuş merkûmûn Mehmed ve Mustafa ve Mehmed ve Yusuf Alemdâr'ın husn-i hâlleri mîr-i mûmâ-ileyhin tahrîrâtından ve vârid olan 'arz ve mahzardan mustebân olduğuna binâ'en 'afv olunmalarıyla 'itlâkları fermân olmağın imdi sen ki mevlânâ-i mûmâ-ileyhsin bâlâda isimleri mezkûr dört neferin dahî cerâ'im-i güzeşteleri 'afv olunduğu ma'lûmun oldukda mukaddemâ hakklarında sâdır olan fermân-kazâ ceryânıma mebnî İbrail'de ikâmetlerine kimesne tarafından

ta'addî ve rencide vukû'unu tecvîzden ğâyetu'l-ġâye tahâşî ve mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâsıt-ı S sene (1)208

Hüküm 3

Silistre valisi vezirim Rencineli Hasan Paşa'ya hüküm ki

Sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin bu def'a der-'aliyyeme vârid olan tahrîrâtında tarafından Dağlı eşkıyâsı 'izâlesine me'mûr kethudan Davud Beğ ve silahdarın mukaddemce İzladı kazâsında vukû' bulan muhârebede kusur ve tekâsulleri ihbâr olduğuna mebnî tertîb-i cezâları bâbında haklarında sudûr iden 'emr-i şerîfim tarafına lede'l-havâle ber-mantûk-ı 'emr-i 'âlî kethudan merkûm Davud'un cezâsını tertîb ve re's-ı maktû'unu der-'aliyyeme 'ib'âs eylediğin ve ancak silahdarın merkûm otuz seneden beru hizmetinde olub bu âna kadar kendüden hilâf-ı şer' ve rızâ mikdâr-ı zerre bir hâlet zuhûr itmediginden başka ve vucûhle sadâkat-kâr olub muhârebe-i mezkûrede hilâf-ı rızâ hareketi olmayub min kulli'l-vucûh bî-curm ve mazlûm idüğünü beyân birle 'iyâl ve evlâdına merhameten curmünün 'afvına musâ'ade-i 'aliyyem 'erzânî kılınmasını tahrîr ve recâ ve 'iltimâs eylemişsin 'iltimâsına binâ'en silahdarın merkûmun curmü 'afv ve ismi 'emr-i 'âlîden terkîn olunub 'i'lâm-ı hâli muş'ir fermânım olmağın imdi bu bâbda vâki' recâ ve 'iltimâsına binâ'en silahdarın merkûmun hakkında merâhim-'işfâk-ı dâverânem 'erzânî kılınub mukaddemâ hakkında sudûr iden 'emr-i şerîf-i mezkûrden ismi dahi ref' ve terkîn olduğuna ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer 'emr-i mezkûr ile silahdarın merkûma fî-mâ-ba'd ta'addî olunmamak bâbında

Fî 'evâ'il-i RA sene (1)208

Hüküm 4

Hâlâ Anadolu vâlîsi vezirim Ali Paşa 'iclâluhûya hüküm ki

Sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin 'ahz ve 'izâlesine me'mûr olduğun Uşaklı Acemoğulları'nın 'istihbâr olunan hâllerine nazaran i'zâleleri bi'n-nefs üzerlerine varub hasr ve tazyîklerine menût idüğü zâhir olduğundan me'mûr-ı ma'iyetin olan asâkir ile eşkıyâ-i merkûme üzerine bi'n-nefs harekete karar vermiş olduğun ve mezbûrlar kendülerine ziyâde metîn virüb Uşak kasabası 'ahâlîsiyle dahi 'ittifâk ve 'ittihâd itmiş olduklarından hîn-i muhârebede derûn-ı kasabaya top ve tüfenk endâhtı lâzım gelüb ancak esnâ-i muhârebede kasabaya hasâret ve katl-i nufûs ve 'ihrâk-ı hâne ve buyût

misillu hâlet vukû'u melhûz idügi ve mukaddemce keyfiyet bu vechile îzâh ile 'istîzâna mecbur olduğunu beyân birle bu bâbda ne gûnâ 'irâde-i 'âliyyem sunûh ider ise muktezâsı üzre hareket olunmak için vurûd-ı habere muterakkıb olduğun bundan 'akdem vârid olan tahrîrâtında derc ve iş'âr olunmakdan nâşî eşkıyâ-i merkûmenin ne vechile olur ise i'dâm ve 'izâleleri matlûb-ı kat'î mulûkânem olub ancak mâdde-i merkûmenin etrâfıyla mulâhaza ve muktezâsının icrâsı lâzimededen olduğundan kâffe-i levâzımâtı tehyi'e ve âmâde birle hâzır ve muheyâyâ bulunub zuhûr-ı 'emr ve irâdeye terakkub olunması husûsu tahrîrât-ı mezkûrene cevâb olarak mukaddemce sadr-ı a'zam tarafından meb'ûs kâ'imede derc ve beyân olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî ma'iyetinde muctemi' olan asâkir ile hâzır ve muheyâyâ olarak eşkıyâ-i merkûme üzerine hareket olunmasına dâ'ir sudûr-ı 'emr-i 'aliyyem terakkub-ı ibkârdan ola gelen bundan böyle 'imrâr-ı vakt olunmak lâzım gelir ise asâkirin mûcib-i futûrları olarak perişan olacakları zâhir idügi beyânıyla bu bâbda ne vechile 'irâde sunûh ider ise bir gün 'akdem iş'âr olunması ve eşkıyâ-i merkûmenin i'dâm ve izâleleri beğâyet matlûb idüğünü mubeyyin tarafından buyuruldu gönderilen kazâların hukkâm ve zâbitânına ve Kara Osman Zadelere hitâben bir kıt'a 'emr-i 'âlî 'isdâr ve 'irsâl olunması husûsları ve mevâdd-i sâ'ire bu def'a der-'aliyyeme gönderdiğin tahrîrâtta bast ve beyân olunmuş fî-nefs top ve humbara ve asâkir ile Uşak üzerine 'azîmet birle beher hâl muhârebede kasabaya humbara atılmak ve humbara isâbet iden hânelerde sâkin ricâl ve nisvân ve sibyan rahne-dâr olmak ve bunun emsâli hâlât zuhûr itmek melhûz ve kurb ve civâr-ı saltanat-ı seniyyemde Acemoğulları gibi 'ezlem-i halk olmak ile bu kadar muddetden beru izhâr-ı şakâvet ve serkeşlik ve fukarâyâ zulm ve ta'addîye mubâderet olunmuşiken ve 'el-hâletu hâzihî bu kadar tedârukât ile üzerine ta'yîn olunmuşiken hakkından gelinmekde 'iğmâz olunmak bunlar misillu sâ'ir şakâvet-kârânın zîr-i kilim-i hafâdan baş göstermelerine ve bir kat dahi serkeşlik ve tuğyân itmelerine ve senin dahi ol havâliden fikdân-ı nufûzuna sebab-i mustakill olacağı ve endâht olunacak top ve humbaradan mukaddemâ Acemoğulları'nı

Sahife 3

Da'vet ile getüren 'ahâlî rahne-dâr olur ise egerçi mucâzât 'amelleri olmuş olub lâkin 'umûmî muhârebede birazını himâyeye ve birazını tedmîr 'emr-i müşkil olmağla bu sûretde mevcûd ma'iyetin olan asker ve top ve humbara ile Uşak'a karîb mahalle vardukda evvel 'emrde kasabayı muhâsara idüb bi'l-cümle ahâlîye hitâb olarak tarafından bir kıt'a buyuruldu tastîr ve Acemoğulları'nı kendü elleri ile tutup hayyen ve meyyiten

gönderir ise cümlesine selâmet hâllerini 'istihsâl itmiş olacaklarını ve eger muhârebe olunmak lâzım gelür ise atılacak top ve humbaradan hâneleri harâb ve ekseri maktûl olmak lâzım geleceğini ve bu takdirce ayakları boyunlarına olub mağdûb-ı pâdişâhânem üzre şakîleri istishâb itdükleri için 'afvını kendüleri celb itmiş olacakları ve bir iki gün mühlet virüb akıllarını başlarına devşirmelerini ve kendü nefislerini vartaya ilkâ itmemelerini zikr olunan buyuruldunda derc ve tahrîr birle 'ahâlîye 'irsâle mubâderet ve muhlet-i meyâminde Acemoğulları'nı getürmedikleri sûretde Acemoğulları niyetiyle i'mâl-i edevât-ı harbiyeye mubâderet birle bi'l-muhârebe merkûm Acemoğulları'nın 'ahz ve 'izâlelerine 'ibtidâr eylemen fermânım olmağın me'mûriyet-i sâbıkana te'kîden iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi Acemoğulları'nın rû(y)-i 'arzdan 'izâle-i vucûdları matlûb-ı kat'î dâverânem olub sûret-i şer'îsi cânib-i şeyhu'l-islâmdan virilen cevâb muktezâsı üzre sadr-ı 'a'zam tarafından bu def'a yazılan kâ'imede mastûr olmağla Uşak 'ahâlîsi şakî-i merkûmu hayyen ve meyyiten 'ahz ve tarafına teslîm itmedikleri sûretde kad 'e'zera men 'enzera mazmûnu üzre bâlâda tahrîr olunduğu vechile hareket birle 'ahz ve tertîb-i cezâlarına 'ikdâm eylemen senden matlûb-ı kat'î-dâverânem idüğü bu bâbda tekrar hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olduğu ma'lûmun oldukda mecbûl olduğun ğayret ve hamiyet muktezâsıyla hareket ve Acemoğulları'nın üzerlerine varub bâlâda beyân olunduğu vechile bi'l-cümle 'ahâlî-i Uşak'a hitâben evvel 'emrde buyuruldu tastîr ve ber-vech-i muharrer lâzım gelen tehdîdât ve 'inzârâtı derc ve tahrîr birle ber-vech-i suhûlet eşkıyâ-i merkûmenin 'ahz ve 'izâlelerine ve 'ahâlî-i merkûme muttefika olmayub tereddüd 'izhâr ve muhâlefet eyledikleri hâlet bi'l-muhârebe merkûm Acemoğulları'nın istîsâlleri esbâbını istikmâle bezl-i cell-i miknet ve her hâlde tenfîz-i 'emr ve 'irâde ve 'îfâ-i levâzım-ı me'mûriyyetine mubâderet ve bir gün evvel tekmîl ve 'icrâ-i 'irâde-i pâdişâhâneme musâra'at ve keyfiyyeti serî'an der-'aliyyeme tahrîr ve 'inhâya dâmen-i der-meyân-ı ğayret eylemen bâbında

Fî 'evâsıt-ı S sene (1)208

Hüküm 5

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kara Osman Zâde El-Hâcc Ahmed dâme mecduhûya ve Saruhan ve Karesi sancaklarının hâvî olduğu Mihaliç ve Kirmasti ve Manyas ve Gönan ve Kepsut Balıkesri ve Biğadic ve Sandıklı ve Gelembe ve Akhisar ve Marmara ve Mağnisa ve Duruman ve Turğutlu ve Alaşehir ve İnegöl ve Kula ve Gököyük

ve Bolamran ve Ezine ve Denizli ve Honaz ve Baklan ve havâlisinde vâki' zikr-i 'âtî eşkıyânın mazanna-i firârı olan sâ'ir kazâların kuzât ve nuvvâbına ve Saruhan sancağı Mutesellimi Kara Osman Zâde 'El-Hâcc Mehmed ve Bergama voyvodası 'El-Hâcc Ömer zîde mecduhumâ ve zikr olunan kazâların bi'l-cümle 'a'yân ve zâbitân ve iş erlerini ve vucûh-ı 'ahâlîyeden hâlâ Anadolu vâlîsi dustûr-ı vezîrim 'El-Hâcc Ali Paşa iclâluhûnun me'mûr-ı kahr ve tedmîri olub hakklarında bi'd-defa'ât fermân-ı kazâ-cereyân sudûruyla firâr iden Acemoğlu Ahmed ve Karındaşı Kara Şahin nâm şakîler bu esnada bi-lâ-ittirâd muğâyir-i 'emr ve rızâ Uşak kasabasına duhûl ve mecbûl oldukları tuğyân ve şakâvetlerini 'icrâ kasdıyla kazâ-i mezbûrun hânedân ve ehl-i 'ırz gurûhlarının târik-i evtân (terk-i evtân) itmelerine 'ibtidâr ve âmed-şod iden ebnâ-i sebîle 'itâle-i dest-i muzârr ve katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl ve hetk-i 'a'râz misillu fezâhata ictisâr eyledikleri sâmi'a-i şehriyânâme vâsıl olmakdan nâşî mezbûrların her ne tarîkile olur ise olsun 'alâ-eyyi hâl tertîb-i cezâlarıyla re's-i mukâta'alarının der-'aliyyeme 'irsâl olunması bâbında muceddeden me'mûriyyetinizi hâvî mu'ekked ve muşedded fermân-ı celîlu'ş-şânım celâdet-rîz sudûr olmağla tedârukât-ı kaviyye ile şakıyyât-ı merkûmenin bâ-'avn-i Bârî 'ahz ve tedmîrleri niyyet-i hâlisasıyla bi'n-nefs Vezîr-i muşârun ileyh hareket ve 'azîmet üzere olub lâkin şakî-i mezburların bundan 'akdem üzerlerine vardıkda mulâkî olmaksızın firâr ve bir iki mâh livâ-i mezbûr kazâlarında hafîce nihân ve ba'dehû Kula kasabasında evvel-i bahara kadar tahassun eylediği karîn-i tahkîk olmuşiken kazâ-i merkûme fukarâlarını bi-'izâle-i hasârdan sıyâneten ol esnada üzerlerine varılmadığı ve bu makûle mağdûb-ı pâdişâhânem olan eşkıyâyı tasahhub ve hîn-i firârlarında ketm ve 'ihfâ ve i'ânet eylemek ne derecelerde muğâyir-i 'emr ve rızâ-i humâyûnum olduğu izn-i mulâhaza ile ma'lûm olan hâlâtdan idüğü ve bu def'a dahi Vezîr-i muşârun ileyh şakıyân-ı mezbûrânın üzerlerine hareket eyledikde yine ber-takrîb firâr iderler ise vurûdunda dâ'iresi halkı ve sâ'ir mevcûd ma'iyyeti olan asâkir ile tağdîb birle her kağınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise ketm ve ihfâ ve tahsîn itdirmek şöyle dursun 'ahz ve tedmîrlere ikdâm olunmayub mururlarından haberiniz olmadığı veyahud külliyetli olub üzerlerine varılmadığı sûretde i'tizâr ve ilticânıza vechen mine'l-vucûh itâle-i sem'-i i'tibâr olunmayarak ol kazânın a'yân ve vucûhları her kim olur ise olsun mazhar-ı 'ukûbet olacakları iktizâ idenlerin gûş-i hûşlarına bir hoşca ilkâ ve telkîn ve şakî-i merkûmların hakklarında sudûr iden 'emr-i 'âlînin îfâ ve icrâsına mubâderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve ber-vech-i ta'cîl (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi siz ki kapucıbaşı ve mevlânâ ve Mutesellim ve sâ'ir mûmâ

ileyhimsiz eşkıyâ-i merkûme her kağnızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise bir dürlü 'i'ânet ve ketm ve ihfâ sûretlerine 'ibtidâr ider olur ise derhal cezâları tertîb olunacağı ma'lûmunuz oldukda Vezîr-i muşârun ileyhın tarafından vurûd iden buyuruldu ve tahrîrât ve tenbîhâtı mûciblerince 'amel ve hareket ile irâde-i pâdişâhânemi iktizâ idenlere gereği gibi ifâde ve tenbîhe mubâderet ve eşkıyâ-i merkûme firâr eyledikleri takdîrce bermantûk-ı 'emr-i 'âlî harekete ikdâm-birle emân ve zemân virilmeyub 'alâ eyyi-hâl hayyen ve meyyiten 'ahz ve istikbâline musâra'at ve vakt-i 'âhara kıyâs olunmayarak her birleriniz selâmet hâlinizi tamâmıyla bezl-i cell-i miknet ve hilâfindan ğâyetu'l-ğâye hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında

Fî evâsıtı S sene (1)208

Sahife 4

Hüküm 6

Sudûr iden fermân-ı 'âlî mûcibince iş bu 'esâmîlerin kaydları terkîn olunub mukaddemâ hâvî sâdır olan 'emr-i şerîf mûcibince 'amel oluna deyu 'emr-i 'âlî yazılmışdır

Fî 'evâ'il-i RA sene (1)208

Mîr-i mîrândan Beğşehir sancağı Mutasarrıfı Hasan dâme ikbâluhûya hüküm ki
Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı şevket-karârım vârid olan tahrîr ât ve i'lâmât hulâsa-i hâlinde hayme-nişîn göçebe tâ'ifesinden Hacı İsa oğulları Hüseyin ve Nasuh ve İbrahim ve Mirşah nâm şakîler bundan 'akdem sû'-i hareketleri mucâzâtı havfindan nâşî tahassun eyledikleri livâ-i mezbûr kurâsından Manastır nâm karyede bu esnada firâr ve livâ-i mezbûrda vâki' Senir ma'a Düşenbe kazasında muteğallibeden Senirli oğlu Ali'nin yanına varub bi'l-ittifâk muderrisînden Eş-Şeyh Es-Seyyid Mehmed Efendi ve Hasan oğlu nâm kimesneleri bi-ğayri hakk katl ve cem'-i mal sevdasıyla kazâ-i mezbûr 'ahâlsine otuzar kırkar bin guruş salyâne tevzî' ve fukarâdan cebren tahsîl ve 'ahz eylediklerinden başka livâ-i mezbûr kazâlarından nevâhî-i Alaiye ve Manavğat ve İbradi ve Beğşehir ve Konya Bâc-ı bâzârlarına murûr ve 'ubûr iden ebnâ-i sebîl ve tuccâr tâ'ifesinin tarîklerini kat' ve emvâl ve 'eşyâlarını ğasb ve zirâ'atci fukarâ ve ra'âyânın devvâblarını 'ahz ve katl-i nufûs ve hetk-i 'a'râz misillu envâ'-ı mezâlim ve ta'addiyâta ictisâr eyledikleri beyânıyla zikr olunan Hacı İsa oğulları ve Senirlioğlu Ali buldukları mahalde 'ahz ve tertîb-i cezâlarıyla şurûr ve mazarratları

bilâd ve 'ibâd üzerlerinden men' ve def' olunması bâbında sana ve Alaiye sancağı mutasarrıfına ve Bozkır Maden Eminine hitâben 'emr-i munîfim sudûru îmâ ve iş'âr olunmuşdur sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin vech-i meşrûh üzere buldukları mahallde 'ahz ve tertîb-i cezâ ile ru'ûs-ı maktû'larını der-'aliyyeme 'irsâl eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi bu makûle muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î-bi'l-fesâd olan şakâvet-kârların izâle-i vucûd-i habâset-nemûdlarıyla tasfiye-i bilâd ve tahsîl-i âsâyiş-i 'ibâda ikdâm ve ihtimâm-ı tâmm olunmak matlûb-ı kat'i-şâhânem idügi ve bu husûs için Alaiye sancağı mutasarrıfına ve Bozkır Maden Eminine dahi başka başka 'evâmir-i şerîfem tasdir ve tesyîr olunduğu sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh eşkiyâ-i merkûmeyi buldukları mahallde 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve cezâlarını tertîb birle ru'ûs-ı maktû'larını der-bâr-ı 'adâlet-karârıma ib'âs ve tesyîl ile infâz-ı 'emr-i munîfime dâmen-i der-meyân-ı ğayret ve mezîd-i 'ihtimâm ve dikkat ve bu vesile ile fukarâ-i ra'iiyyet ve sukkân-ı memlekete hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı mu'âhaze ve 'ukûbet-i şâhânem olmakdan beğâyet hazer ve mubâ'adet eylemen bâbında

Fî 'evâhiri S sene (1)208

Hüküm 7

Bir sûreti Alaiye sancağı mutasarrıfına sinân-ı meşrûh üzere

Hüküm 8

Bir sûreti Bozkır Maden Eminine vech-i meşrûh üzere

Hüküm 9

Tırnovi voyvodasına

Muzırr-'ibâd ve sâ'î-bi'l-fesâd olub hakkında fermân-ı kazâ cereyânım sâdır olan Selvili Küçük Hasan nâm mefsedet-pîşe Tırnovi kazâsında Tuzluk nâhiyesinde Cekerva karyesinde kâ'in El-Hâcc Süleyman oğlu dimekle ma'rûf kimesnenin hânesine firâr ve el-yevm ol tarafda ikâmet üzere olduğu Selvi kâdîsının bu def'a der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı mulûkâneme vârid olan bir kıt'a i'lâmında derc ve iş'âr olunmağla sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin mukaddem sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince merkûmu 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve icrâ-i mucâzât-ı lâyikalarına 'ibtidâr eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i

şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin merkûm Selvili Küçük Hasan'ı mukaddem sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve icrâ-i mucâzât-ı lâyikalarına 'ibtidâr eylemen matlûb ve multezim-i pâdişâhânem olduğu ma'lûmun oldukda mukaddem şeref-rîz-i sudûr olan 'emr-i 'âlî-şânım mantûku üzre 'alâ-eyyi-vechin kâne merkûmun 'ahz ve tertîb-i cezâsına mubâderet ve hilâfından beğâyet hazer ve mucânebet ve keyfiyyeti serî'an der-'aliyyeme arz ve 'inhâya musâra'at eylemen bâbında

Fî 'evâ'ili Ra sene (1)208

10. Hüküm

Bir sûreti

“ Niğbolu sancağı Mutesellimine ve Selvi voyvodasına (boş) zîde hadruhumâya haklarında fermân-kazâ cereyân sudûr iden Menzileci Motaş ve Süleyman Alemdâr nâm şakâvet-pîşeler Niğbolu kazâsına tâbi' Kara Abdiğa çiftliğine firâr ve el-yevm çiftlik-i mezkûrde ikâmet üzre oldukları Selvi kâdisinin vârid olan i'lâmında derc ve iş'âr olunduğu beyânıyla merkûmların 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve icrâ-i mucâzât-ı lâyikalarına 'ibtidâr eylemeleri için ber-vech-i meşrûh

Sahife 5

Hüküm 11

Beğşehir ve Alaiye mutasarrıflarına ve Bozkır Maden Emînine hüküm ki

Beğşehir kazâsına tâbi' Manastır karyesi sukkânından Hacı İsa oğlu Es-Seyyid Hüseyin ve 'avenelerinden Avdancık karyeli Seyyid Ali ve karındaşı Mehmed nâm kimesneler kendü hâllerinde oldukları ve hilâf-ı 'emr-i 'âlî ve rızâ hareket-i nâ-hemvâre mutecâviz oldukları mukaddemâ lede'l-inhâ merkûmların şakâvetleri mutehakkik olduğu sûretde lâzım gelen tertîbleri icrâsiçün Karaman valisine hitâben sâdır olan 'emr-i 'âlî vurûdu esnasında mezkûrlar firâr ve Alaiye sancağında vâki' Senir ma'a Düşenbe kazâsında Senirlioğlu ile ittihâd ve ahâlîye îsâl-i hasâret ve katl-i nufûsa ibtidârları beyânıyla te'dîb ve gûşmâlleri husûsuna 'ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında tekrâr 'emr-i şerîfim sudûru istid'â olundukda merkûmlar eşkıyâdan olub muzırr-ı 'ibâd oldukları mutehakkik bulunduğu sûretde suhûletle 'ahz ve habs ve keyfiyetleri vukû'u üzre der-'aliyyeme i'lâm olunmak bâbında Alaiye sancağı mutasarrıfına ve Bozkır

Madeni Eminine hitâben bin iki yüz yedi senesi 'evâsıt-ı Zi'l-Ka'de'sinde 'emr-i şerîf sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî Karaman valisi dustûr-ı vezirim Abdullah Paşa 'edâmallâhu Te'âlâ iclâluhûnun der-bâr-ı ma'delet-i husrevâneme takdîm eylediği tahrîr âtında merkûm Seyyid Ali bir kıt'a arzihâlinde haklarında olan 'inhâ ğayr-i vâki' ve nefsâniyyete mebnî olmağla cerâ'im-i güzeşteleri 'afv ve haklarında sâdır olan 'emrin kaydı ref' ve terkîn ve i'lâm-ı hali müş'ir 'emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve 'inhâ olunmağla mezbûrların haklarında 'inhâ olunan hâlât-ı vâki'in hilâfı ifk ve iftirâ makûlesinden idüğü Karaman valisi Vezîr-i muşârun ileyhin memhûr mektûbu mefhûmundan mustebân olmakdan nâşî her ne kadar böyle ise dahi kendü hallerinde 'arzlarıyla mukayyed olmak ve bir vakitte hilâf-ı vâki' hareketde bulunmamak ve cesaret iderler ise haklarından gelineceği meczûmen ma'lûmları olmak şartıyla haklarında sâdır olan 'emrin kaydı terkîn olunmak ve 'emr-i mezkûra mebnî kendülere ta'arruz olunmamak bâbında Beğşehirî kâdîsına hitâben iki yüz yedi senesi evâhir-i Zi'l-Ka'de'sinde bir kıta' ve hayme-nişîn göçebe tâ'ifesinden Hacı İsa oğulları Hüseyin ve Nasuh ve İbrahim ve Mirşah nâm şakîler bundan 'akdem sû'-i hareketleri mecrâ'-i hilâfından nâşî tahassun eyledikleri Beğşehirî sancağı kurâsından Manastır nâm karyeden bu esnada firâr ve livâ-i mezbûrda vâki' Senir ma'a Düşenbe kazâsında muteğallibeden Senirlioğlu Ali'nin yanına varub bi'l-ittifâk muderrisînden El-Hâcc Seyyid Mehmed Efendi ve Hasan oğlu nâm kimesneleri bi-ğayr-i hakk katl ve cem'-i mal sevdâsıyla kazâ-i mezbûr ahâlisine otuzar kırkar bin guruş ,salyâne tevzî' ve fukarâdan cebren tahsîl ve 'ahz eylediklerindem başka livâ-i mezbûr kazâlarından nevâhî-i Alaiye ve Manavğat ve ve İbradi ve Beğşehirî ve Konya Bâc-ı bâzârlarına murûr ve 'ubûr iden ebnâ-i sebîl ve tuccâr tâ'ifesinin tarîklerin kat' ve emvâl ve eşyâların ğasb ve zirâ'atci fukarâ ve ra'âyânın devvâblarını 'ahz ve katl-i nufûs ve hetk-i 'a'râz misillu envâ'-i mezâlim ve ta'addiyâta ictisâr eyledikleri beyânıyla zikr olunan Hacı İsa oğulları ve Senirlioğlu Ali buldukları mahallde 'ahz ve tertîb-i cezâlarıyla şerr ve mazarratları bilâd ve 'ibâd üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında Beğşehirî ve Alaiye sancakları mutasarrıflarına ve Bozkır Madeni Eminine hitâben 'emr-i şerîfim sudûrunu Beğşehirî sancağı Mutasarrıfı Hasan dâme ikbâluhûya bâ-tahrîrât ve iş'ârât i'lâm eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzre oldukları mahallde 'ahz ve tertîb-i cezâlarıyla re's-i maktû'ları der-'aliyyeme 'irsâl olunmak bâbında sene-i mezbûre 'evâhir-i Safer'inde dahi bir kıt'a evâmîr-i şerîfem sâdır olmuşidi bu def'a merkûmun Hacı İsa Zâde Es-Seyyid Hüseyin ve Seyyid Ali ve Seyyid Mehmed'in der-se'âdetime takdîm eyledikleri arzihâlleri mefhûmunda öteden beri kendü hâllerinde iken karye ve

civârda vâki' İbradi kasabasında 'a'yânlık iddi'âsında olan Ahmed Efendi ve karındaşı Abdurrahman ve diger Abdurrahman ve Manavğat 'a'yânı Mehmed Emin nâm kimesnelerin mûmâ-'ileyhime arz-ı dünyeviyyeleri olmakdan nâşî hakklarında gûnâ-gûn ifk ve iftirâ iderek 'evâmîr-i 'aliyye 'isdâr ve mezkûrların mûmâ ileyhimin hakklarında 'inhâ eyledikleri mevâdd ğayr-ı vâki' ve nefsânîyyete mebnî ve ifk ve iftirâ makûlesinde olduğunu Karaman valisi Vezîr-i muşârun ileyh bâ-tahrirât 'inhâ ve cerâ'im-i gûzeştelerin 'afv ve hakklarında sâdır olan 'emr-i 'âlî ref" ve terkîn ve i'lâm-ı hâli muş'ir sâdır olan 'emr-i 'âlî mahalline vurûdundan mukaddem mezburûn başlarına cem' eyledikleri altı yüzden mutecâviz haşerât ile Yörük fukarâsından Seki cemâ'ati fukarâların basub Küçük Mehmed ve Köse Mahmud ve Numan ve Türkman ve Sekili oğlu Bekir dimekle ma'rûf beş nefer bî-curm kimesneleri bi-ğayr-i hakk katl ve elli kiselikden mutecâviz emlâk ve eşyâ ve koyun ve kuzu ve keçi ve sığır ve develerin ve nisâ tâ'ifesinin dahi esvâbların ğasb ve ğâret ve kendü curmlerin setr ve töhmet-i mezbûreyi mûmâ-'ileyhime 'azv iderek hevâlarına tâbi' hudâbîn eylediklerin arz ve inhâlarına mebnî 'afv ve itlâklariçün sâdır olan 'emr-i 'âlî kaydına murâca'at etmeksizin açıktan bir neferi tekrâr 'emr-i 'âlî 'isdâr itdürüb ğadr eylediklerin 'inhâ ve mezbûrların hilâf-ı vâki' vech-i meşrûh 'isdâr itdürdükleri evâmîr kaydların ref" ve terkîn ve mukaddemâ 'afvlariçün sâdır olan 'emr-i 'âlî mûcibince muceddeden 'emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en Söke ve Beğşehri ve Alaiye sancakları mutasarrıfları ve Bozkır Madeni Emîni mûmâ ileyhimsiz mezburların hakklarında mukaddemâ sudûr iden 'emr-i 'âlînin Karaman valisi 'inhâsıyla kaydı terkîn ve fî-mâ-ba'd kendü hâllerinde olmaları şartıyla 'emr-i mezkûra binâ'en ta'addî olunmamak bâbında i'lâm-ı hâli emri 'isdâr olunmuşiken tekrâr hakklarında ber-vech-i mastûr 'emr-i 'âlînin sudûru 'afvları fermanı kaydına murâca'at olunmaksızın ve 'afv fermanı mahalline varmaksızın sudûr idügi mustebân olmağla bi-lâ-murâca'at 'evâhir-i Saferi târihiyle virilen 'emr-i 'âlînin kaydı terkîn ve 'evâhir-i Zi'l-Ka'de târihiyle 'afvlariçün sudûr iden 'emr-i 'âlî mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mîr-i mîrân ve Bozkır Madeni Emîni mûmâ ileyhimsiz ber-vech-i muharrer merkûmûnun bi-lâ-murâca'at mûmâ ileyhimin hakklarında 'evâhir-i Safer târihiyle virilen 'emrin kaydı ref" ve terkîn olunduğu ma'lûmunuz oldukda 'evâhir-i Zi'l-Ka'de târihiyle 'afvlariçün sudûr iden 'emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve harekete 'ihtimâm ve dikkat ve kaydları merhamet-i evâmîre mebnî merkûmûna zarar ve ziyân tertibini tecvîzden hazer ve mucânebet eylemeniz bâbında

Sahife 6

Hüküm 12

Ayaş kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Sen ki mevlânâ-i mûmâ ileyhsin tarafından ve yörükân-ı Ankara ve Beğpazarı kazâları nâ'ibleri câniblerinden bu def'a der-bâr-ı 'atûfet-karârım vârid olan i'lâmât ve mahzar ve 'arzihâl mezâmîninden Ayaş kazâsında sâbıkan muftî olub mukaddemâ hilâf-ı rızâ harekâta ictisâr eylediginden tertîb-i cezâsiçün hakkında 'emr-i şerîf sudûruna mebnî diyâr-ı 'âhara firâr ve ğaybet iden Abdulhalim'in musenneme vâlidesi ve evlâd ve 'iyâli dâ'imâ fakr-faka ile aç ve nan-ı pâreye muhtâc sefil ve sergerdân ve merhamete şâyân ve âh u enînlerinden cümle ahâlî muterâhim üzre oldukları beyânıyla merkûm Ayaş kasabasında kendü ırzıyla mukayyed ve 'umûr-ı memlekete karışmayub dersiyile meşğûl olmak şartıyla 'afvı husûsuna musâ'ade-i 'aliyyem 'erzânî kılınması bi'l-cümle ahâlî recâ ve niyâz eyledikleri derc ve iş'âr olunmuş fi-mâ-ba'd 'umûr-ı memlekete mudâhale eylememek ve kendi vahdetiinde ırzıyla mukayyed olmak üzre merkûm Abdulhalim'in 'afv ve itlâkı bâbında 'emr-i munifim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm olan Dürri Zâde Es-Seyyid Mehmed Arif 'edâmallâhu Te'âlâ fezâ'ilehû işâret itmeleriyle işâretleri mûcibince fi-mâ-ba'd 'umûr-ı memlekete mudâhale eylememek ve kendi vahdetinde ırzıyla mukayyed olmak üzre merkûm Abdulhalim'in 'afv ve itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-i mûmâ ileyhsin şurût-ı merkûme ile merkûmun cerâ'im-i sâbıkasına kalem-i 'afv ve safh-ı mulûkânem keşide kılındığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şerâ'it-i 'afvını mezbûra bir hoşca ifâde ve tefhîme mubâderet ve mukaddemâ sudûr iden 'emr-i munîfime mebnî ta'addî vukû'una 'irâ'et-i ruhsatdan mubâ'adet eylemen bâbında

Fî 'evâsıt-ı RA sene (1)208

Hüküm 13

Ba'zı şurût ile itlâklariçün 'emr-i 'âlî yazılmıştır

Fî evâ'il-i Ca sene (1)210)

Selvi voyvodası Ali zîde kadruhûya hüküm ki

Sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı 'atûfet-karârım vârid olan tahrîr ât mefhûmunda hakklarında bi'd-defa'ât fermân-ı kazâ cereyânım sâdır olan Selvi 'a'yânı Hasanca ve Süleyman Alemdâr ve Mataş ve İnce Hasan nâm şakâvet-

kârlar civâr kazâlarda geşt u güzâr ve Dağlı eşkıyâsına haber irsâliyle Selvi kazâsına duhûl itmek niyyet-i fâsidesinde oldukları zâhir ve âşikâr olduğu beyânıyla eşkıyâ-i mezbûrenin 'ahz ve 'izâleleri bâbında 'emr-i şerîfim 'isdâr olunması ve bundan başka cümle ahâlî ve fukarâ senden hoşnud ve râzî olduklarından bahisle sekiz senesi dahi senin 'uhdene ihâle olunması istirhâm ve istid'â olunması husûsu mezbûr 'Îrâd-ı Cedîd defter-dârı Mustafa Reşid dâme mecduhûya lede'l-havâle iki yüz yedi senesi hâsılâtı defteriyle der-'aliyyeme gelüb 'Îrâd-ı Cedîd hazînesine teslîm ve hesâbın ru'yet olunmadıkca sekiz senesinin sana ihâlesi tanzîm olunmayacağı ve yedi senesi hâsılâtı geldikde ol vakitte sekiz senesinin râbitasına mubâşeret olunmak iktizâ eylediği ve bâlâda beyân olduğu üzere eşkıyâ-i merkûme Tırnovi ve Cikilova ve Niğbolu taraflarında oldukları zâhir olmağla gerek Dağlı eşkıyâsının ve gerek merkûm Küçük Hasan ve refiklerinin Selvi kazâsına gelecekleri haberi tarafından ihbâr olduğu hinde cümlesi bi'n-nefs kazâlar 'asâkirleriyle varub i'dâm ve 'izâlelerine ikdâm eylemeleri ve eger tekâsul ve rahâvet eyledikleri tarafından tahrîr olunur ise mukayyed olan nezirlerinin tahsîlinden sonra kendülerinin dahi te'dîb olunacakları derciyle Tırnovi ve Zıştovi voyvodalarına ve Niğbolu Mutesellimine ve Niğbolu vucûhundan Hacı Memiş zîde kadruhû hitâben başka ve merkûm Küçük Hasan ve refikleri olan merkûmları haber alur isen der-'akab bi'n-nefs Selvi'den hareket ve i'dâm ve 'izâlelerine ikdâm eylemen için sana hitâben 'emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm itmekle i'lâmı mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin eşkıyâ-i merkûmenin 'ahz ve i'dâmlarıyla şîrâr ve mazarratlarının bilâd ve 'ibâd üzerlerinden ref' ve def'i 'efsâ-i me'ârib-i şâhânem olmağla eşkıyâ-i merkûmeyi Selvi havâlisinden haber alur isen derhal bi'n-nefs hareket ve kahr ve i'dâmlarına mubâderet eylemen matlûb-ı kat'î-şâhânem idüğü ve bâlâda beyân olduğu üzere voyvodagân ve Mutesellim-i mûmâ-'ileyhime başka 'emr-i şerîfim tasdîriyle tenbîh olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve hareket ve eşkıyâ-i merkûmeyi haber alur isen derhal bi'n-nefs Selvi'den hareket ve i'dâm ve i'zâleleriyle levs-i vucûd-ı şakâvet-âlûdlarından bilâd ve 'ibâd tasfiye ve te'mîne ve infâz-ı 'emr-i şerîfime dâmen-i der-meyân-ı ğayret ve kusur ve rahâvetden ve bu vesile ile fukarâ-i ra'iyet ve sukkân-ı memlekete mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı mu'âhaze ve 'ikâb-ı şâhânem olmakdan beğâyet hazer ve mubâ'adet eylemen bâbında

Hüküm 14

Tashih olunduğu vechile yeniden yazılmışdır

İş bu 'emr-i 'âlî lede'l-vusûl mantûkunca voyvoda-i mûmâ ileyh tarafından haber zuhûrunda bi'l-ittifâk harekete şitâb ideceklerini nâtık Niğbolu ve Selvi ve Rebî'u'l-âhir'in on dördüncü gününden iki mâh mukaddem Dağlı eşkıyâsının Selvi kazâsı semtine geldiklerinde izâlesine me'mûr Hasan Paşa tarafından buyurulduca matlûb buyurulan zahâ'ir-i cebhâne ve kazâ sekbânları 'irsâl olunub târîh-i merkûmdan beru eşkıyâ-i sâbiku'l-beyânın vurûdları İstimâ' olunmayub zuhûrlarında 'ahz ve 'izâlelerine ğayret ideceklerin Tırnovi vasîlerinin vârid olan i'lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerîf yazılmışdır

Fî evâsıt-ı RA sene (1)208

Tırnovi ve Zıştovi voyvodalarına ve Niğbolu Mutesellimine ve Niğbolu vucûhundan Hacı Memiş zîde kadruhuma hüküm ki

Selvi kazâsı tarafından bu def'a der-'aliyyeme vârid olan tahrîrât mazmûnundan bi'd-defa'ât hakklarında fermân-ı kazâ cereyânım sâdır olan Selvi 'a'yânı Hasancık ve Süleyman Alemdâr ve Mataş ve İnce Hasan nâm şakâvet-kârlar civâr kazâlarda geşt u güzâr ve Dağlı eşkıyâsına haber 'irsâliyle Selvi kazâsına duhûl itmek niyyet-i fâsidesinde oldukları zâhir ve numûdâr olduğu beyânıyla eşkıyâ-i merkûmenin 'ahz ve 'izâle bâbında muceddeden 'emr-i şerîfim sudûru derc ve iş'âr olunması husûsu mezbûr 'Îrâd-ı Cedîd defter-dârı Mustafa Reşid dâme mecduhû lede'l-havâle bâlâda beyân olduğu üzere eşkıyâ-i merkûme Tırnovi ve Cakilova ve Niğbolu taraflarından oldukları bedîdâr olmağla gerek Dağlı eşkıyâsının ve merkûm Küçük Hasan ve refiklerinin Selvi kazâsına gelecekleri haberi Selvi voyvodası Ali zîde kadruhû tarafından vârid olur ise cümleniz bi'n-nefs kazâlar 'asâkirleriyle hareket ve eşkıyâ-i merkûmenin üzerlerine varub i'dâm ve 'izâlelerine ikdâm ve mubâderet eylemeniz için siz ki mûmâ ileyhimsiz size hitâben 'emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm itmekle dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Ali zîde mecduhû mubâşeretiyle i'lâmı mûcibince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve mubâşir-i mûmâ ileyhim ile tesyâr olunmuşdur imdi eşkıyâ-i merkûmenin izâle-i vucûd-ı habâset-nümûdlarıyla tasfiye-i bilâd ve te'mîn ve asayiş-i 'ibâda 'ihtimâm efzâ-i merâm-ı pâdişâhânem olmağla gerek Dağlı eşkıyâsının ve gerek mezbûr Küçük Hasan ve refiklerinin Selvi kazâsına

vurudları haberi tarafınıza vâsıl olur herhal kazâlar asâkiriyle bi'n-nefs hareket ve kahr ve tedmîre mubâderet eylemeniz matlûb-ı husrevânem idügi ve eger bu bâbda tekâsul ve rahâvete gûne 'etvâr-ı cesâretiniz

Sahife 7

Voyvoda-i mumâ ileyh tarafından tahrîr olunması lâzım gelür ise mukayyed olan nezirlerinizin tahsîlinden sonra kendünüz dahi te'dîb olacağınız tahkîk idügi siz ki mûmâ- 'ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda eşkıyâ-i merkûmenin Selvi kazâsına geleceklere haberi voyvoda-i mûmâ- 'ileyh tarafından vârid olub cümleiniz kazâlar asâkiriyle hareket ve voyvoda-i mûmâ ileyh ile bi'l-ittifâk üzerlerine varub i'dâm ve izâleleriyle 'irâha-i 'ibâd ve asayiş-i 'ibâd 'emrine kemâl-i ikdâm ve sa'y-i mâ-lâ-keâm ve bu bâbda hilâf-ı fermân ve muğâyir-i rızâ 'ednâ kusur ve batâ'et ve 'iğmâz ve rahâveti tecvîz ile mazhar-ı va'îdât- ı şâhânem olmakdan beğâyet tahâşî ve ittikâ-i tâmm eylemeniz bâbında

Fî 'evâsıt-ı RA sene (1)208

Hüküm 15

Hâlâ Anadolu valisi Vezir 'El-Hâcc Ali Paşa'ya hüküm ki

Sen ki Vezîr-i sadâkat-semîr-i muşârun ileyhsin me'mur-ı izâle ve i'dâmı olduğun Acemoğulları muhârebesinden derkâr olan ihtimâm-ı tâmmın bi-hikmetillâhi Te'âlâ ba'zı esbâba binâ'en kârger olmayub ne vechile 'avdet itmiş olduğun mubeyyin bu esnada derbâr-ı 'atûfet-karârıma takdîm olunan tahrîrâtın mefhûmu muhât-ı 'ilm-i 'âlem-ârâ-i pâdişâhânem olmuşdur ser ğars-ı yemîn-i devlet ve efrûhte-çerâğ dest-i 'inâyet-peyvest-i şâhânem olduğun mulâbesesiyle her halde muktezâ-i me'mûriyet ve lâzime-i kârgüzârı ve sadâkat icrâsında sıdk-ı takrine-i liyâkat idecegin ve bu bâbda ğayret ve sadâkatkârâne vaz' u hareketin nezd-i ferd-i dâverânemde zâhir ve hayli olub zikr olunan şakîler hakklarında ğazab-ı mulûkânem kemâ-kâne der-kâr ce cunhaları bir vechile 'afv ve 'iğmâz kabul ider mevâddan olmadığı bedfidâr olduğundan mezbûrların üzerlerine olan me'muriyyetin el-ân bâkî olmağla kat'â himmet ve ikdâmına futûr getürmeksizin bi-mennihî Te'âlâ baharda ya ma'iyetin ya kethudan ma'iyyetiyle eşkıyâ-i mezbûrenin üzerlerine 'asâkir tesyiriyle 'ahz ve 'izâlelerine ikdâm eylemen matlûb-ı mulûkânem idügi mukarrer olduğun cezmen bilüb bu bâbda me'muriyetleri iktizâ idenler ile şimdiden muhâbere ve sudûru iktizâ iden evâmir-i şerîfemi bu tarafa tahrîr birle ve bi-mennihî Te'âlâ evvel-i baharda ne vechile ve ne tarikle olur ise izâle-i vucûdları 'emrinde lâzım

gelen tedâbirin mukaddemâtını tehyî ve hâzır ve âmâde bulunmağa sıdk-ı sa'y-i medîd eylemen fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen ve me'mûriyyetini te'kîden mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi sen ki vuzerâ-i 'izâmım beynlerinde ruşd ve rûyin ma'lûmum ve âşikâr ve her vechile hakkında vusûk ve i'timâd ve husn-i teveccuh ve iltifât-ı şâhânem dergâr olduğuna binâ'en bu def'a sadr-ı a'zamım cânibinden tarafına gönderilen kâ'imede tafsîl olunduğu üzre bahara iktizâ iden levâzımât tedâruk ve vaktiyle 'irsâl olunmasını hâvî hatt-ı humâyûn-ı mehâbet-makrûnum şeref-rîz-i sudûr olduğu ve bi-'avnihî Te'âlâ hulûl-i baharda tekrar tedârukât-ı kaviyye ile üzerlerine varılıb 'alâ eyyi hâl haklarından gelinmesi hasran ve kasran senden matlûb-ı kat'î-i dâverânem idüğü ma'lûmun oldukda ba'de-ezîn dahi tedâbîr-i mukteziye icrâsında kusur ve futûru tecvîz itmeksizin bi-mennihî Te'âlâ kudûm-i baharda tedârukât-ı lâzime ile her ne tarikle olur ise olsun izâle-i vucûd-ı habâset-âlûdlarıyla tathîr-i memlekete mubâderet ve sıdk-ı bârâ-i liyâkat olunmak üzre şimdiden bir taraftan tedâbîr-i mukteziye mukaddemât ve levâzımâtını temhîr ve tehyî'e ve ma'îyyetine me'muriyyetleri lâzım gelenleri mulâhaza ve bu makûleler ile muhâbere ve sudûru iktizâ iden evâmir-i şerîfemi der-'aliyyeme tahrîr birle tertîb ve icrâ-i muktezâ-i hamiyete sa'y ve ğayret ve bir cânibden dahi zabt ve rabt-ı memleket ve def'-i şîrâr-ı erbâb-ı mefsedet ile himâyet ve siyânet-i sukkân ve ra'îyyet husûslarına ve dâhil-i eyaletinin istihsâl-i esbâb-ı nizâm hallerine sıdk-ı makderet iderek senden me'mûl ve melhûz-ı pâdişâhânem olan ğayret ve sadâkati izhâra ve icrâ idecegin tedâbîr ve harekâtı peyder-pey der-'aliyyeme tahrîr ve iş'âra mubâderet ve kusur ve futûrdan 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i CA sene (1)208

Hüküm 16

(*Terkîn*)

Sudûr iden 'emr-i 'âlî mûcibince iş bu 'emr terkîn olunub itlâkiçün fermân-ı şerîf yazılmışdır

Fî evahir-i C sene (1)208

Aydos ve Ruskasrı ve Misivri ve Ahyolu kazâlarının 'a'yân ve serdârları ve havâlî-i merkûmede zahire nakline me'mûr Receb Haseki zîde kadruhuma hüküm ki

Edirne bostancıbaşısı Serbest Zâde Mehmed dâme mecduhûnun bu def'a der-se'âdetime vârid olan tahrîrâtında hakkında evâmir-i 'aliyye sudûr iden eşkıyâdan Peyveli oğlu Mustafa Ruskasrı kazâsında Kalkmac nâm karyede sâkin iken bostancıbaşı-i mûmâ

ileyh üzerine vardıkda firâr ve tekrar başına cem' -i eşkıyâ ile Yatacık nâm karyeyi basub ihrâk-ı buyût ve katl-i nufus ve icrâ-i mel'anete ictisâr ve ol hinde Haseki-i mûmâ ileyh irişüb bi'l-muhârebe rufekâsından bir neferini i'dâm ve tefrîk-i cem'iyetlerine ikdâm itmiş olduğu ve şakî-i merkûm Mustafa 'el-hâletu hâzihî kazâ-hâ-i merkûmede geşt u güzâr üzre idügi derc ve tastîr olunmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz şakî-i merkûmu 'ahz ve mucâzât-ı lâyikasını icrâ eylemeniz fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi şakî-i merkûm Mustafa'nın 'ahz ve mucâzât-ı lâyikası icrâsı sizden matlûb olduğu ma'lûmunuz oldukda merkûm her kağnızın kazâsı dâhilinde ise bi't-taharrî ele getirilüb cezâ-i sezâsının icrâsına bi'l-ittifâk 'ihtimâm ve dikkat ve bu bahane ile fukarâya îsâl-i ta'addî ve hasârdan 'ittikâ' ve mubâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâsıtı C sene (1)208

Sahife 8

Hüküm 17

Battalı hâssa muhimme tobrasında mahfûzdur

Sâbikan Mar'aş beğlerbeğisi olub bu def'a mîr-i mîrânlığı ref' olunan Zülkadir Zâde Ömer zîde mecduhûya hüküm ki

Sen ki mûmâ ileyhysin bir müddetden beri hilâf-ı rızâ ve muğâyir-i irâde-i humâyûnum harekâta 'ibtidâr ve ahâlî-i memlekete dair nice nice 'atvâra ictisâr eyledigin nezd-i ferd-i dâverânemde zâhir ve âşikâr olmakdan nâşî bilâd-ı ba'ideden birine nefy ve ta'yîr ile icrâ-i te'dîbin lâzım gelmişiken fi-mâ-ba'd kendü hâlinde olub 'umûr-ı beldeye mudâhale eylememen şartıyla yalnız mîr-i mîrânlığın ref'i ile iktifâ olunub ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağla i'lâmen li'l-hâl iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi bu def'a yalnız mîr-i mirânlığın ref'iyle iktifâ olunmuşiken ba'de-ezîn kendü hâlinde olmayub 'umûr-ı beldeye karışmak ve yine atvâr-ı sâbıkanda 'isdâr eylemen ihtimâlin olur ise beher hâl 'âhar vechile te'dîb olunacağı mukarrer idügi ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh kendü hâlinde 'umûr-ı beldeye mudâhaleden mubâ'adet birle devâm-ı 'umr u devlet ve kavâm-ı ferd-i şevketim ed'iyesine muvâzabat ve iştiğâl husûsuna dikkat eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i R sene (1)208

Hüküm 18

Vidin kâdîsına ve Vidin Yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhûya hüküm ki

Vidin sukkânından Basbak Zâde Osman zîde kadruhûnun hilâf-ı rızâ-i humâyûnum ef'âline 'ibtidâr ve hâric-ez-tavr-ı edeb harekâta ictisâr birle ahâlî-i memleket ve fukarâ-i ra'iyete zulm ve ta'addî ve cevri ve ezâyâ 'ictirâsı bundan 'akdem ihbâr olunduğua binâen hakkında fermân-ı kazâ cereyânım celâdet-rîz-sudur olmuşidi 'elhâletu hâzihî dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub hâlâ Vidin kâ'im-makâmı olan Kolcak Mustafa dâme mecduhû tarafından vârid olan tahrîrât mefhûmunda tesviye ve tanzîmi muhavvel-i uhde-i me'muriyyeti kılınan hususâtta merkûm Osman'ın hizmet ve sadâkati zâhir olmakdan nâşî merkûmun cerâ'im-i sâbıkası afvı husûsuna musâ'ade-i pâdişâhânem erzânî kılınması derc ve iltimas olunmuş olmağla kapucubaşı-i mûmâ ileyhî tahrîr ve iltimâsına binâ'en fî-mâ-ba'd hilâf-ı rızâ ve muğâyir-i Şer'ât-i Ğarrâ hareketde bulunmamak ve daima ırz ve edebîyle olub fukarâ-i ra'iyet ve sukkân-ı memlekete zulm ve ta'addîye ictisâr itmemek şartıyla bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mûcibince cerîde-i cerâ'im-i sâbıkasına kalme-i 'afv ve safh-ı pâdişâhânem keşîde kılınmağla itlâk olduğunu i'lâmen ve ifhâmen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhîmsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrût merkûmun şurût-ı 'afv ve itlâkını yegân yegân gûş-i hûşına ifâde ve telkîne musâra'at ve ırz ve edebîyle olub ba'd-ez-zîn 'igbirâr-ı tab'-ı humâyûnumu mûcib hâlâtdan mucânebet birle devâm-ı 'umru devlet ve kavâm-ı ferd-i şevketim da'avâtına muvâzabat ve iştiğâle dâmen-i der-meyân-ı ğayret eylemesini tenbîhe musâra'at eylemeniz bâbında

Fî 'evâ'il-i C sene (1)208

Hüküm 19

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Karahisar-ı Şarki sancağı Mutesellimi Mîr Ahmed dâme mecduhûya hüküm ki

Canik sancağı muhassılı Mehmed Emin zîde mecduhûnun der-se'âdetime vârid olan tahrîrâtında Canik sancağında vâki' Ünye kasabası sekenesinden olub hakkında fermân-ı 'âlî-şânım sudûruna mebnî ahzı zımnında üzerine hucûm olunan Ketm Ağa dimekle meşhûr şakî kazâ-i mezburdan firâr birle dört saat mesafe Efrac kazâsında kâ'in kale misillu konağına tahassun itmiş olduğu ve katırlarıyla on üç yük nukûd ve zî-kıymet eşyâsını civârında olan Karakuş kazâsına 'irsâl eylediği ve kendüsi dahi lede'l-muhâbere

muhârebeye 'adem-i kudretinden nâşî celâdet takrîb konağından çıkub zikr olunan Karakuş kazâsına firâr itmiş olduğu ve kazâ-i mezbûr âhar sancağında olduğundan ğayrı tefîşî hâvî muhassıl-ı mûmâ ileyh yedinde 'emr-i 'âlî olduğu ve 'el-hâletu ba'dehû şakî-i merkûmun eşyâsî kazâ-i mezbûrda ve kendüsü Karahisar sancağında Aşgar deresi nâm mahallde Hami Beğ dimekle 'arif kimesnenin himayesiyle Andiryas nâm mahallde ihfâ ve ihtifâ olunmuş olduğu ihbâr ve tahkîk olduğu derc ve iş'âr olunmağla sen ki Karahisar Mutesellimi ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin şakî-i merkûm olduğu mahallde 'ahz ve lâzım gelen mucâzât-ı lâyıkası icrâ olunmak fermânım olmağın mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi sen ki Mutesellim-i mûmâ ileyhsin şakî-i merkûmun ma'rifetinle ele getirilüb mucâzât-ı lâyıkası matlûb olduğu ve tahrîr e kusur ve rahâvete ve 'ahz ve hakkından gelinmekde 'iğmâz ve batâ'et olunmak ihtimâli olur ise hakkında vehâmet-i 'azîmeyi mûcib olacağı ma'lûmun oldukda şakî-i merkûmun ol havâlide ber-vech-i meşrûh bulunduğu mahallde 'ahz ve hakknda lâzım gelen mucâzât-ı lâyıkası icrâsına 'ihtimâm ve dikkat ve 'emr-i şerîfimin 'infâz olunduğu der-'aliyyeme tahrîr e musâra'at ve 'iğmâz ve tesâmuhden mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i C sene (1)208

Sahife 9

Hüküm 20

Şam valisi Vezire hüküm ki

Levend tâ'ifesinden iken Deli zümresine duhûl birle Haleb havâlîsinde mutemekkin olub envâ'-ı mefsedete ve şakâvete 'ibtidâr iden Soyтары Musa ve Kâver oğlu İbrahim ve Kök Osman ve Sebab İsmail ve Arab Salih oğlu Mehmed ve nâm diger Mehmed ve Mello İsmail çırağı Küçük Ahmed ve Havlan Hasan ve Döseklü Ahmed ve Karacı çırağı Sarı Ali ve Kazan Halil ve Veli Fettah nâm şakâvet-pîşeler ol havâlînin ihtilâline sebep oldukları ve Kâver oğlu ile ba'zılarının cezâsı tertîb olunduğu ve mâ-'adâsı Arpaşan taraflarında serseri geşt ü güzâr ve 'aberâta îsâl-i hasâret eyledikleri ve sâbıkan Haleb valisi ve Rakka valisi vezirim Mustafa Paşa tarafından mukaddemâ lede'l-inhâ eşkıyâ-i merkûmenin buldukları mahallerden 'ahz ve cezâları tertibine irâde-i 'aliyyem ta'alluk idüğine binâ'en eşkıyâ-i merkûmeden havze-i hukûmetinde bulunanları bi't-taharrî ele getirüb tertîb-i cezâlarına 'ibtidâr eylemen için sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin bin iki yüz altı senesi evâhir-i Cemâziye'l-âhir'inde sana ve sâir iktizâ idenlere

hitâben evâmir-i şerife sâdır olmuşidi Rakka valisi muşârun ileyhin bu def'a vârid olan tahrîrâtında Soyтары Musa ve Karacı çırağı Ramazan ve hevâlları e'l-yevm Kilis ve Karadağ havâlîlerinde kâ'in ekrâda teba'iyet ve katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl misillu harekât-ı nâ-becâyâ mubâderet üzre oldukları ve Kara Hüseyin nâm şakî eyalet-i Haleb'de Riha nâm mahallde muceddeden kale ihdâs itmiş ve Arpaşan tarafında serseri geşt u güzâr iden eşkıyânın bâğiyâne atvâra tasaddîleri merkûm Kara Hüseyin'in tahrîkine mebnî olmuş olduğu derc ve tastîr olunmakdan sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın te'kîdi hâvî iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi eşkıyâ-i mezkureden havze-i hukûmetinde bulunanların bi't-taharrî ele getirilüb tertîb-i cezâlarına 'ibtidâr eylemen matlûb olduğu ve Haleb eyaleti dâhilinde bulunanların dahi 'ahz ve cezalarını tertîb eylemek üzre hâlâ Haleb valisi Vezir feyzi Süleyman Paşa iclâluhûya başka başka 'emr-i şerîfim 'isdâr olunduğu sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin ma'lûmun oldukda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket birle eşkıyâ-i mezkûreden hukûmetin dâhilinde bulunanları bi't-taharri 'ahz ve cezalarını tertîb ile tathîr-i bilâd ve te'mîn-i bilâda sıdk u sa'y ve ğayret ve tahrîrde kusûr ve rahâvet ve şakâveti zâhir olanları himâyeye misillu vaz'dan ve şakâvete medhali olmayan bî-curm ve günah fukarâsına ta'aruz ve ta'addî vukû'unu tecvîzden mubâ'adet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i CA sene (1)208

Hüküm 21

Bir sûreti

Haleb valisine ber-vech-i muharrer eşkıyâ-i merkûme taht-ı hukûmetinde bulunanları taharrî ele getirüb tertîb-i cezâ eylemek üzre târih-i merkûmda Haleb valisine ve sâir iktizâ idenlere hitâben 'emr-i şerîf yazılmış olduğu beyânıyla

Hüküm 22

İtlâklariçün 'emr-i 'âlî yazılmışdır

Fî evâ'il-i C sene (1)208

Battalı hâssa muhimme tobrasındadır

Hâlâ Çıldır valisi vezire hüküm ki

Trabzon sekenesinden 'alem-i efrâz-ı bağı ve fesâd olan Hacı Şahin Zâde nâm şakâvet-pîşe 'avenesi eşkıyâ ile sâbıkan Trabzon Mutesellimi mîr-i mîrândan Kuğu Zâde Süleyman dâme ikbâluhûnun üzerine hucûm ve elli gün mikdârı Trabzon kal'asında hasr ve tazyîk ve fukarâ ve zu'afâyı dahi mazhar-ı envâ'-ı hasâr eylediği tahkîk olunmaktan nâşî bâğî-i mezbûr 'alâ eyyi vechin kâne ele getirilüb cezâsı tertîb olunmasıçün hâlâ Trabzon vâlîsi vezirim Osman Paşa iclâluhûya hitâben başka evâmir-i şerîfem 'isdâr olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî Vezîr-i muşârun ileyh tarafından vârid olan tahrîrât mefhûmunda Trabzon eyaleti ifsâd iden Hacı Şahin oğlu Mehmed Beğ'in oralık yedinde olmak mulâbesesiyle kayıkları ve çekdirileri Trabzon önünden çeküb Koladhane ta'bir olunur mecma'-ı erâzil ve eşkıyâ olan mahalle peyder-pey asker getirüb ifsâddan hâlî olmadığından bahisle şakî-i mezbûrûn vilâyetinden i'dâmına himmet ve ikdâm olunması husûsu temhîr ve 'inhâ olunmağla sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin şakî-i mezbûrûn i'dâmına ikdâm ve suhûletle def'ine ikdâm eylemen için hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın mektûmen ve mahfiyyen mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûr (boş) ile tarafına tesyar olunmuşdur imdi muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î-i fi'l-'arz-ı bi'l-fesâd olan şakî-i mezbûr Hacı Şahin oğlu istimâ' olunduğuna göre hayli kuvvetli olub ele getirülmesinde suhûletle tarhı ilzâm olunarak hukûmete tedâbir ile mâdde 'i'zâm olmaksızın 'ahz olunması matlûb idüğü ma'lûmun oldukda taraf-ı eyaletinde bulunduğu mahalde ber-vech-i suhûlet ele getirülb i'dâm ve izâle-i vucûduyla şîrâr ve şakâvetinin 'ibâd ve bilâd üzerinden def'i ve ref'i ve izâle-i şîrâr ve fesâdıyla irâha-i 'ibâd ve fukarâya 'ihtimâm ve dikkat ve 'iğmâz ve tekâsulden ve tarafına serrişte virmek ve i'zâm-ı maddeyi mûcib olur misillu hâlâtı tecvîz ile mazhar-ı 'itâb ve 'ikâb olmakdan beğâyet 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i RA sene (1)208

Sahife 10

Hüküm 23

Trabzon valisi Vezir Osman Paşa ve Çıldır valisi Vezir şerîf Mehmed Paşa iclâluhumâya hüküm ki

Trabzon sukkânından Hacı Şahin Zâde Mehmed Beğ'in eşkıyâ makûlesiyle ittifâk ve Trabzon Mutesellimi Sâbık Kuğu Zâde Beğ üzerine hucûm ve hasr ve tazyîk ve fukarâ-i 'acezeve îsâl-i envâ'-ı hasâr eylediği mukaddemâ lede'l-inhâ hukûmetiniz dâhilinde mîr-i merkûm ele getirilüb cezâsı tertibine 'ihtimâm ve irâha-i 'ibâd ve fukarâya ikdâm

olunmak için siz ki vuzerâ-i muşârun ileyhimâsız size hitâben mukaddem ve mu'ahhar evâmîr-i şerîfem 'isdâr ve 'irsâl olunmuşidi bu def'a sen ki Çıldır valisi muşârun ileyhîsin kapu çuhadarı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından (boş) dâme mecduhû beyânıyla 'inhâ olunan ve Faş ve Sohum ahâlîlerinin mahzarlarında Şahin Zâde mîr-i mûmâ ileyhî mukaddemâ hakkında sâdır olan 'inhâ ğayr-ı vâki' idügi beyânıyla afvı husûsu istid'â oldundüğü mîr-i mûmâ ileyhî hilâf-ı rızâ hareketi olmadıĝı derc ve beyân olunmuş olmaĝla hilâf-ı rızâ hareket bulunmamak üzere tarafından keyfiyet ihâle olunan cihâtın te'diyesine sa'y ve dikkat eylemen ve fukarâ ve ra'ıyyete vechen mine'l-vucûh zulm ve ta'addî itmemen ve eşkıyâ ve 'erâzile ruhsat virmemek ve Trabzon eyaleti kazâlarına tecâvuz itmeyub vahde beĝlerine i'ânet ve himâyet itmemek devlet-i 'aliyyem tarafından her ne ki 'emr ve fermân olunur ise sur'at-i imtisâl itmek ve hilâf-ı rızâ-i 'aliyyem bir hareketi zuhûr ider ise der-'akab mazhar-ı siyaset olmak şartıyla 'afv olunmak fermânım olmaĝın imdi mûmâ ileyh Şahin Zâde Mehmed Beĝ'in şurut-ı merkûme ile cerâ'im-i sâbıkasının afvına musâ'ade-i 'aliyyem erzânî kılındıĝı ve fi-mâ-ba'd rızâ-i 'aliyyeme muĝâyir ve şurût-ı itlâkına mutenâhî bir gûne hareketi vukû'ı olur ise bir dahi 'afv ve itlâk olunmayub derhâl mazhar-ı siyaset kılınmasına ikdâm olunacaĝı siz ki vuzerâ-i muşârun ileyhimâsızma'lûmunuz oldukda mîr-i mûmâ ileyh her kaĝınızın taht-ı hukûmetinde ise curmi 'afv ve itlâk olunmuş olduĝu ve şurut-ı itlâkına ri'âyet eylesesini ifâde ve tefhîme mubâderet olunmak ve mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfime mebnî tarafınızdan dahl ve ta'aruz olunmamak bâbında

Fî evâ'il-i C sene (1)208

Hüküm 24

Şumnu kâdîsına ve kazâ-i mezbûr serdarı olan Haseki Tekâ'udu Es-Seyyid 'El-Hâcc Osman zîde mecduhûya hüküm ki

Bir müddetden beru Şumnu kazasının ilerüsünden ve berüsünden 'eşkıyâ zümresi ferce-yâb olub siz cemiyet-i 'eşkıyâ olan Sultan oĝlu Mehmed'in başına cem' ve etrâf kazalardan gûnâ gûn harekât-ı bâĝiyâne ibrâzıyla hetk-i 'a'râz ve katl-i nüfus ve fukarâ ve zu'afâyâ zulm ve ta'addîleri hadden bîrûn ve kıyâsdan efzûn olduĝu ve kazâ-i mezbûrda serdar olanların 'iĝmâz ve tesâmuhleri ve bazılarının tama'-ı hâmma teba'ıyyetleri ve ve idareden acz ve tekâsulleri sebebiyle 'eşkıyâ-i mezburûnun üzerlerine varılmayub ve haklarından gelinmediginden günden güne kâr-ı şakâvetlerine revâc virüb zulm ve ta'addîlerini artırmakdan hâlî olmadıkları vâzıh ve âşikâr ve fukarâ ve zu'afânın

emn ve râhatları bi'l-külliyeye meslûb olduğu bedidâr iken şakî-i merkûm Sultan oğlunun hakkında fermân-ı kazâ cereyân itmegin bundan 'akdem cezâsı tertîb ve ve vucud-ı habâset-âlûdî rû(y)-i arzdan izâle olunmuş olub ancak şakî-i merkûmun rufekâları ve avenelerinden bazı 'eşhâs cibilleytelerinde merkûz olan şakâvet ve habâseti icrâ ve izhâr-ı fesâd ile Urfa ve Beyrut kazasında me'lûf oldukları şakâvet ile fukarâ ve zu'afâyı rencide ve remîdeden hâlî olmayub katl-i nufus ve hetk-i 'a'râz misillu harekâta 'ibtidâr ve ictisâr üzre iken sen ki serdar-ı mûmâ-'ileyhsin bundan akdemce kazâ-i mezbûrûn serdarlık ve zabıtlığı bâ-nektûb ocak-ı uhdene ihâle olundukda zâtında merkûz olan ğayret ve sadâkati izhâr birle kemâl-i ğayreti meyân-ı hamiyete bend ve fukarâ ve zu'afâyı himâyet ve siyânet birle hâb ve râhatı terk ve leyl u nehâr 'eşkiyâ-i merkûmûnun verâlarına düşüb defa'âta şakâvetlerin Yirik Osman ve Kel Ahmed nâm elli nefer mefsedet-pîşeleri 'ahz ve tertîb-i ceza eyledigin ve sâirinin dahi ğayret ve hamiyetin üzre karîben pençe-i kahr ve tedmire giriftâr olacakları revîş olduğu ve hakkında bi'l-cümle 'ulemâ ve sulehâ ocakları ve ehl-i ırz zümreleri teşekür üzre oldukları bu def'a vârid olan i'lâm ve mehâzır ve tahrîr âtdan mustebân olmağla bundan böyle dahi kemâl-i ğayret ve hamiyet birle fukarâ ve zu'afâyı mu'în ve eşkiyâ zumerâsına hasbî muhimm olarak kemâ kâne ibrâz-ı sadâkat ve istikâmet üzre hidemât-ı mebrû'e-i şâhânemi vucûda getürmege bezl-i tâkat ve fukarâ ve zu'afânın temîn ve irâhaları esbâbının istihsâline mezîd-i sa'y ve dikkat birle tahsîl-i rızâ-i yumn-i 'irtizâ-i şâhânemi ve ocağ-ı âmiremin meb'as-ı 'izz ve se'âdet olması hâlâtına ikdâm ve 'ihtimâm eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîf 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olumuşdur imdi ber-vech-i meşrûh hakkında zuhura gelen teşekkürü sermaye-i se'âdet bilüb bu bâbda

Sahife 11

Şecâ'at ve sadâkatine ibrâz ve hidemât-ı meşkûreyi vucûda getürüb 'eşkiyâ zümresine bir vechile ferce verecek hâlâtın vukû'a gelmemesi ve 'iğmâz ve tesâmuhden mubâ'adet birle bu bahane ile fukarâ ve zu'afâyı beyhûde tekdîr ve tecziye olunmaması husûsâtına gâyetü'l-ğâye 'ihtimâm ve dikkat ve tahsîl-i rızâ-i humâyûnuma cidd ve sa'y ve ğayret ve ser-mû hilâfından ve tama' ve hâme teba'iyetden 'ittikâ' ve mucânebet eyleyesüz deyu bil-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre 'amel olunmak bâbında

Hüküm 25*Ba'zı şurût ile afviçün 'emr yazıldı*

Hâla Canik muhassılı Hâfız Mehmed Emin zîde mecduhûya ve muta'ayyinândan İkizli Hacı Ali ve Hazinedar Zâde Mustafa ve Samsunlu Hacı İshak ve Darucu oğlu Hacı Mahmud ve sâir iş erleri ve livâ-i mezbûrûn vücûh-ı ahalileri zîde kadruhuma hüküm ki

Canik seknesinden Gençoğlu dimekle ma'rûf mefsedet-pîşe hilâf-ı rızâ hareket ve evâmir-i aliyyemle matlûb mevadd-ı mühimmenin tesviye ve temşitinde 'izhâr ve sûret-i tereddüd ve muhalefet-i birle şakavetkârâne hareket üzre olduğu tahkik-i gerde-i şâhânem ve i'dam ve izale-i vücuduyla tathîr-i memleket-i lâzimededen olduğuna binâ'en sen ki muhassıl-ı mûma ileyhsin sâir mûma ileyhim ile bi'l-'ittifâk şakî-i mezbûru ele getürüb tertîb-i cezâ-i sezasına mübâderet olunmak fermânım olmağın mahfiyyen ve mahsusen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi şakî-i mezbûr Genc ağanın 'alâ-eyyi-hâl i'dam ve izale-i vücudu matlûb-ı şâhânem idügi ma'lûmun oldukda mûmâ-'ileyhim ile 'ittifâk ve ittihâd iderek tertîb-i cezâ-i sezasına ve 'infâz-ı 'emr-i munîfime 'ihtimâm ve dikkat eylesün ve siz ki sâir muta'ayyinân ve iş erleri ve vücûh-i 'ahâlî mûmâ-'ileyhimsiz muhassıl-ı mûmâ-'ileyhin re'yle hareket iderek şakî-i mezbûru ele getürüb itmam-ı kâriyle infâz-ı 'emr-i munîfime bi'l-'ittifâk dâmen-i dermeyan-ı ğayret ve kusur ve rehâvetten ve tarafına serrişte verilmek ile adem-i nüfuz 'emr-i 'âlî şanımı mucib olur hâlat-ı nâ-merziyye vuku'undan 'ittikâ' ve mucânebet eylemeniz bâbında

Fî 'evâ'il-i R sene (1)208

Hüküm 26

Bir sûreti

Ve Kara Hisar sancağı muta'ayyinânından Hacı Salih ve Süleyman Zâde Hacı Abdullah ve nuhzâde İbrahim ve gedik Ali Zâde İbrahim ve Mehmed Paşa Zâde Mîr Ahmed ve musa zadeler ve kazâ-i erba'a 'a'yânı Ebubekir zîde kadruhuma Canik seknesinden genc Ağa dimekle ma'rûf mefsedet pîşe hilâf-ı rızâ hareket ve evâmir-i âliyyemle matlûb mevâdd-ı mühimmenin tesviye ve temşitinde izhar-ı sûret-i tereddüd ve muhalefet-i birle şakavetkarane hareketi tahkik-gerde-i şâhânem olub i'dam ve izale-i vücudiyle tathîr-i memleket-i lâzimededen olduğuna binâ'en şakî-i merkûmun 'ahz ve

i'damı bâbında hâla Canik muhassılı Hâfız Mehmed Emin zîde mecduhû ile livâ-i mezbûrûn muta'ayyinân-ı sâiresine hitâben başka 'emr-i âlişanım 'isdâr olunub şakî-i mezbûrûn bieyy-i vech-i kâne izale-i vücudu husûsuna 'irâde-i 'aliyyem muta'allık olmağla muhassıl-ı mûmâ-'ileyh tarafından size vârid olan olan haber muktezâsınca 'amel ve hareket ve bi-eyyi vechin kâne ele getirilüb 'izâle-i vücûdu 'emrine 'ihtimâm ve dikkat-i tâmm eylemeniz fermânım olmağın mahfiyyen ve mektûmen size dahi mahsûsen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşidi imdi şakî-i mezbûr genc ağanın 'alâ eyyi vechin kâne tertîb-i cezâ-i sezâsı matlûb-ı şâhânem idügi siz ki mûmâ-'ileyhimsiz ma'lumunuz oldukda bu bâbda muhassıl-ı mûmâ-'ileyh tarafından size vârid olan haber muktezâsı üzre 'amel ve bi'l-'ittifâk hareket iderek şakî-i mezbûrûn alâ eyyi vechin kâne ele getirilüb kârının itmam ve infaz-ı 'emr-i 'âlî şanıma 'ihtimâm ve dikkat ve kusur ve tekâsulden ve tarafına ser rişte verilmek ile adem-i nüfûz 'emr-i alişanım mücib hâlet ve hareket vuku'undan 'ittikâ' ve mucânebet eylemeniz bâbında

Hüküm 27

bir sûreti

hâla Canik muhassılı Hâfız Mehmed Emin zîde mecduhûya ve Canik sancağı vücûhuna Canik muta'ayyinânından İkizli Hacı Ali demekle ma'rûf mefsedet-pîşe evâmîr-i aliyyemle matlûb mevâdd-ı mühimmenin tesviye ve temşîtinde izhar-i sûret-i tereddud ve muhâlefet ve hilâf-ı rızâ harekete mutecâseret üzre olduğu tahkîk-gerde-i şâhânem olduğuna binâ'en sen ki muhassıl-ı mûmâ-'ileyhsin müfsid-i mezkûru ber-takrîb ele getirüb 'icrâ-i mucâzâtı husûsuna 'ikdâm eylemen fermânım olmağın mahfiyyen ve mektûmen mahsûsan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşidi imdi merkûm ber-vech-i suhûlet ele getirilüb 'icrâ-i mucâzât-ı lâıykası senden matlûb olduğu ma'lûmun oldukda ber-minval-i muharrer merkûmu ber-takrîb ele getirüb tertîb-i cezâ-i sezâsına 'ikdâm ve dikkat ve kusur ve rahâvetden ve tarafına serrişte virilmek ile adem-i nüfûz-ı 'emr-i 'âlî şanıma mücib-i hâlet sunûhundan 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i R sene (1)208

sahife 12**Hüküm 28**

ber-mûcib-i 'emr-i 'âlî şurût-ı itlâkına ri'âyet ile itlâkına kimesne tarafından ta'arruz olunmayacağını hâvî Tatarbâzârı nâibi Hacı Zâde Es-Seyyid Mehmed Emin tarafından vârid olan 'emr-i 'âlî mefhûmu yazılmasıçün şerh virildi

Fî 9 Z sene (1)208

Hâlâ Belgrad muhâfızı Vezir 'El-Hâcc Mustafa Paşa 'iclâlehû ve Tatar Bâzârı kâdîsına hüküm ki

Belgrad sergerdelerinden Pazarcıklı Kara İsmail'in mukaddemâ ihtilâl-i nizâm-ı serhadd ve izrâr-ı ve ra'âyâyı mûcib harekât-ı şakâvet-kârânesine mebnî tertîb-i cezâsı bâbında 'emr-i şerîfim sâdir olmuşidi sen ki Vezîr-i muşârun- 'ileyhsin bu def'a tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrât mazmûnunda merkûm bir müddetden beru Mısır cânibinde iken bundan akdemce Dabrevnik (Dubrovnik) iskelesine hurûc ve üç nefer rufekâsıyla Özice kazâsı civarından güzâr ve Vidin kazasında vâki' Hesprikpanesi nâm kasabada ârâm ve karâr eylediği ve lisânında Belgrad'a gelmege dair sohbet olmayub kâr ve ticâretiyle meşğûl olarak bir mahallde me'mûnen ikâmet eylemek murâdında olduğu tarafından meb'ûs casusların takririnden mustebân olduğundan başka Niş gümrükâtında emvâl-ı miriyesini tarafından tahsîle tayin olunan gümrük Emininden 'istinfâ' eyledigine binâen emîn-i mûmâ ileyh dahi bir kıt'a şefâ'at-nâme tahrîr ve merkûm tarafından vârid olan mektûbuyla ma'an tarafına 'irsâl eylediği beyânıyla fi-mâ-ba'd Belgrad'a gelmemek ve kendü hâliyle mukayyed ve kâr ve ticâretiyle meşğûl olarak vilayeti olan Tatarbâzârı'nda me'mûnen 'ikâmet eylemek şartıyla cerâ'im-i sâbıkasının afvı husûsuna musâ'ade-i 'aliyyem erzânî kılınması iltimâs olunmakdan Niş fi-mâ-ba'd Belgrad havâlîsine ayak basmamak ve kendü haliyle Pazarcık'da ikâmet eylemek ve mazrûbundan ferd-i âferîneyi yanına uğratmamak şartıyla 'afv olunmağla itlâkı fermânım omağın imdi sen ki Vezîr-i muşârun ileyhsin şurut-ı merkûme ile mezbûr İsmail'in cerâ'im-i güzeştesine kalem-i 'afv ve safh-ı mulûkânem keşide kılındığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şurut-ı afvını merkûmun gûş-i hûşına bir hoşca ifâde ve ifhâma mubâderet ve hilâfından hazer ve mucânebet eylesin ve sen ki Mevlânâ -i muma ileyhisin mazmûn-ı 'emr-i şerîfim senin dahi ma'lûmun oldukda merkûmun Tatarpazarı'nda ikâmeti husûsuna kimesne tarafından ta'addî vukû'a gelmemesine 'ihtimâm ve dikkat ve hilâfından hazer ve mubâ'adet olunmak bâbında

Fî evâhir-i C sene (1)208

Hüküm 29

Drama nâzırı (boş) zîde mecduhûya hüküm ki

Müddet-i vâfireden beru Gelemerye ve Bezirgân nâhiyelerinde on beş yigirmi nefer 'eşkiyâ ile geşt u güzâr ve katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl misillu harekâta ictisâr iden Eminler nâm iki nefer sergerde-i 'eşkiyânın tertîb-i cezalarına her ne kadar ikdâm olunmuş ise mümkün olamadığı ve bundan mukaddemce dahi eşkiyâ-i merkûme Horbac karyesine nuzûl eyledikleri Selanik Mutesellimi lede'l-istimâ' ile derhal nevâhî serdarını bir taraftan ve bölükbaşılarını külliyetlü neferât ile bir taraftan tayin olunub karye-i mezbûre vusûllerinde 'eşkiyâ-i merkûma firâr ve Katrin cânibine 'azîmet ve Katrinli Halil zîde kadruhûya tahassun itmiş oldukları 'inhâ olundukda merkûmân muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î bi'l-fesâd oldukları tahkîk olunduğu sûretde te'mîn-i bilâd ve irâha-i 'ibâd zımında 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve hakklarında lâzım gelen cezâ-i meşrû'alarını icrâ eylemsiçün Katrinli Halil'e hitâben 'emr-i şerîfim sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî eşkiyâ-i merkûme Katrin'den 'avdet ve Pravişte ve havâlisinde serseri geşt u güzâr ve fukarâ ve zu'afâ ve ebnâ-i sebîle îsâl-i rahne ve hasâr üzre olduğu beyânıyla mukaddemâ sâdır olan 'emr-i munifim mûcibince 'amel olunmak bâbında 'emr-i şerîfim sudûrunu bi't-takrir istid'â olunmağla sen ki Drama nâzırı mûmâ ileyhsin mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mûmâ-'ileyhsin bu makûle muzırr-ı 'ibâd ve sâ'-i bi'l-fesâd olanların 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve hakklarında lâzım gelen mucâzât-ı meşru'anının icrâsıyla te'mîn-i bilâd ve asayiş-i 'ibâd 'emrine ikdâm ve dikkat-i tâmm olunmak matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûmân Eminler muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î-i bi'l-fesâd oldukları sûretde te'mîn-i bilâd ve irâha-i 'ibâd zımında 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve hakklarında lâzım gelen mucâzât-ı meşru'alarını 'icrâ ile infâz-ı 'emr-i şerîfime ikdâm ve dikkat ve hilâf-ı fermân hâlet ve hareket vukû'undan beğâyet tahâşî ve mubâ'adet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı C sene (1)208

Hüküm 30

Bir sûreti

Pravişte Çorbacısı (boş) zîde kadruhûya ber-vech-i meşrûh

Hüküm 31

İzmail Geçid nâ'ibine ve İzmail kal'ası yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhûya hüküm ki

İzmail sukkânından Altmış Dört Cemaatin Haseki Takâ'udu Mestan nâm kimesnenin sû-i hâli 'inhâsıyla cezâ-i meşrû'ası icrasiçün egerçi mukaddemâ 'emr-i şerîfim olmuşidi 'el-hâletu hâzihî sen ki İzmail Geçidi nâ'ibi mevlânâ-i mûmâ-'ileyh 'El-Hâcc İdris zîde 'ilmuhûsun sūdde-i sa'âdetime takdîm eyledigin 'i'lâmında İzmail'de sâin 'ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir 'ahâlî ve ra'âyâ bi-'ecma'ihim meclis-i şer'a varub merkûmun hakkında vukû'a gelen 'inhâ mahz-ı ifk ve iftira ve cümlemiz kendüden hoşnûd ve râzî olub 'afv ve itlâkını der-i devlet-i medâra 'i'lâm idivir deyu 'ilhâh ve iltimâs itmeleriyle ol bâbda hukm-i humâyûnum virilmek recâsın vâki'-i hâli bil-iltimas arz ve husus-ı mezbûr bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme uluvvuhûden 'isti'lam olundukda merkûm 'islâh-ı nefis ve terbiye olmuş olduğu beyânıyla 'ahâlî-i belde hoşnud olduklarını mubeyyin 'inhâ ve cerâ'im-i sâbıkasın 'afv olunmasını 'istid'â itmeleriyle mezbûr 'atvâr-ı sâbıkasına mucâseretden muctenib olduğu 'ashâb-ı vukûf ihbârlar ile mutehakkık olmağla cerâ'im-i güzeştesi 'afv olunmak bâbında 'emr-i şerîfim sudûrunu 'i'lâm itmegin 'i'lâmı mûcibince cerâ'im-i güzeştesi 'afv ve 'itlâkı fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ-'ileyhimsiz ağa-i mûmâ-'ileyhin 'i'lâmı mûcibince merkûm Mestan'ın cerâ'im-i güzeştesi 'afv olmdüğü ma'lumunuz oldukda mukaddemâ hakkında sâdır olan 'emr-i şerîfime mebnî merkûmu ber-vechile ta'addî ve rencide itdirilmemek bâbında

Fî C sene (1)208

Hüküm 32

Canik muhassılı Hâfiz Mehmed Emin zîde mecduhûya ve Canik sancağı vucûhuna hüküm ki

Canik muta'ayyinânından İkizli 'El-Hâcc Ali nâm kimesnenin lâzimu'l-'izâle olduğu bundan 'akdem 'inhâ olduğuna binâ'en ma'rifetiniz ile ele getirilüb

cezâsı tertîb olunmak içün mukaddemce 'emr-i şerîfim sâdır olmuşidi merkûmun husn-i hâlini beyân birle 'afvı husûsu sen ki muhassıl-ı mûmâ-'ileyhsin bu def'a vârid olan olan tahrîrâtında 'istid'â olunmağla merkûm İkizli Ali fî-mâ-ba'd 'ırzıyla mukayyed

olub 'umûr-ı vilayete karışmamak ve bir maddeye ta'arruz ve mudâhale eylememek ve 'ahâlî ve fukarâya ta'addîden 'ictinâb ve muhassılın re'yinden hâric hareketde bulunmamak ve bir 'emre me'muriyyeti 'iktizâ ider ise sur'at-i 'imtisâl eylemek üzere 'afv olunmak fermânım olmağın 'itlâkı hâvî 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olmuştur imdi siz ki muhassıl ve sâir mûmâ-'ileyhimsiz merkûm İkizli Hacı Ali'nin şurût-ı merkûm üzere 'afv ve 'itlâkına musâ'ade olunduğu ma'lumunuz oldukda mefhûm-ı 'emr-i şerîfimi bir hoşca 'ifâde ve tefhîme ve şurût-ı 'itlâkına ri'âyet eylesesini gereği gibi tenbîh ve te'kîde mubâderet olunmak ve mukaddemce sâdir olan 'emr-i şerîfime mebnî tarafınızdan dahl ve ta'arruzdan mucânebet olunmak bâbında

Fî 'evâ'il-i B sene (1)208

Hüküm 33

Niş kâdîsına ve Yeniçeri Zâbitine ve Niş kal'ası Dizdârına hüküm ki

Nemçe yasakçılarında Süleyman nâm Yasakçı bundan 'akdem Belgrad cânibinden bu tarafa gelür iken şehr-i Gönve'den beri iki saat mahalde verâsından iki nefer eşkıyâ üzerine hucûm ve hâmil olduğı heğbe derûnunda olan tahrîrâtı ve sâ'ir tevdi' olunmuş olan nukûdu 'ahz ve ğasb eylediklerine binâ'en yasakçı merkûm şehr-i Gönve'ye mavdet ve keyfiyyeti lede'l-'ifâde taharrî oldukda zikr olunan heğbe tehyî' olunarak zokak ortasında bulunduğı ve tecessus birle fezâhat-i mezkûreye mebnî sır olan Radomirli ve Kabaklu ve Bozrofçalı Hüseyin ve Yakub 'ahz oldukları mukaddemce 'inhâ olunmakdan nâşî yasakçı merkûmun üzerine hucûm iden iki nefer kağıları ise ma'rifet-i şer'le lede't-tahkîk zâbitleri ma'rifetiyle cezâları tertîb ve fezâhat-i mezkûreye 'ilimleri lâhik olduğıçün diğere iki nefer dahi Niş kal'asına 'irsâl ve tesyîr ve kal'a-bend olunmak ve tahrîrât tamâmen buldurulub der-saadetime tesyîl kılınmak için evâmir-i şerîfem 'isdâr olunmuşidi evâmir-i merkûme vâsıl olduğı ve mukaddem zâhire 'ihrâc ve memhûren der-saadetime ib'âs olunan kâğıtlardan ğayrı varak olmadığı ve fezâhat-i mezkûre cesâret iden Bozrofçalı Hüseyin ve Yakub'un zâbitleri cezâları tertîb olunduğı ve Kabaklu ve Tahir Niş kal'asına tesyîr kılındığı ve merkûmân dahi vâcibu'l-'izâle idüğü şehr-i Gönve kâdîsının vârid olan 'i'lâmında tahrîr ve 'inhâ ve merkûmânın kal'a-i merkûmeye vârid ve vaz'-ı kal'a oldukları sen ki mevlânâ-i mûmâ-'ileyhsin 'i'lâmında takrîr ve 'inbâ' olunmuş merkûmân Kabaklu ve Tahir'in vâcibu'l-'izâle oldukları vârid olan 'i'lâmdan mustebân olmağla haklarında lâzım gelen mucâzât 'icrâ olunmak fermânım olmağın imdi merkûmân Kabaklu ve Tâhir'in vâcibu'l-'izâle oldukları vârid

olan 'i'lâmdan mustebân olmağla ber-minvâl-i muharrer ma'rifetiniz ile hakklarında lâzım gelen mucâzâtların 'icrâsına dikkat olunmak babında

Fî evahir-i C sene (1)208

Hüküm 34

Bosna kal'ası muhafazasında yeniçeri zâbiti olan ser-sekson-i esbak Mehmed Memiş zîde mecduhûya ve muhâfaza-i merkûme kâtibi Mustafa Halife ve salyanecisi Mustafa Çavuş ve vucûh-i serhadd-nişînân ve ocak ihtiyarları zîde kadruhume hüküm ki

Bosna kal'ası muhâfazasında olan dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin mustehakk oldukları güzeşte mevâciblerinden bin yüz seksen dokuz senesi mevâcibleri bid-defea'ât 'istid'â ve istirhâm olunmaktan nâşî serhadd-nişînânın hâllerine terahhumen zaruret ve mezâyikadan vâreste olmalarıçün sene-i mezkûre mevâcibin serî'an dâhil-i serhadd ve ihrâc ve tevzî'yle serhadd-nişînânın mesrûretleri 'emrine irâde-i kâtî'a-i cihân-dârânem ta'alluk itmekle serhadd-i mezkûrun bin yüz doksan dört senesi mevâcibini eğerçi havale ve salyâne olunub salyâne necisi mubâşeret ve 'ikdâmıyla cem' ve tahsîl ve mevcûd olmağla 'emvâl-i mezkûre ber-vech-i ta'vîz serhaddlünün mûcib-i refâh-ı hâlleri zımnında seksen dokuz senesi mevâcibleri ihrâc ve tevzî' ve taksîm olunması husûsuna irade-i seniyyem mute'allik olmak hasebiyle ikmal ve îsâline 'ihtimâm ve dikkat olunub ancak bir müddetden beru serhadd-i merkûmede mahlûlât vukû'u melhuz Beytu'l-Mâl-i Muslimîn'i himâyet ve siyânet cümle üzerlerine vâcib ve lâzıme-i dikkat iken mahlûlâtın adem-i zuhûru mevâcibin te'hire dûçar ve 'ahâlinin mezâyıkaya giriftar olmalarına bâis bi't-taharrî sezâ-i küşâd ve mevâcibini tevzî' ve mevcûdların mevâcibi tevzî' olundukca ber-vechi izah tahrîr ve defter idüb başka ve nâ-mevcûd olub 'ityân-ı vucûd etmeyenleri dahi gereği gibi taharrî ve tefahhus birle zâhire ihrâc ve sarâhaten defterlerini başkaca takdîm olunmak için cânib-i ocağa irsâle 'ihtimâm ve bu bâbda izhar-ı sadâkat ve Beytu'l-Mâl-i Muslimîn'i hıfz ve himâyet ve mahlulât-ı kesire 'izhâr olunması hususatına sarf-ı nakdiye-i liyakat ve bezl ve sa'y ve ğayret olunarak Beytu'l-Mâl-i Muslimîn'e enfa' olacak hâlâtın 'istihsâline dâmen-i dermeyân-ı ğayret olunub 'itlâf ve 'izâ'ından vikâye olundukça beher sene mevâcibleriniz serî'u'l-husûl emvalden derdest ve 'ahziyle mesrûr olacağınızı bir hoşca mulâhaza eyleyerek beher hal cümlelerinizi bi'l-'ittifâk bu bâbda kemâl-i gayreti meyan-ı sadakate bend eyleyüb müddet-i vâfirede terâkum iden mahlûlâtın zâhire 'ihracı bu def'a 'irsâl olunan mevâcibin mevcûduna göre tevzî' ve taksîm olunması ve nâ-mevcûd olub mustehakk olmayanlara virilmesine bir vechile rızâ-

i yumn-i 'irtizâ'-i şâhânem olmamağla bu bâbda sâdıkane mustakîmâne hareketiniz bâ'is-i i'tibar ve irtifâ'ınız olacağı bedîdâr olmağla bu 'emr-i lâzımı'l-'ihtimâmda ziyade sa'y ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın imdi ber-vechi meşrûh mevâcib-i mezkûru ber-vech-i sadâkat ve siyânet mevcûd olub 'ityân-ı vucûd idenlere hakk ve adl üzere tevzî' ve taksim ve nâ -mevcud ve nâ-ehil olanlara vermekden ve 'emvâl-i mevâcibi 'itlâf ve 'izâ'ından gâyetu'l-ğâye tahâşî ve mucânebet ve mahlûlâtın teftişinden sermû kusur ve rahâvetden ittikâ-i tâmm eyleyesiz deyü bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında

Fî evahir-i C sene (1)208

Hüküm 35

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başlıklarından olub me'mûren Ayıntab'da olan Hüsnü Paşa kethudâsı Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki

Maktûl Battal oğlunun Delibaşısı olub 'el-hâletu hâzihî Ayıntab'da voyvoda olan Kullukçuoğlu dimekle ma'rûf şahs-ı şakâvet-şîâr za'mınca Ayıntab'da kesb-i 'istiklâl idüb gün be-gün mel'ânet ve mefsedeti 'izhâr ve zaleme ve eşkiyayı kul alub ehl-i irz ve fukarayı daima tekdîr ve tecrîm itmekde idügi bundan mukaddem Ayıntab ahalisi tarafından der-saadetime vurûd iden şâkîlerin ve sâ'ir ol-havâlîden tevârud idenlerin 'inhâ ve ihbârlarından tashîh ve tahkîk olunmakdan nâşî mezbûrun ve sâ'ir rufekâsı eşirrâların hâllerini tahkîk ve bâ'is-i fitne ve fesâd olanları tard ve teb'îd ile 'istihsâl-i asayîş-i ibâd ve bilâda ikdâm eylemen ve vesâyâ-i saireyi muhtevî 'isdâr olunan 'emr-i şerîfim ile sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin mubâşîr ta'yîn olunmuşidın 'el-hâletu hâzihî merkûm Kullukçu oğlunun şukâtı bir taraftan der-saadetime vurûd ve tecemmu' itmekde olduğuna binâ'en voyvodalıktan azl ve vucûdunun rû(y)-i arzdan ref'i ber-muktezâ'-i hâl lâzım gelmekden nâşî merkûm 'azl ve ve diğere 'emr-i şerîfim mûcibince âharı nasb olduğuna binâ'en merkûm Kullukçu oğlunun cezâ'-i sezâsını tertîb ve 'icrâ eylemen fermânım olmağın mahfîyyen ve mektûmen mahsûsan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren (boşluk) ile tarafına tesyâr olunmuşdur imdi voyvoda-i sâbık merkûmun 'izâle-i vucûdu bâis-i âsâyîş -i fukarâ-i ra'iyet olacağı ve 'i'dâm ve 'izâlesi bi-eyyi hâl senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda tarafına kat'â serrişte virmeksizin ber-takrîb dil-frîb ile cezâ-i sezâsını tertîb ve ser-i maktû'unu der-'aliyyeme tesyîr ve

tesrîb ile 'icrâ-i muktezâ-i sadâkat ve ğayret ve ibrâz-ı lâzîme-i hamiyet ve dirâyet-i bezl-i makderet ve kusur ve tekâsulden 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı L sene (1)207

Sahife 15

Hüküm 36

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından me'mûriyet ile Ayntab'da Olan Hüsnü Paşa kethudâsı Mustafa dâme mecduhûya ve Ayıntab nâibine ve rum kal'alı Halil Paşa Zâde Mîr sâdik zîde mecduhûya hüküm ki

Bu esnada Ayıntab voyvodalığı ol havâlînin kemâ yenbağî ahvâline vakıf ve zabt ve rabt ve himâye-i fukarâya kâdir birinin uhdesine ihalesi lâzimededen ve mîr-i mûmâ-'ileyh 'evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğuna binâ'en voyvodalığı mezkûr mûmâ-'ileyh ihale ve tefviz olmağla derhal zabt ittirilüb bundan sonra maliye canibinden 'isdâr olunacak 'emr-i âliyyede münderic şurût ve kuyûd mûcibince 'emvâl-i miriyyesinin vakt u zamanıyla edası ve sekene ve reayasının himâyet ve siyânetleri hususlarına 'ikdâm eylemesi matlûb olmağla âharı mudahale ittirilmemek fermânım olmağın mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi siz ki kapucı başı ve Mevlânâ-i mûmâ-'ileyhimâsız zikr olunan Ayıntab voyvodalığı mîr-i mûmâ-'ileyhe ihale olunduğu ve şurût-ı mer'iyyesi tasrihiyle maliye 'emr-i şerîfim dahi bundan sonra 'isdâr olunacağı voyvodalığı mezkûrun heman şimdiden zabt ettirilmesi kat'a matlûb olduğu ve zabta mümana'at ider olur ise rakka valisi vezirim Mustafa Paşa iclâluhû bi'n-nefs ta'yîn ve o makûleler tertîb olunacağı ma'lûmun oldukda voyvodalığı mezkûrun mîr-i mûmâ-'ileyh zabt ve rabt ittirmekde ve mümana'at ider olur ise muşârun-'ileyh bin-nefs ta'yiniyle o makûlelerin tertîb olunacağı lâzım gelenlere ifade-i te'kîde mübaderet-i birle infaz-ı 'emr-i munîfime dikkat ve sen ki mîr-i mûmâ-'ileyhsin voyvodalığı mezkûrun 'iktizâ iden senedi ve şerâ'it-i mer'iyyesi derciyle hâliye 'emr-i şerîfim bundan sonra tarafına 'irsâl olunmak üzere olmağla voyvodalığı mezkûru zabt ve rabt ve hâsılâtının 'ahz ve kabzına ve ra'âyâ ve berâyânın vucûh-i mezâlim ve ta'addiyâtdan vikâyeleriyle tahsîl-i rızâ-i şâhâneme ve senden me'mûl ve muntazır-ı padişâhânem olan ğayret ve sadâkati 'icrâya bezl ve sa'y ve kudret ve kusur ve tekâsulden ve fukarâ ve zu'afâyâ zulm ve ta'addî itmekden ve itdirmekden 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı L sene (1)207

Hüküm 37

Merkûm Mustafa'nın mukaddem sâdır olan 'emr-i 'âliden ismi terkîn olunub 'afviçün 'evâmir-i 'aliyye yazıldı

Fî 'evâsıt-ı B sene (1)211

Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından Bozok Mutasarrıfı Çaparzade Mîr Süleyman dâme mecduhûya hüküm ki

Bir muddetden beru 'a'yânlık iddi'âsıyla izhâr-i 'isyân iden Aladağlı Abdulehad oğlu Mustafa ve karındaşı Abdulehad ve İsaoglu Hacı Mehmed ve karındaşı Hacı Ömer nâm şakîlerin tertîb-i cezâları bâbında sâdır olan 'emr-i şerîfim tarafına vâsıl olub ancak Aladağlı'nın tarîkı sa'b ve sengistân olduğundan atlu asker ile gidilemeyüb piyade asker ile konak be-konak gidilmeğe ve Kırşehir ve Aksaray ve Niğde sancaklarından ve Ereğli Karaman'dan murûra muhtâc ve kaht ve ğalâ sebebiyle yem ve yiyecek hususunda ma'iyetinde olan asker zahmet-keşîde ve fukarâ-i 'ahâlî 'erzel ve remîde olacaklarından mâ'-'adâ eşkiyâ-i merkûme üzerlerine ılgar ile varılamayub nehâren ve âşikare gidileceğinden merkûmlar haberdâr olub firâr ideceklerinden ve bir iş de görülemeyeceğinden bahisle husûs-ı merkûm Konya valisi ve İçil mutasarrıfına ihâle kılınmak 'enseb idügi bu def'a derbâr-ı arz ve karârıma takdîm ve tesyîr olunan tahrîrât 'îmâ ve iş'âr olunmuş fukarâ ve zu'afâyâ mezâlîm ve ta'addiyâtı hadden efzûn olan sâbıkan Niğde Mutasarrıfı İbrahim Paşa'nın dahi çend-rûz mukaddemce sâdır olan 'emr-i 'âlî-şânımla 'i'lâm ve izâlesine me'mûr ve ta'yîn kılınmanla paşa-i merkûmun i'dâm ve izâlesi maddesini takdîm ve mukaddemâ sâdır olan 'emr-i munîfimde bast u beyân olunduğu vechile tarafına serrişte virilmeksizin leylen bağteten paşa-i merkûmun üzerine ılgar ve kârını itmâm ve ser-i maktû'unu der-âliyyeme tesyâr eyledikten sonra hîn-i 'avdetinde yol üzeri olmak hasebiyle eşkiyâ-i merkûmların üzerlerine varub mukaddemâ hakklarında sudûr iden 'emr-i âlî-şânım mûcibince icrâ-i mucâzâtları husûsuna mubâderet ve 'îfâ-i lâzime-i kâr-guzârı ve hamiyete bezl-i makderet eylemen fermânım olmağın te'kîden ve mahfiyyen mahsusan iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren (boş) ile tarafına tesyâr olunmuşdur imdi 'azlem-i halk ile olan paşa-i merkûmun serf'an ve 'âcilen icrâ-i mucâzâtı ve 'ibâdullâhın şîrâr ve mazarratdan tahlîsi ve rehâsı ehemm ve elzem ve eşkiyâ-i merkûmenin dahi izâle ve cezâları matlûb ve mültezim-i şâhânem idügi ve bu makûle husûsât-ı lâzimenin icrâsında senden küllî ğayret ve hamiyet zuhûru me'mûl ve meczûm-i padişahanem olduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i meşrûh çend-

rûz mukaddemce sâdır olan 'emr-i şerîfim mantûku üzre evvel 'emrde paşa-i merkûmun baġteten üzerine ilgar ve kârını itmâm ve ser-i maktû'unu der-aliyyeme ba'de't-tesyâr avdetinde dahi eşkıyâ-i merkûmenin bi-eyyi hâl üzerlerine varub icrâ-i mucâzât-ı lâyükalarına ve îfâ-i lâzime-i kâr-guzârı ve hamiyete bezl-i iktidâr ve sa'y-i bî-şumâr eyleyüb kusur ve tekâsulden ve îrâd-ı 'a'zâr ile imrâr-ı vakti ve i'zâm-ı maddeyi mûcib hâlâtı tecvîzden 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâsıt-ı L sene (1)207

Sahife 16

Hüküm 38

Anadolu valisi veziri Abdullah Paşa'ya hüküm ki

Şuhud kazâsı tarafından bu def'a der-'aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâm ve mahzar mefhûmunda kazâ-i mezbûrda Derebeġi ve 'a'yânlık dâ'iyesinde olan Oynaġanlı oġlu Hüseyin nâm şakî kendü halinde olmayub ġasb-ı 'emvâl ve hetk-i aġrâz ve katli-nufûs misillu envâ'-ı mezâlîm ve ta'addiyâta 'ictisârına binâ'en tertîb-i cezâsı zımında sana hitâben 'emr-i şerîfim sâdır olmuşiken ber-takrîb firâr eyledigine 'ibtinâen şakî-i merkûm ba'de'l-yevm kazâ-i mezbûre ayak basmamak için 'ahâlî-i merkûme kırk bin guruşa nezre kat' olunmuşiken şimdi şakî-i mezbûr zuhûr ve başına cem' eyledigi haşerât ile kazâ-i mezbûre tabi' Oynaġan ve Karaâdilli karyelerine tahassun ve evvelkiden ziyade fukarâya zulm ve ta'addîye 'ibtidâr üzre olduğundan şerr ve mazarratından 'ahâlî ve fukarânın 'emn ve râhatları külliye meslûb ve perakende ve perişan olmalarına badi olacaġı zahir ve âşikar olduğü beyanıyla şakî-i mezbûrîn hakkında lâzım gelen te'dîbâtın 'icrâsıyla şurûr ve mazarratı fukarâ ve zu'afâ üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin sana hitaben muceddeden 'emr-i şerîfim sudûru niyazında oldukları derc ve beyân olunmuş sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin merkûm Oynaġanlıoġlu Huseyin'in fi-mâ-ba'd Şuhud kasabasına duhûl dâ'iyesinde olur ise kabul olunmaması için 'ahâlî nezre kat' olunmuş olmaları şakî-i merkûmun bundan böyle kasaba-i mezkûreye duhule fırsatyâb olamaması 'esbâb-ı istihsaliye ber-takrîb zuhûr ider ise fukarâya sermû zulm ve taaddi vuku'a gelmeyecek vechile ber-vech-i suhûlet 'ahz ve hakkında lâzım gelen te'dibat lâyükânın 'icrâsına mubâderet eylemen fermânım olmaġın tenbihan ve ihtimamen ve mahsusen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olunmuşidi imdi bu makûle muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î-bi'l-fesâd olan habasetkarların hakklarında lâzım gelen te'dibat lâyükânın ifasıyla tasfiye-i bilâd ve irade-i ibade mubâderet olunmak matlûb-ı

mulûkânem olduğu ve şakî-i mezbûr fî-mâ-ba'd kasaba-i mezbûreye duhûl dâ'iyesinde olur ise kabul olunmamasıçün 'ahâlî-i merkûme nezre kat' olunmuş oldukları sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûm bundan böyle br takrib zuhûr iderise 'ahâlî ve fukarâya sermu zulm ve ta'addî vuku'a gelmeyecek vechile ber-vechi suhûlet 'ahz ve hakkında lâzım gelen te'dîbât-ı lâyıkanın 'icrâsıyla tenfîz-i 'emr-i munîfime bezl-i cell-i himmet ve hilâfindan beğâyet tevakki ve müba'adet eylemen bâbında

Fî evahir-i B sene (1)208

Hüküm 39

Koca ili sancağı Mutasarrıfı (boş) dâme ikbaluhuya hüküm

Teke kazasında bundan 'akdem 'a'yânlık dâ'iyesinde olan Cebeci oğlu 'El-Hâcc Mehmed zümre-i cebâbireden olduğu ve müddet-i a'yanlığında fukarâya itmediği mezalim kalmadığı ve kazâ-i mezbûr kenarında Sakarya nehrine metin konak inşasına mübaşeret idüb fukarayı meccanen istihdam iderek konağ-ı mezbûr hitâma reside olmak derecesine vardığı ve def'-i mazarratı zımında 'ahâlî 'ittifâk itmekden nâşî firâr vel-hâletü hazihi bir mikdar haşerât ile etrafda geşt ve gûzar itmekle fukarânın emn ve râhatları külliyyen meslûb olduğu ve esnada kazâ-i mezbûre duhûle fırsatyâb olmak fikriyle civarında vâki' Vezirhanı kasabası sukkânından Kara Hacı oğlunu basub 'el-yevm muharebe üzre idüğü sahîhan 'ihbâr ve 'ifâde olunduğuna ve merkûm Cebeci oğlunun zimmetinde olan 'emvâl-i fukarâdan gayr-ı ez-mesârif fukarâya reddi 'iktizâ iden mebâliğ 'emr-i münifden olan 'emvâl ve eşyasında tahsîl ve kendüsü habsde 'ibkâ ve keyfiyyet der-'aliyyeme 'i'lâm olunmak üzre Anadolu valisi sâbık vezirim 'El-Hâcc Ali Paşa iclâluhûya hitâben mu'ahharan 'emr-i şerîfim 'isdâr olunmuş olub ancak muşârun-'ileyhin eyalet-i Anadolu'dan infisâli takrîbiyle tenfîz-i 'emr-i 'âlî idemeyeceği bedîdâr ve hâlâ Anadolu valisi vezirim Azim Zâde Abdullah Paşa Karaman eyaletinden gelinceye değin vakt murûr ideceği ve mezbûrûn şerr ve şakâveti muzdâd olduğu âşikâr olub şakî-i mezbûr Cebeci oğlunun 'ahz ve der-'aliyyeme ihzârı matlûb olduğuna binâ'en sen ki Koca İli Mutasarrıfı Mîr-i Mîrân-ı mûmâ-'ileyhsin ma'rifetinle 'ahz ve der-'aliyyeme ihzârına 'ikdâm ve eğer muhârebeye tasaddî ider ise hayyen ve meyyiten ahzine 'ihtimâm eylemen fermânım olmağın imdi merkûm Cebeci oğlu 'El-Hâcc Mehmed'in 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve der-'aliyyeme derhal 'ihzârı sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-'ileyhsin senden matlûb-ı hidivânem idüğü ve bu bâbda tenbîhât ve vesâyâyı muhtevî sadr-ı a'zam

cânibinden tarafına tahrîrât dahi yazılmış olduğu ma'lûmun oldukda yazılan tahrîrât mûcibince 'amel ve hareket ve bi-'eyyi-vechin kâne merkûmun ma'rifetinle 'ahz ve der-'aliyyeme 'ihzârına sıdk ve sa'y ve kudret ve şöyle ki muhârebeye tasaddî ider ise hayyen ve meyyiten 'ahzine 'ikdâm-birle 'infâz-ı 'emr-i şerîfime 'ihtimâm ve dikkat ve 'iğmâz ve tesâmuhden ve hilâf-ı 'emr ve rızâ-i hâlden sen dahi 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evaili-i C sene 1208

Hüküm 40

Edirne bostancı başısına hüküm ki

Uzunca Âbâd-ı Hasköy kazâsı sukkânından Sirac oğlu 'El-Hâcc Emin nâm şakî bu esnada 'icrâ-i arz dâiyesiyle firâr ve kazâ-i mezbûrda vâki' Karaca Ali karyesinde tahassun birle eşkiyâ makûlesini başına cem' itmek üzere olduğu ve 'ahâlî ve sâir ibâdullâhı bî-huzûr idüb vâcibu'l-'izâle 'eşkiyâdan idügi sem'-i humâyûnuma vâsıl olduğuna ve merkûm Sirac oğlu Hacı Emin'in fukarâ-i ra'iyete tama' ve ta'addîsi tahkîk olunduğuna binâ'en sen ki Edirne Bostancıbaşısı mûmâ-'ileyhsin tertîb-i cezâsına ikdâm eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren ve mektûmen ile (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi şakî-i merkûmun tertîb-i cezâsı senden matlûb olmağla tarafından kâr-güzâr adam ta'yîni ile mi olur yahud vech-i âhar ile mi mumkin olur uslûb-ı hakîme ri'âyet olunarak ve tarafına serrişte virilmeyerek 'ahâlî-i fukarâya bir nev' zulm ve hasâr vukû'u tecvîz olunmayarak şakî-i merkûm Sirac oğlu 'El-Hâcc Emin'in 'ahz ve cezâsını tertîb ve 'ilâm olduğunu der-saadetime tahrîr eyleyüb 'imrâr-ı vakt eylemekden ve 'a'zâr-ı vâhiye ile tahrîrât göndermekden mubâ'adet eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i Receb sene (1)208

Hüküm 41

Hâla Niş muhafızı vezirim Es-Seyyid Ali Paşa 'iclâluhûya hüküm ki

Nişli Emir oğlu Hâfız Mustafa'nın Niş'e duhûlune binâ'en hılaf-gîrleri olan Osman rufekâsı olan Dayko oğlu Ahmed ve Kör Arif ve Kör Lütü ve Kara İbrahim ve Yuvarlak Hasan ile firâr itmeleriyle merkûm Hâfız'ın yanında olan bi'l-cümle matrûdîn ve eşhâs tard ile 'ahâlî birbirine kefile rabt olunur sâir başı boş bulunanlar dahi derûn-ı Niş'den ihrâc olunmuşiken merkûm Osman hilâf-ı rızâ ve rufekâsı olan bâlâda mezkûr

'eşhâs ve yedi sekiz yüz nefer 'eşkıyâ ile bu def'a 'ale'l-ğafle Niş'e duhûl birle kendü ve rufekâsı mâ-fi'z-zamîr olan mefâsid ve mel'aneti 'icrâ itmiş oldukları bu keyfiyyetde nizâm-ı memlekete kullî halel verilmiş idüğü bu def'a 'ihbâr olmağla merkûm Osman ve Dayko oğlu Ahmed ve Kör Arif ve Kör Lütfü ve Kara İbrahim ve Yuvarlak Hasan'ın tertîb-i cezâları bâbında sen ki Niş muhafızı Vezîr-i muşârun-'ileyhsin sana hitâben 'emr-i şerîfim sudûru bâ-takrir 'inhâ olunmağla sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin ber-vech-i meşrûh merkûmlar tertîb-i cezâları fermânım olmağın mektûmen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûr (boş) ile tarafına 'irsâl olunmuşdur imdi merkûmun bu vechile hilâf-ı 'emr-i rızâ vâki' olan mel'anet ve mefsedetlerine binâ'en tertîb-i cezâları lâzimededen olduğı ma'lûmun oldukda vusûl-i 'emr-i şerîfimde merkûmları 'ahz ve ber-vech-i meşrûh tertîb-i cezâları husûsuna 'ihtimâm ve dikkat ve hilâfından gâyetu'l-ğâye hazer ve mucânebet ve serî'an keyfiyyeti derbâr-ı ma'delet-karâr-ı mulûkâneme tahrîr ve 'inhâya musâra'at eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i R sene (1)208

Hüküm 42

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub husûs-ı âhara me'muriyyetle Kastamonu cânibine 'azîmet iden Mustafa dâme mecduhûya ve Kastamonu nâ'ibine hüküm ki

Senki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin Kastamonu Mutesellimi Altıkulaç Zâde'nin ve Kethudâsı Yusuf ve Hazinedârı Huseyin'in hakklarında 'iddi'â-i hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden hasımlarıyla tedâfu'u -i şer' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyet-i 'i'lâm olduğı bâbında diğere sâdır olan 'emr-i şerîfimle eğerçi me'mûr ve te'yin kılınmışsındır ancak kethudâ-i merkûm Yusuf'un fukarâ ve zu'afâyâ itmedigi zulm ve ta'addî ve cevr ve ezâ olmayub vâcibu'l-'izâle olduğı tahkîk olduğuna binâ'en tertîb-i cezâsı husûsuna irade-i mülûkânem tealluk etmekden nâşî ol-tarafa ledel-vusûl ferd-i vâhide serrîşte virilmeyerek bir tarikini bulubmerkum Yusuf'un cezâsını tertîb ve emvâl ve 'eşyâsını ve sâir her nesi var ise bir havâlî ketm ve ihfa olmayarak ma'rifet şer'le tahrîr ve temhîr idüb ser-i maktû'uyla defterini serî'an der-'aliyyeme 'irsâle 'ikdâm ve dikkat ve hilâfından gâyetül-ğâye 'ittikâ' müb'adet eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve mektûmen yedine 'i'tâ olunmuşdur imdi merkûmun bir tarikle tertîb-i cezâsı senden matlûb-ı kat'î-i dâverânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer ol-tarafa ledel-vusûl bâlâda tahrîr olunduğı üzre diğere 'emr-i şerîfimle me'mûr olduğun husûsâtın ru'yet

ve tesviyesi esnasında mı olur yoksa vech-i 'âhar ile tarafına celb idüb bir vakt-i hâlîde mi olur ve 'l-hâsıl merkûmun tarafına bir vechile serrişte virmeyerek bir tarîkini bulub cezâsı tertîb ve 'emvâl ve 'eşyâsını ve sâ'ir her nesi var ise ber-hava-yı zâyî ve telef ve ketm olunmayarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le zabt ve tahrîr ve temhîr ve ser-i maktû'uyla defterini der-'aliyyeme serî'an tesyîre dâmen-i dermeyân-ı ğayret ve hilâf-ı rızâ-i humâyunum hâlet vukû'unu tecvîzden mucânebet idesin şöyle ki merkûm Yusuf havfa teba'iyet ile ber-takrîb firâr itmek ihtimali olur ise derhal 'emvâl ve 'eşyâsını ketm ve ihfa olunmayarak zabt ve tahrîr ve temhîr ve defterini 'irsâle musâra'at eylesün ve sen ki mevlânâ-i mûmâ-'ileyhsin sen dahî bu bâbda kapucıbaşı mûmâ-'ileyh ile bi'l-'ittifâk hareket ve 'infâz-ı 'emr-i şerîfime dikkat ve hilâfindan mubâ'adet eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i R sene (1)208

Sahife 18

Hüküm 43

Dergâh-ı muallâm kapucıbaşılardan olub me'muriyyetle Kastamonu cânibinde olan Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki

Kastamonu Mutesellimi Altıkulaç Zâde'nin kethudâsı Yusuf nâm şahsın fukarâ-i 'ahâlîye itmediği zulm ve şetm kalmayub vâcibu'l-'izâle olduğuna binâ'en bir takrîbile cezâsı tertîb ve 'emvâl ve 'eşyâsı zabt ve tahrîr ve temhîr ve ser-i maktû'uyla defterini der-'aliyyeme tesyîr eylemen bâbında sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin sana hitâben mektûmen sâdır olub yedine virilen 'emr-i şerîfimde derc ve tastîr olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî Altıkulaç Zâde'nin der-'aliyyeme vârid olan bu 'arz-ı-hâlînde merkûm Yusuf'u kethudâlıktan ihrâc ve def' eyledigine binâ'en Varna cânibine 'azîmet için sevâhil-i Bahr-i Siyah'dan Darbane iskelesine râhî ve mevsim-i deryaya intizâr üzre idüğü derc ve tahrîr olunmuş merkûm Yusuf iskele-i merkûmeden hareket itmezden mukaddem ma'rifetinle tarafına serrişte virilmeyerek 'ahz ve mukaddem sâdır olan 'emr-i şerîfimin 'infâz ve 'icrâsına musâra'at eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim dahi 'isdâr ve memhûren ve mektûmen (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi merkûm Yusuf mevsim-i derya ve sefîneye intizaren el-ân Darbane iskelesinde 'ikâmet üzre idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer vusûl-i 'emr-i şerîfîmden tarafına serrişte virilmeyerek derhal merkûmu 'ahz birle mukaddemâ sâdır olub bereket olan 'emr-i şerîfimin 'infâz ve 'icrâsına dikkat ve firârını mûcib hâlâtdan ğâyetu'l-ğâye hazer ve mucânebet ve

keyfiyyeti derbâr-ı şevket-karâr-ı mulûkâneme tahrîr ve 'inhâya musâra'at eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i B sene (1)208

Hüküm 44

Bir sûreti

Zikr-i âtî Yusuf'un bulunduğu mahallin kâdîsına ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i 'ahâlîye Kastamonu Mutesellimi Altıkulaç Zâde'nin kethudâsı Yusuf nâm şahsın sukkân-ı memleket ve fukarâ-i ra'yyete itmedigi zulm ve ta'addî ve cevr ve ezâ kalmayub bu esnada Varna cânibine 'azîmet için sevâhil-i bahr-i siyahdan Darbane İskelesinde olduğu sahîhan 'ihbâr olunmağla siz ki Mevlânâ ve 'a'yân ve sâ'ir mûmâ-'ileyhimsiz merkûmu taht-ı kazânızda bulunduğu mahallde 'ahz ve habs ve mahbûsiyyetini der-'aliyyeme tahrîr ve 'inhâ ve ba'dehû ne vechile 'emr-i şerîfim sâdır olur ise mûcibiyle 'amel ve harekete sa'y üzre olunmak fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve ber-vech-i ta'cîl (boş) ile 'irsâl olunmuşdur merkûmun 'ahz ve habsi 'alâ-eyyi-hâl matlûb-ı kat'î-i dâverânem idügi ve ma'azallâhu Te'âlâ ber-takrîb merkûma serrişte virmek veyahud firâr ittirmek misillu hâlet mesmû' olur ise bu hâlet her hangi mahallde var ise o mahallin hâkim ve zâbiti mu'âhaze-i şedîde mazhar olacağı ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer vusûl-i 'emr-i şerîfimde bulunduğu mahallde 'ahz ve muhkem habs ve keyfiyyeti der-'aliyyeme serî'an tahrîr ve 'inhâya mubâderet ve ba'dehû ne vechile 'emr-i şerîfim sâdır olur ise mûcibiyle 'amel ve hareket eylesiz şöyleki bu bâbda zerre kadar kusur ve 'iğmâz olunmak lâzım gelür ise sonra cevaba kadir olamayub mazhar-ı müâheze-i husrevânem olacağınız muhakkaktır âña (göre) aklınızı başınıza devşirib uyanıkca? hareket ve keyfiyyeti serî'an tahrîr ve 'inhâya bi'l-'ittifâk ğayret eylemeniz bâbında

Fî evahir-i B sene (1)208

Hüküm 45

(Terkîn)

Fî-mâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket olurise kat'â 'iğmâz ve musâmaha olunmayub cezâsı tertîb olunmak şartıyla sâdır olan 'emr-i 'âlî mûcibince kayd terkîn olunub 'afviçün 'emr-i 'âlî yazıldı hâla Karaman valisi vezirim Ali Paşa'ya ve zikri 'âtî Hacı İsmail'in Karaman eyaletinde bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki

Hâssa çukadarlarımdan Es-Seyyid İbrahim ve hâne-i hâssadan Es-Seyyid Mustafa Kâmlı zîde mecduhmânın ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf oldukları Larende ve tevâbi'i mukâta'asına bundan 'akdem Koca Abdülkadir'in yerine 'a'yân olan kemiş oğlu Hacı İsmail 'a'yânlığı esnasında 'ahâlîden bi-ğayr-i hakk 'emvâl-i vâfire 'ahz eylediğinden mâ-'adâ bundan 'akdem zuhûr iden hâdisede Mataracı Zâde Es-Seyyid Osman nâm mazlûmu bir maslahat için mahkemeye getürdüb ser-cumhur olan avanesiyle merkûmu huzûr-ı şer' de bi-lâ-murâfa'a hilâf-ı şer'-i şerîf katl ettirdiğine binâ'en keyfiyet Karaman valisi sabıka 'inhâ ve iştikâ olundukda mâdee-i katl ber-nehc-i şer'î ru'yet ve ihkâk-ı hakk ve mücazat-meşrû'ası 'icrâ olunmak için bâ-buyuruldu ta'yîn olunan mubâşir medîne-i Darend'e lede'l-vusûl merkûm Hacı İsmail karındaşı 'El-Hâcc İbrahim ile leylen firâr ve derun-ı belde de olan tarafdarlarına ihtilal-i beldeye dair havadisler 'irsâl eylediklerinden 'emn-i 'ibâd külliye meslûb olub arâm-ı fukarâ mümkün olamadığına binâ'en merkûm Hacı İsmail'in mucâzat-ı meşrû'ası icrasiçün 'ahâlî-i belde den muhzir ve i'lam-ı tevarüd eylediği beyanıyla 'ahâlînin istid'aları üzre müfsid merkûmun te'dibat-ı layıka ve mucâzât-ı meşru'ası 'icrâ olunmak bâbında sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin sana ve Mevlânâ yı mûmâ-'ileyhe hitâben 'emr-i şerîfim sudûrunu mukataa-i mezkûra mutasarrıfları muma ileyhhima bâ 'arz-ı hâl 'istid'â itmeleriyle sen ki Karaman valisi muşârun-'ileyhsin merkûm kemiş oğlu Hacı İsmail'in bulunduğu mahalde 'ahz ve mucâzât-ı meşrû'ası icrası fermânım olmağın imdi sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin merkûmun Hacı İsmail'in bulunduğu mahalde 'ahz ve mucâzât-ı meşrû'ası 'icrâsıyla te'mîn-i 'ibâd ve tathîr-i bilâd husûsu matluu mülûkanem olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer merkûm Hacı ismaili eyâlet-i mezkurada bulunduğu mahalde ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ber-vech-i suhûlet 'ahz ve lâzım gelan mucâzât-ı meşru'asını 'icrâ ile emniyet-i bilâd veistirâhat-i ibâdı mûcib hâlatın istihsaline 'ihtimâm ve dikkat ve bu bahane ile 'ahâlî-i memleket ve fukarâ-i ra'iyete zulm ve ta'addî vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı müâheze ve îtab olmakdan tahâşî ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evail-i B sene 1208

Hüküm 46

Kapucu başlarından hâlâ Canik muhassılı Süleyman dâme mecduhûya hüküm ki Canik seknesinden Genç Ağa dimekle arîf kimesne bundan 'akdem hilâf-ı 'emr-i rızâ harekâta 'ibtidâr eyledigine binâ'en hakkından fermân-ı kazâ cereyanım sâdir olumuşidi 'el-hâletu hâzihî 'Îrâd-ı Cedîd defterdarı Mustafa Reşid dâme mecduhûnun

der-'aliyyeme takdîm eylediği takrîr mefhûmunda 'Îrâd-ı Cedîd hazinesinden idare olunan Canik sancağı sukkânından muhassıl-ı sabık Hâfız Mehmed Emin'in merkûm Genç Mustafa'ya nefsanîyeti olub ve hakkında mukaddemce inhası ancak sen kasd ve 'icrâ-i ğaraz zımmında idüğü beyânla curmü 'afv olunmak bâbında istid'â-i 'inâyet siyâkında 'arz-ı-hâl takdîm eylediğinden bahisle merkûm Fî-mâ-ba'd kendi ırzıyla mukayyed olmak ve hizmetde tekâsul itmemek ve 'umûr-ı muhimme-i musta'cilenin vakt ve zamanıyla tanzîm ve tesviyesine mubâderet itmek ve evâmir-i 'aliyyemle bir husûsa me'mûr oldukda der-akab mutâba'at eylemek üzere cerâ'im-i sâbıkası 'afv olunmak bâbında 'emr-i şerîfim sudûrunu 'istid'â itmekle fî-mâ-ba'd kendi ırzıyla mukayyed olarak sen ki Canik muhassılı mûmâ-'ileyhsin hizmetinde tekâsul itmemek ve umûr-ı muhimme-i müsta'cile-i mîriyyenin vakt ve zamanıyla tanzîm ve tesviyesine mubâderet itmek ve evâmir-i 'aliyyemle bir husûsa me'mûr oldukda der-akab mutâba'at eylemek üzere cerâ'im-i sabıkası 'afv olunmağla 'i'lâmen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr olunmuşdur imdi sen ki muhassıl-ı mûmâ-'ileyhsin merkûmun şerâ'it-i merkûme ile cerîde-i 'esâ'et ve curmüne kalem-i 'afv ve safh-ı pâdişâhânem keşîde kılındığı ma'lûmun oldukda şerâ'it-i 'itlâkını kendüye tefhîme mubâderet ve mukaddemce hakkında sudûr iden 'emre mebnî ta'addî ve ta'arruz olunmakdan mubâ'adet olunmak bâbında

Fî evasıt-ı R sene (1)208

Sahife 19

Hüküm 47

Karaman valisi vezirim 'El-Hâcc Ali Paşa'ya hüküm ki

Bir müddetden beru 'a'yânlık iddi'asıyla ğasb-ı emvâl ve hetk-i 'a'râz misillu harekâta mutecâsir olub hakklarında 'emr-i şerîfim sâdır olan Dağlı Abdulvahid oğlu Mustafa ve karındaşı Abdulvahid ve İsa oğlu 'El-Hâcc Mehmed ve biraderi Hacı Ömer nâm şakîlerin ber-vech-i suhûlet 'ahz ve idamları husûsu İç-İl sancağı Mutasarrıfı Yusuf dâme ikbâluhûdan isti'lâm olunduğuna ve eşkıyâ-i merkûmeden 'El-Hâcc Mehmed ve biraderi 'El-Hâcc Ömer bu esnada 'iyâl ve evlâdlarıyla nefsi Karaman'a azîmet ve birer hanede ihtifâ ve ikâmet eyledikleri sahîhan malumu olduğu mîr-i miran-ı mûmâ-'ileyhin bu def'a vârid olan tahrîrâtında tahrîr olunmuş olduğuna binâ'en sen ki Vezîr-i muşarn ileyhsin merkûmânın Karaman'a geldikleri vâki' ise 'ahz ve itmâm-ı kârlarına mubâderet eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve mektûmen (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi merkumların izâle-i vücudları matlûb ve multezim olduğu sen ki Vezîr-

i muşarun ileyhsin ma'lûmun oldukda kimesneye serrişte virmeyerek hafîyyeten taharrî olunarak 'inhâ olunduğu üzre merkûmân 'El-Hâcc Mehmed ve 'El-Hâcc Ömer'in Karaman'a geldikleri vâki' olduğu sûretde bi-eyyi hâl 'ahz ve icrâ-i mucâzât-ı lâyıkalarıyla karlarını itmâma mubaderet ve idam olunduklarını dr-'aliyyeme 'inhâya musâra'at ve 'iğmâz ve tesâmuhden ve himaye misillu hâlat vukû'unu tecvîzden mucânebet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i Ş sene (1)208

Hüküm 48

Hâssa silahşörlерimden Adana Mutesellimi Mehmed zîde mecduhûya hüküm ki Cezâsı tertîb olunmak için hakkında bundan 'akdem 'emr-i şerîf sâdır olan Menemencioğlu oğlu fî-mâ-ba'd kendü ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf hareketde bulunmamak üzre curmü 'afv ve aşireti ihtiyarları nezre kat' olunmuşiken yine tek durmayub bu esnada Tarsus'a hucûm ve 'ahâlî-i fukarânın 'emvâl ve 'eşyâsını ğasb ve ğâret eylediginden başka katl-i nufus ve hetk misillu harekât-ı bâğiyâneye ictisâr eylediği bu def'a vârid olan tahrîrâtдан mustebân olmağla merkûmun üzerine varilub 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve ğasb ve ğâret eylediği emvâl-i fukarâ tahsîl ve ashâbına istirdâd olunduktan sonra hakkında lâzım gelen mucâzât-ı lâyıkanın icrası husûsuna bi'l-ittifâk eylemeleriçün Tarsus Mutesellimine ve Bereketlu Madeni Eminine ve serî'an mikdâr-ı kifâye asker ihrâcî ve munâsib başbuğ ile şakî-i merkûm üzerine 'irsâl ve 'acâleten def'-i vücudıyla te'mîn-i bi'lâd ve 'ibada' ihtimâm ve mubaderet eylemesiçün Cebbarzade Mîr Süleyman dâme mecduhûya hitâben muceddeden 'emr-i şerîfim 'isdâr ve tesyâr olunmağla sen ki Mutesellim-i mûmâ-'ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer me'mûrîn-i mumâ ileyhim ile muhâbere ve ittifâk iderek bi'l-ittihâd şakî-i merkûmun üzerine varub emvâl-i mağsûbe ashâbına ba'de'l-'istirdâd ve hakkında lâzım gelen mucâzâtın icrâsıyla ol havâlînin tathîri ve 'ahâlî ve ebnâ-i sebîlin te'mîni ve sâ'ir 'eşkyâ makûlesinin ğuşmâl ve tehdîdi 'emrine 'ihtimâm ve dikkat ve 'iğmâz ve tesâmuh misillu hâlat vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı vahâmet ve nedâmet olmakdan mucânebet eylemen bâbında

Fî evâsıt-ı N sene (1)208

Hüküm 49**Bir sûreti**

Bereketlu Madeni Eminine

Hüküm 50**Bir sûreti**

Tarsus voyvodasına

Hüküm 51

Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Bozok Mutasarrıfı Cebbar Zâde Mîr Süleyman dâme mecduhûya hüküm ki

Beğbâzârı mukâta'ası ahâlîsinden olub ahâlî-i fukarâya zulm ve hasâr eyledikleri mukaddemâ 'inhâ olunan sefer ve Bikârôğlu İbrahim ve Deli Süleyman ve Kaccı oğlu Hasan ve Adalı Mehmed ve ma'iyetleri olanları 'ahz ve cezâları tertîb olunmak için sana ve Beğpazarı voyvodasına hitâben bundan 'akdem 'emr-i şerîfim sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî eşkıya-i merkûme ile Şirret Mahmud ve Kamarcı Abdullah ve Kara Türkman ve Bayburtlu Osman ve Topal oğlu İbrahim katl-i nüfûs ve ğasb-ı emvâl misillu harekât-ı bâğiyâne ictisâr itmiş oldukları nu def'a vârid olan i'lâmlardan mustebân olmağla sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin eşkıyâ-i merkûmûn bulundukları mahallde 'ahz ve mucâzât-ı lâyıkaları 'icrâ olunmak fermânım olmağın imdi 'eşkıyâ-i merkûmenin cezâ-i mâ-yelîkuhûları 'icrâsıyla şerr ve mazarratlarından 'ahâlî ve ebnâ-i sebîlin vâreste ve masûn olmaları matlûb ve multezim-i şâhânem olduğu ve siyâk-ı meşrûh üzre Beğpazarı voyvodasına dahi başka 'emr-i şerîfim 'isdâr olunduğu ve bu bâbda 'iğmâz ve rahâvet mustelzim-i vehâmet idüğü sen ki mîr-i mûmâ-'ileyhsin ma'lûmun oldukda 'eşkıyâ-i merkûmenin bulundukları mahallde ahzı ve mucâzât-ı lâyıkalalarının 'icrâsıyla 'ahâlî ve ebnâ-i sebîlin te'mîni ve bilâdın tathîri ne makûle tedbir ve esbâba mevkûf ise icrasında tecviz-i kusur itmeyerek voyvoda-i mûmâ-'ileyh ile muhâbere iderek ber-minvâl-i muharrer eşkıyâ-i merkûmenin 'ahz ve layık oldukları mucâzâtın îfâsı ve şururlarından 'ibâd ve bilâdın tahlîsi ve tasfiyes,yle 'emr-i şerîfimin 'icrâsına mezid-i ikdâm ve dikkat ve bu vesile ile 'ahâlî fukarâsına îsâl-i zulm ve ta'addîden mucânebet eylemen bâbında

Fî evâ'il-i N sene (1)208

Hüküm 52**Bir sûreti**

Beğpazarı voyvodasına ber-vech-i muharrer

Sahife 20**Hüküm 53**

*'asâkir-i ma'lûme 'istishâbıyla Rumili kâdîsı ma'iyetine gitmek şartıyla 'afviçün
'emr-i 'âlî yazılmışdır*

Fî 'evâsıt-ı N sene (1)208

defter-i muhimme

Karamürsel civarında vâki' kazâların serdar ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki
Karamürsel kazasında 'a'yânlık iddi'âsında olan Hamid Beğ ma'lûmu'l-ism
mufsid beynerinde munâza'a tekevvunuyle emniyet ve râhat-ı ahâlî ve fukarâ meslûb
'inhâ ve tahkîk olunmakdan nâşî hayyen ve meyyiten 'ahz ve tertîb-i cezâlarına
mubâderet olunmak için size hitâben mukademâ 'emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi bu def'a
Karamürsel nâ'ibinin ve Kahâlînin mahâzirlerinde merkûm Hacı Mehmed Zâde
Abdulhamid hakkında sudûr iden 'emr-i şerif-i merkûma mebnî firâr itmiş olduğundan
fukarâ bir müddet râhat idüb ancak bu esnada itlâk itdürmek dâ'iyesinde olduğu istimâ'
olduğuna binâ'en yine fukarânın emn ve râhatları meslûb olduğu tahrîr ve 'inhâ olunmuş
merkûm Abdulhalim'in memlekete duhûlü ihtilâli mûcib olduğu vârid olan i'lâm ve
mahâzirden mustebân olmağla fî-mâ-ba'd kazâ-i mezbûra ayak basdırılmamak ve her ne
vakit zuhûr ider ise 'ahz ve mukaddem sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince tertîb-i
cezâsına 'ibtidâr olunmak fermânım olmağın te'kîdi hâvî iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve
'irsâl olumuşdur merkûm fî-mâ-ba'd kazâ-i mezbûra ayak basdırılmamak ve her ne vakit
zuhûr ider ise mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şeridim mûcibince 'ahz ve cezâsı tertîb
olunmak ve ber-takrîb duhûlüne irâ'ete ruhsat bir le ihtilâl-i memleketi mûcib ve 'insilâb-
ı emniyet-i ahaliyi mustevcib hâlet vukû'u tecvîz olunmamak bâbında

Fî evâsıt-ı N sene (1)208

Hüküm 54

Dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından Bozova sancağı Mutasarrıfı Mîr Süleyman
dâme mecduhûya hüküm ki

Adana havâlsinde kâ'in 'aşâ'irden Melemencioğlu oğlu ve Hacı İlyâ oğlu ve Meskeneli oğlu ve Bolahad oğlu ve Karsındı dimekle ma'rûf kimesne birbirleriyle ittihâd ve sekban tertîb ve başlarına külliyyetlü 'eşhâs celb ve cem'iyet-i kesîre peydâsıyla bu esnada Adana ve Tarsus 'ahâlîleri üzerlerine hucûm ve îsâl-i hasâr ve mazâr ve zahâ'ir-i tuccârînin ve sâ'ir kârbân ve ebnâ-i sebîlin yolların kat' ve zahâ'ir ve malların ğasba ictisâr üzre oldukları ve ol vechile 'ahâlî ve 'ibâdullâh ve huccâc-ı muslimîn muzdaribu'l-'ahvâl olduğu bundan 'akdem sâmi'a-i res-i şâhânem olduğuna binâ'en 'eşkıyâ-i merkûme aşâ'ir halkından olub def'-i ğâ'ileleri 'emrine ikdâm cümleden ziyâde sana vâcibe-i zimmet idüğü ve Adana Mutesellimi ve Tarsus voyvoda ve Bereketlu Madeni Emîni ile muhâbere ve rusûm-ı 'ittifâka ri'âyet birle 'eşkıyâ-i merkûmenin şurûr ve mazârılarına ve 'ahâlî fukarâsının tahsîl-i asayiş ve râhatları ve 'ale'l-husus yolların tasfiye ile huccâc-ı muslimîn ve tuccâr ve bi'l-cümle mârrîn ve 'âbirînin 'âminen ve sâlimen hudûd-ı Adana'dan imrârları vesâ'ilini istihsâle dâmen-i der-meyân-ı ğayret olunmak sana ve Mutesellim ve voyvoda ve Emîn-i mûmâ ileyhimâya hitâben mukademce 'emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi Adana tarafından bu def'a vârid olan tahrîrât mefhûmundan şakî-i merkûm Melemenci oğlu Tarsus üzerine hucûm ve ğasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve hetk-i 'a'râz misillu harekât-ı bâğiyâneye 'ictisâr eylediginden başka Adana üzerine hucûm itmek fikr-i fâsidinde olduğu ve Karsındı oğlu ve Meskeneli oğlu ve sâir bâlâda isimleri mezkûr şakîler pâdâş oldukları erbâb-ı vukûfun inhâsından mustebân olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin tarafından munâsib başbuğla mikdâr-ı kifâye 'asker ta'yîni ile merkûm Melemenci oğlu'nun üzerine varub def'-i vucûd-ı şakâvet-âlûduyla te'mîn-i bilâd ve terfih-i 'ibâda ve ğasb ve ğâret olunan emvâl-i fukarânın istirdâdı husûsuna dikkat eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşıdi imdi 'ahâlî ve ebnâ-i sebîlin te'mîni ve eşkıyâ makûlesinin tenkîli ile bilâdın tathîri matlûb ve multezim-i şâhânem olduğu sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin ma'lûmun oldukda derhâl mikdâr-ı kifâye asker ta'yîn ve üzerlerine munâsib ve mukayyed kimesneyi başbuğ nasb ve 'acâleten ihrâc ve Melemenci oğlu'nun üzerine tesyîr ve serî'an varub şakî-i merkûmun def'-i vucûd-ı şakâvet-âlûduna ikdâm ve 'iğmâz ve rahâvetden ve himâye misillu harekâtdan mucânebet ve ittikâ-i tâmm eylemesini başbuğ-ı mûmâ-'ileyhe tavsiye ve tenbîh ve tehdide mubâderet birle şakî-i merkûm Melemenci oğlu'nun tenkîli ve sâ'irlerinin ğuşmâlle ol havâlînin te'mînine ve 'ibâdullâhınistirâhatlerine ve emvâl-i mağsûbenin ashâbına istirdâdıyla ihkâk-ı hakk olunmasına ve hâsılı 'ahâlî ve sâir ebnâ-i sebîl ve tuccâr ve bi'l-cümle mârrîn ve 'âbirînin

'âminen ve sâlimen hudud-ı Adana ve havâlîsinden imrârları vesâ'ilini 'istihsâl nisâr-ı cehd ve tâkat ve mikdâr-ı zerre kusur ve rahâvetden 'ittikâ' ve mucânebet eylemen bâbında

Fî evâhir-i L sene (1)208

Hüküm 55

Silistre Valisi ve Prevadi Kâdîsına hüküm ki

Prevadi kazâsı sâkinlerinden Çolak oğlu İbrahim'in kimesneye ta'addîsi olmadığı ve ba'zı ashâb-ı 'agrâz 'icrâ-i nefsâniyyet için bundan akdemce hânesin basub ve kendüsünü firâr ve hakkında hilâf-ı vâki' 'inhâ ile evâmir-i şerife 'isdâr ve emvâl ve eşyâsın ğasb ve ğâret misillu harekâta 'ibtidâr itdirmiş olduğu ve bu vechile mağdûr ve şâyeste-i merhamet oldukları beyânıyla merkûm İbrahim'in curmü dahi var ise 'afv ve itlâk olunmak için 'emr-i şerîfim sudûrunu üç nefer evlâdı bâ-'arzihâl istid'â veistirhâm itmeleriyle merkûm mâdâm ki fî-mâ-ba'd kendü hâlinde olub hilâf-ı rızâ hareketde bulunmaya cerâ'im-i güzeştesi 'afv olunmağla mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i 'aliyyeme ibtinâ'en bir gûne ta'addî itdirmemek fermânım olmağın ber-minvâl-i muharrer merkûm Çolak oğlu İbrahim'in fî-mâ-ba'd kendü hâlinde olub hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak üzre cerâ'im-i güzeştesi 'afv olunduğu ma'lûmunuz oldukda şurut-ı afvına ri'âyet eylemesi gereği gibi tenbîhe mubâderet ve mukaddem ve mu'ahhar hakkında sâdır olan evâmir-i şerifeme mebnî bir gûne ta'addî olunmakdan mubâ'adet eylemeniz bâbında

Fî evâhir-i L sene (1)208

Sahife 21

Hüküm 56

(*Terkîn*)

Dergâh-ı mu'allâm Kapucı Başlılarından hâlâ Beğşehirli Mubâya'acısı Zeynelâbidin dâme mecduhûya hüküm ki

Esmâ Sultân zîdet 'iffetuhâ ve dâmet 'ismetuhânın ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Argalasti ve tevâbi'i mukâta'a mutavattınlarından olub öteden beru beru şakâvetle meşhûr ve Manosa haydud 'eşkiyâsından Bacdeki nâm şakî bu hulâsa derûnunda muzmir-i habâset ve şakâveti 'icrâ kasdıyla başına altmış nefer haydud 'eşkiyâsını cem' ve 'istishâb Mağrbice nâm karye üzerine gelüp Koca Baş ehl-i ırz ra'âyâsına ğalebe ve

karye-i mezkûreye cebren duhûl ve gasb-ı 'emvâl ve 'ihrâk-ı buyût ve sâ'ir gûne mezâlim ve hezeyâna 'ictisâr ve etrafda vâki' kurâ-i saire ahâlisine dahi enva-i mazâr ve hasâra 'ibtidâr üzre olduğundan başka mukâta'a-i merkûmenin derbendini basub neferât dan yedi nefer muslim ve çend nefer ra'âyâyı katl ve nice fesâd ve tasallutundan fukarâ-i ra'iyet meslûbi'r-râha olduklarından bahisle tertîb-i cezâsı babında 'emr-i şerîfim sudûru recâsına bu def'a Argalasti nâ'ibinin bir kît'a 'i'lâm ve 'inhâsı ve ra'âyâ-i mukâta'ânın Türkî ve Rûmî'l-'ibâre iki kît'a mahzarları der-'aliyeme vârid ve sen ki kapucı başı-i mûmâ-'ileyhsin sen her vechile cesûr ve mudebbir ve muktedir olduğun ma'lûm olmakdan nâşî ma'rifetinle tedârukü görmek üzre Beğşehir pandor bölükbaşısı mukâta'a-i mezkûre voyvodası maiyyetine ta'yîn ve müttefikâne hareket ve firârı melhûz mahall-i sedd ve bend eyleyerek şakî-i merkûmun 'izâlesi 'emrinde kaffe-i tedabirine 'ittihâden mübâderet eylemen için memuriyyetini hâvî sana hitâben 'emr-i munîfim sudûrunu sultan-ı muşârun-'ileyhin kethudâsı bi't-takrîr 'istid'â itmekle sen ki kapucı başı muma ileysin vech-i meşrûh üzre şakî-i merkûmun cezâ-i mâ-yelikının 'icrâsına musâra'at eylemen fermânım olmağın mektûmen ve mahfiyyen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olunmuştur. İmdi muhrib-i bilâd ve muzırr-ı 'ibâd olan şakî-i merkûmun cezâ-i mâ-yelikı 'icrâsıyla mukâta'a-i merkûme ra'âyâsının dest-i tesallut şakâvetinden 'istihlâsı senden matlûb-ı hidivânem idügi ve bu bâbda mukataâ-i mezbûre voyvodasına dahi başka 'emr-i şerîfim 'isdâr olunduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer vusûl-i 'emr-i şerîfimde Beğşehir pandor bölükbaşısını mukâta'a-i mezkûre voyvodasına müttefikâne hareket itmek üzre voyvoda-i mezkûr ma'iyetine ta'yîn ve 'irsâline mübâderet ve şakî-i mezkûrun firârı gâilesi çekilmemek için mazanna-i firârı olacak mahalli dahi

sedd ve bend ederek şakî-i mezkûrun hal ve 'izâle ve cezâ-i mâ-yelikı 'icrâsıyla def'-i şurûr ve mefâsidi 'emrine sıdk ve sa'y ve dikkat eyleyesün şöyle ki bu husûs mahsûs 'emr-i şerîfimle tenbîh olunmuşiken şakî-i mezkûra serrişte virmek ve yahud 'iğmâz ve tesâmuh takrîbiyle firâr itdirmek ve 'infâz-ı 'emr-i şerîfime 'ihtimâm eylememek misillü hâlât vukû'a gelmek lâzım gelür ise vahâmeti tarafına râci' olacağı muhakkaktır âna göre mudebbirâne hareket ve 'infâz-ı hükm-i celîli'l-kadrime bezl-i miknet eylemen bâbında

Fî 'evâ'il-i Z sene (120)8

Sahife 21**Hüküm 57***bu dahi**Terkîn***Bir sûreti**

Argalasti mukâta'ası voyvodası zîde kadruhûya Beğşehir pandor bölükbaşısı ma'iyetine gönderildiği ve bi'l-ittifâk şakî-i merkûmun cezâ-i mâ-yelîkî 'icrâsına 'ikdâm eylemesiçün 'iktizâsına göre

Hüküm 58

Dergâh-ı muallâm kapucu başlarından Bozova sancağı Mutasarrıfı Süleyman dâme mecduhûya hüküm ki

Adana havalisinde kâin 'aşâ'irden Melemenci oğlu ve Hacı İlya oğlu ve Meskeneli oğlu Bolahad Oğlu ve Karsındı oğlu dimekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle ittihâd ve sekbân terettub ve başlarına külliyetlü 'eşhâs celb ve cem'iyet-i kesîre beydâsıyla Adana ve Tarsus ahâlileri üzerlerine hucûm ve 'îsâl-i hâsar ve mazârr ve zahâ'ir ve tuccârînin ve sâir 'ebnâ' - sebîlin yolların kat' ve zahâ'ir malların kasd ve gârete 'ictisâr üzre oldukları ve ol vechile 'ahâlf ve 'ibâdullâh ve 'ictisâr muslimîn muzdaribu'l-'ahvâl oldukları bundan 'akdem vâsıl-ı sâmi'a-i şehir-i yârânem olduğuna binâ'en 'eşkıyâ-i merkûme 'aşâ'ir halkından olup def-i gâ'ileleri 'emrine 'ikdâm-ı cümleden ziyâde sana vâcibe-i zimmet idüğü ve Adana Mutesellimi ve Tarsus ve Bozkır ve Bereketlu Madeni Emîni ile muhâbere ve rusûm-ı ittifâka ri'âyet-i birle 'eşkıyâ-i merkûmenin def-i şurûr ve mazârrlarıyla 'ahâlî fukarâsının tahsîl-i âsâyış ve râhatları ve 'ale'l-husûs yolların tasfiyesiyle huccâc-ı muslimîn ve tuccâr ve bi'l-cümle mârrîn ve 'âbirînin 'âminen ve sâlimen hudûd-ı Adana'dan imrârları vesâ'ilini istihsâle dâmen-i dermeyân-ı ğayret olunmak bâbında sana ve Mutesellim ve voyvoda ve emîn-i mûmâ-'ileyhime hitâben mukaddemâ başka ve ba'dehû şakî-i merkûm Melemenci oğlu Tarsus üzerine hucûm ve ğasb-ı emvâl ve katl-i nufûs ve hetk-i 'a'râz misillu harekât-ı bâğiyâneye 'ictisâr eylediklerinden başka Adana üzerine dahi hucûm itmek fikr-i fâsidesinde olduğu Karsındı oğlu ve Meskeneli oğlu ve sâir bâlâda isimleri mezkûr şakîler pâdâş-ı şakâvet oldukları 'erbâb-ı vukûfun 'inhâsından mustebân olduğu tasrîhiyle sen ki mîr-i mûmâ-'ileyhsin tarafından munâsib başbuğ ile mikdâr-ı kifâye asker ta'yîni ile merkûm Melemenci

oğlunun üzerine varub def`-i vucûd-ı şakâvet-`âlûduyla te`mîn-i bilâd ve terfih-i `ahvâl-i `ibâd ve ğasb ve ğâret olunan `emvâl-ı fukarânın

Sahife 22

Hüküm 59

Hâssa silahşörlerimden İçil sancağı Mutesellimi olan Mîr Ahmed zîde mecduhûya hüküm ki

Bir müddetden beru seferler takrîbiyle İçil sancağı dâhilinde ferce-yâb olarak `izrâr-ı `ibâd ve tahrîb-i bilâdı mûcib evzâ`-ı şekâvetkârâneye cesaretleri tahakkuk iden mefsedet-pîşelerin haklarında lâzım gelen te`dîbât-ı meşrû`anın `icrâsıyla tathîr-i memleket ve te`mîn-i ahâlîyi mûcib olur hâlâtın istihsâline bezl-i makderet ve ba`de`l-yevm livâ-i mezbûrda vâki` kazâlar derûnlarında gurûh-ı fesâd `eşkiyâ taraflarından ferd-i vâhide ta`addî vukû`a gelmemek ve `eşkiyâ makûlesi bir dürlü tasahhub olunmamak üzere nizâm-ı kavîye rabt ve sûret-i nizâmı der`aliyyeme tahrîr ve i`lâma musâra`at olunmak husûsu bundan `akdem ol mezbûre ilhâkan mutasarrıf olan vezirim Seyyid Ali Paşa `iclâlehûnun me`mûriyyetini hâvî ikiyüz dokuz senesi `evâsıt-ı Zilka`de`sinde sâdir olan `emr-i şerîfimde derc ve `iş`âr olunmuşıdi `el-hâletu hâzihî sen ki Mutesellim-i mûmâ`ileyhsin bu def`a tarafından der`aliyyeme vârid olan bir kıt`a `arz-ı hâlin ve Sarı Kavak ve Selendi ve nevâhî-i Ermenak ve Mut ve nefsi Ermenak ve Gülnar kâdîlarının başka başka i`lâmları mefhûmunda livâ-i mezbûr kazâları muhtell olmak hasebiyle bundan `akdem Vezîr-i muşârun`ileyh ma`rifetiyle nizâma rabt ve ahâlî nezre kat olunmuşiken Zeyne kazâsı subaşısı olan Deli Ali nâm şakî kendü halinde olmayub rufekâ-i sâireleriyle me`lûf oldukları fesâd ve şakâvete sulûk birle Sarı Kavak kazâsın basub `a`yân ve muftîsini habs ve `ahâlîlerin `emvâl ve eşyalarını nehb ve ğâret eylediklerinden başka katl-i nufûs ve hetk-i `a`râz misillu harekâta `ictisâr ve `ahâlî fukarâsının diyar-ı `âhara perişan ve muteferrik olmalarına bâdî oldukları ve merkûm Deli Ali vâcibu`l-`izâle `eşkiyâdan olduğı beyânıyla vucûd-ı habâset-`âlûdunun ref`-i ve mazârr ve ta`addîsinin fukarâ üzerlerinden men` ve def`i bâbında sana hitâben `emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve `istid`â olunmuş sen ki Mutesellim-i mûmâ`ileyhsin ber-vech-i meşrûh merkûm Deli Ali `ahz ve cezâsı tertîb olunmak ve bu vesile ile fukarâ-i ra`iyyete ta`addî vukû`a gelmemek fermânım olmağın iş bu `emr-i şerîfim `isdâr ve memhûren (boş) ile `irsâl olunmuşdur imdi bu makûle muzırr-ibâd ve sâ`î-bi`l-fesâd ve katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl-i `ibâda cesaret iden `eşkiyânın izâle-i vucûd-i habâset-`âlûdlarıyla memleketin tathîri ve `ahâlî

fukarâsının şurûr ve mazarratdan tahlîs 'emrine ikdâm olunmak lâzımeden olduğu ve şakî-i mezkûr Deli Ali'nin ma'rifet ve ihtimamıyla ber-vech-i suhûlet ele getirilüb tertîb-i cezâsına musâra'at eylemek husûsuna 'irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i mezbûr suhûlet vechile ele getirilüb tertîb-i cezâ-i sezâsına ve şurûr ve mazarratından 'ahâlî fukarâsının tahlîsleri 'emrine sa'y-i mâ-lâ-kelem ve keyfiyyeti der-'aliyyeme tahrîr ve 'i'lâm eylesün ve lâkin bu bahane ile şekâvetde alaka ve medhali olmayan bî-curm makûlesine hilâf-ı 'inhâ ve a'raz ve tama'a mebnî 'azv-i töhmet ve 'isnâd-ı kabâhat ile hilâf-ı şer'î şerîf ve muğâyir-i rızâ ferd-i vâhide bir gûne zulm ve ta'addî vukû'uyla mazhar-ı 'ikâb olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet eylemek bâbında

Fî 'evâ'il-i C sene (1)210

Hüküm 60

(Terkîn)

İşbu 'emr-i 'âlî lede'l-vusûl merkûm Mehmed eyalet-i Anadolu'da Kara Ağac kazâsında olduğu ve ba'dehû İzmir cânibine azîmet eylediği ihbâr olunmak hasebiyle 'icrâ-i irade te'hir olunduğunu nâtik muşârun-'ileyhin tevârud iden tahrîratından bir maddesinin hulasa-i mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virilmiştir

21 Kanun-ı Evvel sene (1)210

Merkum Mehmed-i mezbûr hilâf-ı rızâ hareketde bulunursa cezâsı tertîb olunmak şartıyla iş bu 'emrin kaydı terkîn ve 'afv itlâkiçün 'emr-i 'âlî yazılmıştır.

Fî 7 C sene (1)211

Karaman valisi vezirim Süleyman Paşa'ya hüküm ki

Bundan 'akdem hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ harekâtı ihbâr ve tahkîk olduğuna binâ'en haklarında fermân-ı kazâ cereyânım sâdır olan Beğşehir kazâsına tâbi' Manastır karyesi sukkânından Hacı İsa oğlunun 'avenelerinden Avdancık karyeli Ali ve karındaşı Mehmed nâm şakâvet-pîşelerin fi-mâ-ba'd kendü hallerinde olmak şartıyla cerâ'im-i güzeşteleri 'afv olunmak husûsu mukaddemâ bâ-tahrîrât 'istid'â olduğuna binâ'en virilen fermân kaydı terkîn ve i'lâm-ı hali muhtevî 'emr-i şerîfim 'isdâr olunmuşidi ancak hâlâ Maraş beğlerbeğisi olup Beğşehir sancağın dahi üzerinde olan Derviş Hasan Paşa dâmet me'âlîh tarafından gelen tahrîrât ve Beğşehir nâ'ibinin

'i'lâmı ve 'ahâlînin mahzarlarında merkûmân Ali ve karındaşı muhazırlarından Mehmed yüzden mutecâviz haşerât ile Beğşehri'ne duhûl ve metersler hafır ve kal' a üzerine kule bina ve cepbane tedâruk eylediklerinden mâ-'adâ Hacı Abdulmuttalib ve Hacı Mustafa nâm kimesnelerin bâkire kızlarının ırzlarını hetk ve şakî-i sâbık müteveffâ Ömer Reşid'in kerimesi Fatıma nâm hârunun ırzına tasallut ve 'emvâl ve 'eşyâsını cebren zabt ve Eymen karyesinden Seyyid Mehmed ve Tuğanalı diğeri Mehmed'i bi-ğayr-i hakk katl eyledikleri ve kasaba ve kurâda sâkin fukarâ ve zu'afâyâ itmedikleri zulm ve ta'addî cevır ve ezâ kalmayub 'ahâlî fukarâsı perakende ve perişan oldukları cihetden paşa-i mûmâ-'ileyh tarafından bir takrîb ile mezkûr Ali 'ahz ve cezâsı tertîb olunub karındaşı merkûm Mehmed yanında olan haşerât ile firâr eylediği ve yine kazâ-i mezkûra duhûl sevdasıyla civarda geşt ü güzâr üzre olduğı ber-vech-i tafsîl derc ve tastîr olunmuş vedî'â-i Cenâb-ı Rabb-i 'İzzet olan fukarâ-i ra'iyet ve sukkân-ı memlekete hilâf-ı şer' ve muğayir-i rızâ-i humâyûnum 'îsâl-i zulm ve hasâra ictisârları zâhir ve mutehakkık olan şakâvet-kârların 'ahz ve 'istisâllerile tasfiye-i bilâd ve 'irâha-i 'ibâda 'ikdâm ehemmi mehâmmdan olmaktan nâşî sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin bâlâda tafsîl olunduğı üzre harekât-ı şakâvet-kârâneye ictisâr-birle firâ iden merkûm Mehmed'i eyaletin dâhilinde bulunduğı mahallde 'alâ-eyyi hâl 'ahz ve mucâzât-ı meşrû'asının 'icrâsıyla dest-i ta'addî ve tecâvüzünden 'ahâlî-i memleket ve fukarâ-i ra'iyeti tahlîse mezîd sa'y ve hareket ve fukarâ ve zu'afâyâ ve 'efrâd-ı âferîdeye bu cihetle zulm ve ta'addî vukû'undan ğâyetu'l-ğâye tavâkki ve mucânebet eylemek fermân olunmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'îrsâl olunmuştur imdi firari merkûmun bulunduğı mahallde 'ahz ve 'istisâllerine 'ikdâm itmek üzre Beğşehri mutasarrıfına dahi başka 'emr-i şerîfimle tenbîh ve te'kîd olunduğı ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer şakî-i merkûm Mehmed'i eyaletin dâhilinde bulunduğı mahallde bi-eyyi vechin kâne 'ahz ve mucâzât-ı meşru'asını 'icrâyâ dâmen-i dermeyân-ı ğayret ve bu vesile ile kasabada medhali olmayan bî-curm ehl-i ırz makûlesine garaz ve tama' ve hilâf-ı 'inhâya mebnî 'azv-i şakâvet ve isnâd-ı töhmet ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğayir-i rızâ mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî ve cevır ve ezâ vukû'undan ğâyetu'l-ğâye 'ittikâ' ve mubâ'adet ve istihsâl-i âsâyış-i fukarâyı mûcib harekâtın 'icrâsına mezîd-i 'ikdâm ve dikkat ve hilâfindan mucânebet eylemen bâbında

Sahife 23**Hüküm 61****Bir sûreti**

Rum ili beğlerbeğliği pâyesiyle hâla Maraş beğlerbeğisi olup Beğşehirli sancağı dahî üzerinde olan Derviş Hasan dâme 'ikbâluhûya Karaman valisi muşârun-'ileyhe ber-vech-i muharrer 'emr-i şerîf sâdır olmağla livâ-i dâhilinde firari merkûmun bulunduğu mahalde 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve 'istîsâli esbâbının istihsâline 'ikdâm eylemesiçün 'iktizâsına göre

Hüküm 62

battâlî C sene (1)210 mühimme tobrasındadır

Bir sûreti

Rum ili beğlerbeği pâyesiyle hâlâ Maraş beğlerbeğisi olup Beğşehirli sancağı dahi üzerinde olan mûmâ-'ileyh Derviş Hasan Paşa'ya ve Beğşehirli kâdîsına ve vucûh-i memlekete maktûl-i merkûmun 'emvâl ve eşyası ma'rifet-i şer'le temhîr ve bazı kurâda olan mevrû'âtı muhâfaza ve muhârese olunması 'ahâlî-i kurâya tenbîh olunduğu kayd-ı şehri Mutasarrıfı paşa-i mûmâ-'ileyh tarafından vârid olan tahrîrâtın iş'âr olunduğundan bahisle bu bâbda maliye tarafından sâdır olan 'emr-i şerîfde tafsîl ve beyân olunduğu vehile 'amel ve harekete dikkat ve maktûl-i mezkûrun bir hilâli ve mevrû'âtından bir habbesi zayî olmamasına bezl-i makderet ve defter-i sıhhat eserini der-'aliyyeme tahrîr ve 'inhâya musâra'at eylemesiçün 'iktizâsına göre

Hüküm 63

Hâlâ Anadolu valisi vezirim 'El-Hâcc Ebu Bekir Paşa'ya ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Teke Mutesellimi 'El-Hâcc Mehmed dâme mecduhûya hüküm ki

Kaşlı Kacı oğlu nâm şakâvet-pîşe kendü halinde olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ harekâta 'ictirâ' eylediği bundan 'akdem lede'l-'inhâ merkûm fi-mâ-ba'd kendü halinde 'ırz ve edebiyetle olmak ve 'ahâlî ve ra'âyâ fukarâsına ta'addî itmemek ve mütenebbeh olmadığı sûretde hakkından gelineceği kendüye etrâfıyla bildirilmek üzere mukaddem ve mu'ahhar siz ki Vezîr-i muşârî ve kapucubaşı mûmâ-'ileyhimâsız size hitâben başka başka nush ve 'inzâr ve tehdîdi hâvî kendüye başka 'evâmir-i şerîfem 'isdâr ve 'irsâl olunmuştu 'el-hâletu hâzihî tarafınızdan Elmalu kazâsından der-'aliyyeme vârid

olan tahrîrât ve 'i'lâm ve mehâzir şakî-i mezkûr bu esnada Antalya kazâsına külliyyetlü erâzil ve 'eşhâs 'irsâliyle kazâ-i mezkûrun yedi aded kurâ-i ma'mûresin basdurup cânib-i mîrîye râci' 'a'şârı ve fukarânın maldâr oldukları hayevânât ve hubûbât nehb ve ğâret ittirdiğinden mâ-'adâ kendü dahi külliyyetlü süvari piyade ile Elmalu kazasının ma'mûr ve cesîm yedi aded kurâsın basup mîrî a'şârı ve 'ahâlî-i memleket ve fukarâ-i raiyyetin hubûbât ve hayevânâtını ğasb ve ğâret eylediği ve iş bu iki kazâdan ğasb ve 'itlâf olunan 'emvâl-i mîrîye hukûk-ı fukarâ yüz bin guruşu mutecâviz idiği ve buna dahi adem-i kanâ'at ile Teke kazâsına asker 'irsâl idüb kazâ-i mezkûru zabt dâ'iyesiyle 'el-yevm kazâ-i mezbûrda harb ve kîtâle 'ibtidâr ve 'ahâlî ve ra'âyâya 'îsâl-i rahne ve hasâr üzre olduğu ve şedîd tedârukü görölmediği sûretde gittikçe şakâvet ve habâseti muzdâd olacağı ber-vech-i tafsîl derc ve tastîr olunmuş bu makûle muzırr-'ibâd ve muhrib-i bilâd olan şekâvet-kârânın def'-i vücûd-ı fesâd-âlûduyla vedî'â-i Cenâb-ı Rabb-i 'izzet olan fukarâ-i ra'iyet ve sukkân-ı memleketin tahsîl-i refâh ve istirâhatlerine 'ikdâm ehemmi mehâmm-i vâcibu'l-' ihtimâmdan olmakdan nâşî sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin tarafından Teke Mutesellimi kapucıbaşı mûmâ-'ileyh ve diğeri 'evâmîr-i şerîfemle me'mûr kılınan Menteşe Mutesellimi Kemer Hamid ve Gölhisar ve Tefen ve Kara Ağac ve Tavas ve Beş Kazâ a'yanlarına buyurulduklar tahrîri ve vücûh-i sâire ile 'ikdâm iderek şakî-i mezkûru ele götürüb mucâzât-ı meşrû'asını 'icrâya musâra'at ve 'emvâl ve 'eşyâsını cânib-i mîrîçün zabt ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve mumzâ defter-i sıhhat eserini der-'aliyyeme tesyire 'ihtimâm ve dikkat ve bu vesile ile oralıkda sekene-i memleket etcâr gurûh-i fukarâ ve zu'afâ pâ-zede-i huyûl-i hasâr olmakdan ve şekâvetde medhali olmayan bî-curm ehl-i ırz makûlesine mikdâr-ı zerre ta'addî vukû'a gelmekden beğâyet tahâşî ve mucânebet olunmak fermânım olmağın mahfiyyen ve mektûmen iş bu 'emr-i âlî-şânım 'isdâr ve memhûren (boş) ile 'irsâl olunmuştur imdi keyfiyet-i ma'lûm-ı hamiyet-i melzûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i mezkûrun ele getirilüb cezâ-i mâ-yelîki 'icrâsına ve 'emvâl ve 'eşyâsını cânib-i mîrîçün zabt ve tahrîr ve defterini der-'aliyyeme 'irsâl ve tesyire 'ikdâm ve ğayret ve hilâf-ı fermân ve munâfî husûl-i vaz' vukû'undan tahâşî ve mucânebet eylesün ve sen ki Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyhsin sen dahi mazmûn-ı 'emr-i âlî-şânımla 'amel ve hareket ve hilâfından tavakkî ve mubâ'adet eylemen bâbında

fi 'evâ'il-i R sene (1)210

Hüküm 64**Bir sûreti**

yine Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh re'sen başkaca olarak bir kıt'a

Hüküm 65**Bir sûreti**

Kemerhamîd 'a'yânı Katırcı Zâde Hacı Mehmed zîde kadruhûya

Hüküm 66**Bir sûreti**

Tefen a'yânı Çomak Zâde Mahmud zîde kadruhûya

Hüküm 67**Bir sûreti**

Göhlisar 'a'yânı şeyh Zâde Hacı Hüseyin Mentеше misillu

Hüküm 68**Bir sûreti**

Kara Ağaç 'a'yânı Hacı Osman kezâlik

Hüküm 69**Bir sûreti**

Tavas 'a'yânı Osman kezâlik

Hüküm 70**Bir sûreti**

Hüsnu Çavuşzâde Mustafa zîde kadruhûya kezâlik

Hüküm 71**Bir sûreti**

Beş Kazâ 'a'yânı Küçük Osman Beğ zîde kadruhûya ber-vechi meşrûh

Sahife 24**Hüküm 72****Bir sûreti**

Menteşe Mutesellimine Anadolu valisi muşârun-'ileyhin buyuruldu su muktezâsı üzre hareket ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve 'ittihâda ri'âyet iderek şakî-i mezkûrun 'icrâ-i mucâzâtına 'ikdâm eylemesiçün aslıyla mûnderic 'emr-i şerîf hikâye olunarak iş bu 'emr-i 'âlî lede'l-vusûl 'umenâdan Karındaşı Abdullahın 'asâkir-i merkûme üzerine sergerde nasp ve savb-ı me'mûresi olan Teke cânibine el-ân Cemaziye'l-Âhir'in yigirmi beşinci 'İsneyn günü 'irsâl eyledigini mubeyyin Muğla nâ'ibinin vârid olan 'i'lâm ve Mutesellim-i mûmâ-'ileyhin kâ'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî virildi

Hüküm 73

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Mentşe Mutesellimi Ömer dâme mecduhûya hüküm ki

mukaddem ve mu'ahhar şeref-efzâ-i sudûr olan evâmir-i âliyyemde tafsîl ve beyân olunduğu üzre Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali nâm şakâvet-pîşe kendü halinde olmayub tahrîb-i kurâ ve ğasb-ı 'emvâl ve tecrîm-i fukarâ misillu hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ 'enva'-i habâset ve mel'anete 'ictisârına binâ'en şakî-i mezkûrun def-i gâilesi husûsuna hâla Anadolu valisi vezirim 'El-Hâcc Ebubekir Paşa 'iclâluhû me'mûr kılınub ol-babda 'iktizâ iden vesâyâ derciyle muşârun-'ileyhe başka ve Beş Kazâ 'a'yânına ve sâ'ir lâzım gelenlere dahi başka başka ve sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin sana hitâben dahi başka evâmir-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olundukdan sonra muahharan yine sana hitâben diğ er sudûr iden 'emr-i âlişanımda Anadolu valisi muşârun-'ileyhin buyuruldu su muktezasına mübayeat ve dergahı-ı mu'allâm kapucı başlarından Teke Mutesellimi 'El-Hâcc Mehmed dame mecduhû ile 'ittifâk ve ittihad-ı ri'âyet iderek Mentşe'den askerikle hareket ve doğru Beş Kazâ'ya varub kazâ-i mezbûr 'a'yânı Küçük Ağa Zâde Osman Beğ zîde kadruhû ve sâ'ir muta'ayyinânını 'istishâb-ı birle şakî-i mezkûrun 'icrâ-i mucâzâtına 'ikdâm ve tenfîz-i 'emr-i âlişânıma sa'y-i mâ-lâ-kelem eylemen husûsu 'emr-i şerîf-i mezkûrda eğerçi tezkîr ve 'iş'âr olunmuştu ancak 'el-hâletu hâzihî bu durumda me'mur-ı intişâsı olduğun kalyon-ı humâyûnumun dahi bir an 'akdem binâ ve tekmîli matlûb-ı mulûkânem olup ol tarafda senin vucûdun llâ-budd ve lâzım idüğü bedfidâr olmak hasebiyle sen kemâ-kâne me'mûriyyetin üzre kalyon-ı humâyûnumun 'inşâ ve tekmîli

'emrine kıyâm ve musâra'at ve şakî-i mezkûrun 'i'lâm ve 'izâlesi zımında me'mûr-ı 'istishâbı olduğun Mentеше'de olan askerini ve gerek Beş Kazâ 'a'yânı mîr-i mûmâ-'ileyhin ve sâ'ir muta'ayyinânını karındaşın (boş) zîde kadruhû ma'iyyetiyle 'irsâl ve 'isâle mubâderet ve mukaddem ve mu'ahhar sudûr iden 'evâmîr-i şerîfemle senin memur olduğun misillu Anadolu valisi Vezîr-i muşâr-un-'ileyhin buyuruldusu muktezâsı üzre hareket ve Teke Mutesellimi kapucubaşıcı mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve yekcihete ri'âyet eylemesi hususlarını karındaşın mûmâ-'ileyhe gereği gibi 'ifâde ve tefhîme mubâderet eylemen fermânım olmağın hâssaten iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuştur imdi bu husûsu Anadolu valisi muşâr ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyhimâya bu def'a diğerevâmîr-i şerîfem ile 'ifâde ve 'iş'âr olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vechi meşruha sen kemâ kâne me'mur-ı inşası olduğun kalyon-ı humâyûnumun bir gün ve bir saat mukaddem muktezâ-i me'muriyyetin üzre tekml ve 'itmâmı 'emrine 'ihtimâm ve dikkat ve şakî-i mezkûrun 'i'dâm ve 'izâlesi zımında 'istishâbına me'mûr olduğun mükemmel askerini ve Beş Kazâ 'a'yânı mîr-i mûmâ-'ileyhi ve sâ'ir muta'ayyinâtını karındaşın mûmâ-'ileyh ma'iyyetiyle 'ihrâc ve 'irsâle musâra'at ve mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan 'emr-i âlî-şânımda sana olan vesâyâ ve tenbîhâtı ve muşâr-un-'ileyhin buyuruldusu muktezâsı üzre hareket ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile merasim-i 'ittifâk ve 'ittihâda ri'âyet birle şakî-i mezkûrun 'ahz ve 'icrâ-i mucâzâtına 'ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı fermân nâ-mulâyim hâlet ve hareket hudûsundan mubâ'adet eylemesini karındaşın mûmâ-'ileyhe gereği gibi 'ifâde ve telkîne mubâderet ve bu bâbda munâfî-i mes'ûl mikdâr-ı zerre kusur ve rahâvet vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı mu'âhaze ve 'itâb olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet eylemen bâbında fi 'evâ'il-i C sene (1)210

Hüküm 74

Bir sûreti

Anadolu valisi Vezir 'El-Hâcc Ebubekir Paşa'ya 'i'lâm-ı hâli muş'ir 'iktizâsına göre

Hüküm 75

Bir sûreti

Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh aslında münderic hikâye olunarak kezâlik 'i'lâmı havî mutazammin 'iktizâsına göre

Hüküm 76

İşbu 'emr-i 'âlî lede'l-vusûl 'umenâdan karındaşı Abdullah'ın 'asâkir-i merkûme üzerine sergerde nasb ve savb-ı me'mûresi olan Teke cânibine cemaziyel ahirin (tamamlanmamış)

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mentеше Mutesellimi Ömer dâme mecduhûya hüküm ki

Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali nâm şakâvet-pîşe kendü halinde olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ harekâta 'ictirâ' eylediği bundan 'akdem lede'l-'inhâ merkûm fi-mâ-ba'd kendü halinde ırz ve edebiyetle olmak ve 'ahâlî ve ra'âyâ fukarâsına ta'addî itmemek ve mutenebbeh olmadığı sûrette hakkında gelineceği kendüye etrafıyla bildirilmek üzere mukaddem ve mu'ahhar Anadolu valisi vezirim 'El-Hâcc Ebubekir Paşa 'iclâlehûya ve dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Teke Mutesellimi 'El-Hâcc Mehmed dâme mecduhûya başka ve nush ve bend ve 'inzâr ve tehdîdi hâvî kendüye dahi başka 'evâmir-i şerîfem 'isdâr ve 'irsâl olunmşiken şakî-i mezkûr Antalya kazâsına külliyetlü 'erâzil ve 'eşhâs irsaliyle kazâ-i mezkûrun yedi aded kurâ-i ma'mûresin basdırub cânib-i mîrîye râci' 'a'şârı ve fukarânın mâldâr oldukları hubûbât ve hayevânâtı nehb ve ğâret ittirdiğünden mâ-'adâ kendü dahi külliyetlü süvari ve piyade ile Elmalu kazasının kezâlik ma'mûr ve cesîm yedi aded kurâsın basup mîrî 'a'şârı ve 'ahâlî-i memleket ve fukarâ-i ra'iyetin hubûbât ve hayevânâtını ğasb ve ğâret eylediği iş bu iki kazâdan ğasb ve 'itlâf olunan 'emvâl-i mîrîyye ve hukûk-ı fukarâ yüz bin guruşu mutecâviz idüğü ve buna dahi adem-i kanâ't ile Finike kazâsına asker 'irsâl idüb kazâ-i mezkûru zabt dâ'iyesiyle kazâ-i mezkûrda harb ve kıtâle 'ibtidâr ve 'ahâlî ve ra'âyâya 'îsâl-i rahne ve hasâr üzere olduğu ve şimdiden tedârukü görüldüğü sûrette gittikçe şakâvet ve habâseti muzdâd olacağı bundan akdemce muşâr ve kapucı başı mûmâ-'ileyhimânın tahrîrâtı ve Elmalu kazâsı hâkiminin 'i'lâmında ber-vech-i tafsîl derc ve tastîr olunmuş olduğuna binâ'en bu makûle muzırr-ibad ve muhrib-i bilâd olan şekâvetkârânın ref'-i vücûd-fesâd âlûdlarıyla vedî'a-i Cenâb-ı Rabb-i 'İzzet olan fukarâ-i ra'iyet

Sahife 25

Ve sukkân-ı memleketin tahsîl-i refâh ve istirahatlerine 'ikdâm lâzimedden olmak hasebiyle şakî-i mezkûrun def'i gâilesi husûsuna Vezîr-i muşârun-'ileyh me'mûr kılınub

bu bâbda 'iktizâ iden vesâyâ derciyle Vezîr-i muşârun-'ileyh ve sen ki kapucıbaşı mûmâ-'ileysin sen dahi Anadolu valisi muşârun-'ileyhin buyuruldu su muktezâsı üzre hareket ve Teke Mutesellimi mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve 'ittihâda ri'âyet iderek şakî-i mezkûrun 'icrâ-i mucâzâtına 'ikdâm eylemen için sana ve Beş Kazâ 'a'yânı ve sâir lâzım gelenlere dahi başka başka iş bu sene-i mubâreke 'evâ'il-i Rebî'u'l-Âhir'inde 'evâmir-i şerîfem 'isdâr ve 'irsâl olunmuşidi mezâmîn-i 'evâmir-i şerîfeme nazaran şakî-i mezkûrun def'-i gâ'ilesine kıyâm ve 'infâz-ı 'emr-i munîfime 'ikdâm ve istihsâl-i esbâb-ı refâh ve râhat-ı fukarâya cidd-i tâmm-ı ehemmi mehmâmdan olmakdan nâşî mukaddemâ şeref-rîz-sudûr olan 'emr-i şerîfim mûcibince Anadolu valisi Vezîr-i muşârun-'ileyhin buyuruldu su muktezâsı üzre 'amel ve hareket ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve 'ittihâda ri'âyet iderek Mentеше'den askerlerle bi'n-nefs hareket ve doğru Beş Kazâ'ya varub kazâ-i mezbûr 'a'yânı Küçük Ağa Zâde Osman Beğ zîde kadruhûyu ve sâ'ir muta'ayyinânını istishâb birle şakî-i mezkûrun 'icrâ-i mucâzâtına bi'l-'ittifâk 'ikdâm ve tenfîz-i 'emr-i 'âlî-şânıma sa'y-i mâ-lâ-kelem eylemen fermân olmağın te'kîden ve isti'calen hâssaten iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren (boş) ile 'irsâl olunmuşidi imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mukaddemâ şeref(ef)zâ-i sudûr olan 'emr-i âlişânım mûcibince vâlî-i muşârun-'ileyhin buyuruldu su muktezâsı üzre 'amel ve hareket ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile merâsim-i yek-cihete ve ittifâka ri'âyet iderek Mentеше'den askerlerle bi'n-nefs serî'an hareket ve doğru Beş Kazâ'ya varub kazâ-i mezbûr 'a'yânı mûmâ-'ileyhin ve sâ'ir 'iktizâ idenleri istishâb ile şakî-i mezbûrûn ele getirilüb cezâ-i mâ-yelikı 'icrâsına 'ihtimâm ve dikkat ve bu bâbda hilâf-ı fermân ve munâfi-i me'sûl te'hîr ve terâhî vukû'undan ve bu vesile ile aralıkda (oralıkda) sekene-i memleket ve 'ahâlî ve gürûh-ı fukarâ ve zu'afâ pâ-zede-i huyûl-i hasâr olmakdan ve şakâvetde alâka ve medhali olmayan bî-curm ehl-i ırz makûlesine hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ mikdâr-ı zerre ta'addî ve tecâvûze cesaretle mazhar-ı eşedd-i 'ikâb olmakdan beğâyet tahâşî ve mubâ'adet eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i C sene (1)210

Hüküm 77

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Mentеше Mutesellimi Ömer dâme mecduhûya hüküm ki

Mukaddem ve mu'ahhar şeref-efzâ-i sudûr olan 'evâmir-i âliyyemde tafsîl olunduğu üzre Kaşlı Kacı Kadri oğlu nâm şakâvet-pîşe kendü halinde olmayub tahrîb-i

kurâ ve ğasb-ı 'emvâl ve tecrîm-i fukarâ misillu hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muĝâyir-i rızâ envâ-ı habâset ve mel'anet-i icticar eyledigine binâ'en şakî-i mezkûrun def'-i ğâ'ilesi husûsuna hâlâ Anadolu valisi vezirim 'El-Hâcc Ebubekir Paşa 'iclâluhû me'mûr kılınub ol bâbda 'iktizâ iden vesâyâ derciyle muşârun-'ileyhe başka ve Beş Kazâ 'a'yânına ve sâ'ir lâzım gelenlere dahi başka başka ve sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin sen dahi me'mûr-ı 'istishâbı olduğun 'asâkir-i vâfire ile hareket ve muşârun-'ileyhin 'emr ve re'yine mutâba'at ve Teke Mutesellimi ve me'mûrîn-i sâire ile muhâbere ve 'ittifâka ri'âyet iderek şakî-i merkûmun ref'-i gâilesine 'ikdâm ve dikkat eylemen için sana hitâben dahi başka ve ba'dehû Mentеше'den askerle hareket ve doğru Beş Kazâ'ya varub kazâ-i mezbûr 'a'yânı Küçük Ağa Zâde Osman Beğ zîde kadruhûyu ve sâ'ir muta'ayyinânını 'istishâb-ı birle şakî-i mezkûrun 'icrâ-i mucâzâtına 'ikdâm ve tenfiz-i 'emr-i âlî-şânıma sa'y-i mâ-lâ-keâm eylemen husûsu yine mahsûsan sana hitâben başka 'emr-i şerîfimle tenbîh ve te'kîd olundukdan sonra senin bu durumda me'mûr-ı 'inşâsı olduğun kalyon-ı humâyûnumun dahi bir an 'akdem binâ ve tekmîli matlûb-ı mulûkânem olub ol tarafda senin vucûdun lâ-budd ve lâzım idügi bedîdâr olmak hasebiyle sen kemâ-kâne me'muriyyetin muktezâsı üzre kalyon-ı humâyûnumun inşâ' ve tekmîli 'emrine kıyâm ve musâra'at ve şakî-i mezkûrun 'idâm ve 'izâlesi zımında me'mûr-ı 'istishâbı olduğun gerek Mentеше'de olan askerini ve gerek Beş Kazâ 'a'yânı mîr-i mûmâ-'ileyhi ve sâ'ir muta'ayyinânını karındaşın (boş) zîde kadruhû ma'iyyetiyle 'irsâl ve 'îsâle mubâderet ve mukaddem ve mu'ahhar sudûr iden 'evâmir-i şerîfemle senin me'mûr olduğun misillu karındaşın mûmâ-'ileyh dahi Anadolu valisi vezîr-i muşârun-'ileyhin buyuruldusu muktezâsı üzre hareket ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve yekcihetiye ri'âyet eylemesini karındaşın mûmâ-'ileyhe gereği gibi 'ifâde ve tefhîme mubâderet eylemen bâbında çend rûz mukaddemce yine sana hitâben başka 'evâmir-i şerîfem 'isdâr ve 'irsâl olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî mazâmîn-i 'evâmir-i şerîfeme ve muktezâ-i me'muriyyetine nazaran bu bâbda 'iğmâz ve rahâvet vukû'u bir vecihle câiz olmadığı beyandan mustağnî iken bu hususda tarafından irtikâb-ı kusur ve rahâvete mebnî Anadolu valisi muşârun-'ileyh ma'iyyetine heman beş on nefer adam ile tüfenkci başını göndermiş olduğun sahîhan vâsıl-ı sâmia'-i şehriyârânem olub bu gûne vaz' ve tavra cesâret hakkında neticede bâ'is-i peşimânî ve nedâmet olacağından 'iştibâh olmamağın imdi iş bu 'emr-i vâcibu'l-'etbâ'ım 'alâ-cenâbi't-ta'cîl (boş) ile tarafına vusûlunde mefhûm-i 'emr-i şerîfimi bir hoşca mütâla'a iderek ne vecihle olur ise bir an ve bir dakika mukaddem şakî-i mezkûrun 'idâm ve 'izâlesi zımında 'istishâbına

me'mûr olduğun tamam bin nefer olmak üzere karındaşın mûmâ-'ileyh ma'iyyetiyle ihrâc ve sâlifuz-zikr Beş Kazâ 'a'yânı mîr-i mûmâ-'ileyhi ve muta'ayyinân-ı sâ'ireyi kezâlik karındaşın mûmâ-'ileyh ma'iyyetiyle kaldurub derhal 'irsâle musâra'at ve mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan 'emr-i 'âlî-şânımda sana olan vesâyâ ve tenbîhât muktezâsı üzere hareket ve muşârun-'ileyhin 'emr ve re'yine mutâba'at ve Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh ile 'ittifâk ve 'ittihâda ri'âyet iderek şakî-i mezkûrun 'ahz ve 'icrâ-i mucâzâtına 'ihtimâm ve dikkat-i tamm eylesesini karındaşın mûmâ-'ileyh 'etrâfiyla tavsiye ve telkîne mubâderet ve bu bâbda ba'de-ezîn munâfî-i mes'ûl mikdâr-ı zerre kusur ve rahâvet vukû'unu tecvîz ile mubtelâ-i nedâmet ve peşîmânî olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet eylemen bâbında

(Fî) 'evâ'il-i C sene (1)210

Hüküm 78

Bir sûreti

Anadolu valisi Vezir Ebubekir Paşa'ya 'i'lâm-ı hali muş'ir 'iktizâsına göre

Sahife 25

Hüküm 79

Bir sûreti

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Teke Mutesellimi 'El-Hâcc Mehmed dâme mecduhûya asılda münderic 'emr-i şerîf hikâye olunarak kezâlik i'lam-ı hâli mutazammin 'iktizâsına göre

Sahife 26

Hüküm 80

Dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Gemlik'de kalyon bina Emîni olan İnegöllü Nu'man Beğ dâme mecduhûya ve Gemlik kazâsı nâibine hüküm ki

Gemlik kazâsına tâbi' Ömer Beğ nâm karye sâkinlerinden Ömer nâm kimesnenin sağır oğlu Seyyid Ahmed'i yine karye-i mezbûre sukkânından Keçeci oğlu Kara İsmail nâm kimesne bin ikiyüz senesinde katl eyledigini babası mazlûm merkûm mukaddemâ 'inhâ veistirhâm ayledikde mahallinde zâbiti ma'rifetiyle şer'le ru'yet olunmak bâbında 'emr-i şerîfim 'isdâr olunmuş idi 'el-hâletu hâzihî sadr-ı a'zam mektûbcusu hulefâsından kazâ-i mezkûrun tevzî'ât mubâşiri olub 'el-yevm Gemlik tarafında olan Halil zîde

mecduhû tarafından bu def'a derbâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrât mefhûmunda kâtil-i mezbûr Gemlik kasabası derûnunda cümle muvâcehesinde sabî-i merkûmu fuzûli tutub fi'l-i şeni' murâd itdükde sabî-i merkûm kendüyi teslîm itmemekle pare pare itmiş olduğu cümlenin ma'lûmu idüğü babası mezkûr Ömer 'evlâdının hîn-i katlinde keşfi için hâkim ve zâbite yüz elli yedi guruş virmedikçe kaldırmak mumkin olmadığı ve serdarı ma'rifetiyle 'ihkâk-ı hakk mumkin olmayacağı beyânıyla sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin ma'rifetinle kâtil-i mezkûr 'ahz ve huzur-ı şer'a 'ihzâr birle ber-nehc-i şer'î ru'yet ve ihkâk-ı hakka mubâderet ve zabt ve rabt-ı haşerât husûsuna dahi dikkat olunmak bâbında sana hitâben 'emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve 'istid'â olunmuş bu makûle 'alenen şakâvete 'ibtidâr iden habâset-kârların 'icrâ-i mucâzâtlarıyla tasfîye-i memleket ve te'mîn-i 'ahâlî ve ra'iyet lâzimededen olmağla merkûm İsmail hakkında vukû'u olan 'inhâ muvafık-ı nefsi'l-'emr ise 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve hakkında lâzım gelen mucâzât-ı meşrû'anın hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ vaz'a 'ictisârına bir vechile rızâ-i humâyûnum olmayub 'inhâ-i mezkûr nefsu'l-emre muvâfık olduğu sûretde behemehal merkûmun ahzi ve lâzım gelen mucâzât-ı meşrû'asının 'icrâsıyla tasfîye-i memleket ve te'mîn-i 'ahâlî ve ra'iyet 'emrine 'ikdâm ve mubâderet olunmak matlûb-ı kat'î-i husrevânem olduğu sen ki kapucı başı mûmâ-'ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûm İsmail 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve hakkında vukû' bulan 'inhâ muvafık-ı nefsi'l-'emr olduğu lede'ş-şer'î'l-'enver sâbit ve zâhir olur ise hakkında lâzım gelen mucâzât-ı meşrû'asının 'icrâsına dikkat birle 'ihkâk-ı hakka mubâderet ve keyfiyeti der-âliyyeme tahrîr ve işâret ve zabt ve rabt-ı haşerât ve 'irâha-i sekene-i memleket ve fukarâ-i ra'iyete mezîd-i sa'y ve ğayret ve tahrîre kusur ve rahâvet ve hilâf-ı şer' ve muğâyir-i rızâ harekete cesaret ile mubtelâ-i 'eşna'-i ukûbet olmakdan gâyetu'l-ğâye tahâşî ve mucânebet eylesün şöyleki tenbîhât-ı şâhâneme munâfî ve rızâ'ullâh ve rızâ-i şehriyârânemin hılafına bu bahane ile şakâvetle alâkası olmayub bî-curm ve günah makûlesine tama' ve ğaraz ve hilâf-ı 'inhâya ve nefsanıyyete mebnî hilâf-ı şer'-i şerîf mikdâr-ı zerre ta'addî ve şakâveti sâbit ve mutehakkık olan yaramaz makûlelerini tasahhub ve himâyet misillu 'evzâ'-i nâ-revâya tasaddî itmek ihtimalin olur ise ba'de't-tahkîk senin için selâmet-i hâl ba'îd-i 'ani'l-'ihtimâldir âna göre mutabassirâne ve mustakîmâne harekâta 'ihtimâm ve 'ahâlî-i memleket ve fukarâ-i ra'iyetin vucûhla 'esbâb-ı emniyet ve âsâyışleri 'istihsâliyle taraf-ı pâdişâhanem için 'isticlâb-ı da'avât-ı hayriyyelerine mezîd-i sa'y ve 'ikdâm ve hilâfından tavakkî-i tâmm ve sen ki mevlânâ-i mûmâ-'ileyhsin sen dahi 'emr-i şerîfim

mûcib ve muktezâsıyla 'amel ve hareket ve hilâfindan ziyâde hazer ve mubâ'adet eylemen babında

Fî 'evâhir-i C sene (1)210

Hüküm 81

Balıkesir kâdîsına ve Saruhan sancağı Mutesellimi Kara Osman Zâde 'El-Hâcc Mehmed zîde mecduhûya hüküm ki

Sabıkan Balıkesir Mutesellimi olan Kanlızade Halil muğâyir-i 'emr ve rızâ harekete 'ictisârına binâ'en tertîb-i cezâsı zımında ikiyüz sekiz senesi 'evâhir-i Receb'inde 'emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi sen ki Mutesellim-i mûmâ-'ileyhsin bu def'a tarafından derbâr-ı 'atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtında merkûmun hakkında sâdır olan 'emr-i şerîfe binâ'en müddet-i merkûmeden beru firâr ve hâne-berduş ve iyâl ve evlâdından dûr ve mehcûr ve sefil ve sergerdân diyâr-ı âharda ikamet ve firâr ve bu hilâlde 'iyâli dahi vefât idüb evladları bî-kes ve halleri perişan ve bu cihetle ra'fet ve merhamete şayan ve sezâdâr oldukları beyanıyla fî-mâ-ba'd umûr-ı vilayete karışmamak ve kendü 'umûruyla meşğûl ve haliyle mukayyed olmak şartıyla kendüye ve evladının hâl-i perişaniyyetine merhameten 'afvı husûsuna musâ'ade-i âliyyem 'erzânî kılınması recâ ve 'istid'â olunmuş merkûm Halil fî-mâ-ba'd kendü halinde ırz ve edebiyetle olub 'umûr vilayete karışmamak şartıyla mücâzâtının iltimasına mebnî curmü 'afv ve 'itlâkı fermânım olmağın Halil-i merkûm ba'de'l-yevm kendü halinde ırz ve edebiyetle olub 'umûr vilayete karışmamak şartıyla cerâ'im-i sâbıkasına kalem-i 'afv ve safh-ı mulûkânem keşîde kılındı siz ki mevlânâve Mutesellim-i mûmâ-'ileyhimâsız ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh şart-ı 'afvını merkûma 'ifâde ve tefhîme mubâderet ve mukaddemâ sudûr iden 'emr-i merkûma mebnî rencide ve ta'addî etdirmemek bâbında

Fî 'evâsıt-ı C sene (1)210

Sahife 27

ber mûcib-i 'emr-i 'âlî 'amel ve harekete ta'ahhud olunduğunu nâtik Selanik kâdîsının 'i'lâmı bâ-fermân-ı 'âlî şerh verildi

Fî 23 cemaziyel ahir sene (1)210

Hüküm 82

Selânik kâdîsına hüküm ki

Medine-i selânik'de bundan 'akdem izhâr-ı şakâvet ve hilâf-ı rızâ herekâta cesaretine hakkında ferman-kazâ cereyânım sâdır olan ve medîne-i mezbureden ber-takrîb tard ve teb'îd olunan Ali Dest oğlu nâm şakî ile yigirmi altı nefer ma'lûmu'l-'esâmî 'aveneleri 'eşkıyânın fî-mâ-ba'd medîne-i mezbûreye duhûlleri lâzım gelür ise 'ahâlînin cânib-i mîrîye otuz bin guruş nezri ta'ahhudleri muhtevî 'î'tâ olunan bir kıt'a nezir hucyeti iş bu sene-i mubâreke Rebî'u'l-âhîrinin yirmi ikinci gününde bâ-fermân-ı 'âlî baş muhâsebeye kayd olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî bil-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma takdîm olunan bir kıt'a takrîri mefhûmundan medîne-i Selanik'de bundan 'akdem şehir kethudası olub 'el-yevm çuka anbarcı başısı olan pir ve ihtiyar Emşi Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin oğlu Hüseyin kendü halinde ve ırzıyla mukayyed iken ber-takrîb ba'zı ashab-ı a'razın ırz ve nefsanîyetlerine mebnî şakî-i mezbûrûn ilanından olarak ismini huccet-i mezkûre kayd ettirmiş oldukları ve ol vecihle merkûm dahî 'ihrâc eyledikleri ve babasının ve iyal ve evladının âh u enînleri hadden bîrun ve kıyâsdan efzûn olduğu ve merkûmun ehl-i ırz ve hanedan gurûhundan idügi belde-i merkûmenin 'a'yân ve eşrâf ve mevsûku'l-kelim kimesneleri taraflarından vârid olan tahrîrâtta derc ve 'iş'âr ve 'afv ve itlâkı 'istid'â olunmuş olduğu beyanıyla babası ve iyal ve evladının hallerine terahhumen merkûmun nezr huccetinden ismi terkîn ve 'afv ve itlâkı bâbında 'emr-i şerîfim sudûriçün tahrîr ve 'istid'â için baş muhâsebeye ilm-i haberi i'tası fermânım olmağın i'lânen lil-hâl iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve 'irsâl olunmuşdur imdi yalnız mezbûr Hüseyin'in ismi virilen nezr-i huccetden terkîn olunmak için baş muhâsebeye ilm u haberi verildiği sen ki mevlânâ-i mûmînâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda yalnız merkûm Hüseyin'in kendü haliyle ikâmetine müdâhale ettirilmemek bâbında

Fî evâsıt-ı R sene (1)210

Hüküm 83

İbrail kâdîsına hüküm ki

İbrail ve havalisinde serseri geşt ü güzâr ve zu'afâ ve fukarâya 'îsâl-i hasâr ve katl-i nufûs ğasb-ı 'emvâl misillu muğâyir-i rıza-i harekâta 'ictisâr ve ihtilal-ı serhaddi mûcib olub evza'-ı nâ-şâyesteye 'ibtidârları mukaddemâ tahkîk olunduğuna mebnî buldukları mahallde 'ahz ve lâzım gelen te'diblerinin icrası bâbında hakklarında 'emr-

i şerîfim sâdır olan yirmi beş cemaatin Mestan Alemdar ve yine yirmi beş cemaatin Mahmud Alemdar ve otuz bir bölüğün Mustafa alemdar ve kona beğın karındaşı Abdi nâm şakilerden merkûm Mahmud alemdarın afvı fermânım olmuşudu `el-hâletu hâzihî merkûm Mestan Alemdar`ın terk-i diyar idüb ahvali muzdarib ve perişan olduğu ve iyâl ve evladının dahi diğer gün`il-hâl oldukları beyanıyla fî-mâ-ba`d hilâf-ı rızâ harekâta cesaret itmemek şartıyla `afv ve itlâkına musâ`ade-i âliyyem erzânî kılınmış ol tarafda olan akrabaları `istid`â itmiş oldukları hâlâ Eflak voyvodası Aleksandri voyvoda hutimet `avâkibuhû bi`l-hayr tarafından bâ-tahrîrât `inhâ ve ol bâbda `emr-i şerîfim sudûru `istid`â olunmuş olduğunu Eflak kapu kethudaların bâ-takrîr `ifâde İtmeleriyle merkûm Mestan Alemdar`ın voyvoda-i mûmâ-`ileyhin iltimasına mebnî virilen fermanın ismi kaydı terkîn olunmak fermân olunmağın `i`lâm-ı hâli muhtevî iş bu `emr-i şerîfim `isdâr ve `irsâl olunmuşidi imdi merkûm Mestan Alemdar`ın ber-vech-i meşrûh voyvoda-i mûmâ-`ileyhin iltimasına mebnî virilen `emr-i âlîdem ismi kaydı terkîn olunduğu sen ki mevlânâ-i mûmâ-`ileyhsin ma`lûmun oldukda mazmûn-ı `emr-i şerîfimi `iktizâ idenlere `ifâde ve `ifhâma mubâderet ve fî-mâ-ba`d merkûma `emr-i şerîf-i mezkûre mebnî ta`addî itdirilmemek bâbında

Hüküm 84

İşbu `emr-i `âlî lede`l-vusûl tıbk-ı fermûde-i şahane üzre `amel ve hareket ideceğini mubeyyin vârid olan tahrîrâtı bâ-telhîs şerh verilüb te`kîdi hâvî `emr-i `âlî yazıldı

Fî `evâhir-i ZA sene (1)210

Vidinlinin iki kıt`a mahzar ve Vidin muhafızı esbak Mehmed Paşa`nın mektûb ve Vidin kâdîsının iki kıt`a `i`lâmı ve Pasban oğlunun Bir kıt`a `arz-ı-hâl ve Eflak voyvodasına mektûb ve bir kıt`a hulasa battalı ile ma`an mahfûz olunub hattlı Rikâb Efendileri ol devletlü reîs efendimiz taraflarından emr

Fî `evâsıt-ı B sene (1)210

Vidin muhafızı vezirim `El-Hâcc Abdi Paşa`ya ve hâssa silahşorlerimden ve kapucubaşılık pâyesi olub bu husûsa mahsûs der-`âliyyemden mubâşir ta`yîn olunan İshak dâme mecduhûya ve Vidin kâdîsına ve Vidin muftîsi ve ulema zîde `ilmuhuma yeniçeri

zâbiti zîde mecduhûya ve Cebeci ve topcu ve top arabacı zâbitleri ve umumen 'ağavât ve zâbitân ve bil cümle serhadd-nişînân zîde kadruhuma hüküm ki

Vidin yamakanından Pasban oğlu Osman'ın bir müddetden beru hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ harekât-ı nâ-revâya 'ictisârına mebnî bundan 'akdem hakkında ferman-kazâ cereyânım 'isdâr ve 'iktizâ idenler ol tarafa ta'yîn ve tesyâr olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî sâbıkan Vidin muhafızı ve hâla Karahisar-ı Sâhib sancağı Mutasarrıfı vezirim Mehmed Paşa iclaluhûnun bu def'a der-'aliyyeme vârid olan tahrîrâtı ve Vidin kâdîsı mevlânâ-i mûmâ-'ileyhin 'i'lâmı ve Vidin serhaddinde sâkin ulemâ ve sulahâ ve 'e'imme ve hutabâ ve meşâyih ve ser-turna-yi ve hasekiyan ve çorbacıyan ve çavuşan ve ağayan ve serdengeçtiyân ve alemdârân ve ihtiyârân ve cebeciyân ve topcuyân ve top arabacıyân ve umûmen piyade ve süvari yerlüyan 'ağavâtının mu'teberân-ı serhadden serhabbâz-ı mîrî Haseki Seyyid 'El-Hâcc Ali ve Haseki Selim ve sol kol ağası Halil zîde kadruhum ile takdîm ve tesyîr eyledikleri iki kıt'a mahzarları ve mezkûr Pasban oğlunun arz-ı hâl mefâhîminde fî-mâ-ba'd Belgrad matrûdları ve Vidin kal'ası ve kazâsı hudûdunda kabûl olunmayub Vidin ve ada-i kebîr (Büyükada) ve Niş ve Niğbolu hudûdlarından tard ve teb'id ittirmek ve bu makûleler sırran ve 'alenen tasahhub ve mu'âvenetten mubâ'adet ve Belgrad üzerine ta'arruz ve ta'addî sevdasında olanlara hafî ve celî izhâr-ı mumâşâtdan kemâliyle mubâ'adet olunmak ve merkûm Pasban oğlu vatken mine'l-'evkât hilâf-ı rızâ ve hareketde bulunmayub ve kendü haliyle mukayyed olarak civar kazâlara dahl ve ta'arruz itmeyeceğine ve muhâfız bulunan vuzerâyâ min kulli'l-vucûh mutâba'at ile izhar-ı sadâkat ideceğine umumen serhaddlu mutekeffil olmağla bundan böyle mezbûr tarafından bir dürlü nâ-marzî hâlet sudûru lâzım gelürise cümle hakkına 'azv-i töhmet olunmak ve Vidin muhafızı nasb olunan vuzerâ-i 'izâmımın her halde 'emr ve re'yine mutâva'at ve min kulli'l-vucûh 'îfâ-i merâsim-i 'inkıyâd-i 'ubûdiyyet olunmak ve bâ-hatt-ı humâyûn ve Vidin yerlü ağavâtı uhdelinde Vidin cizyesi ve ocaklık olan mukâta'âtın 'emvâl-i mîrîyesi iki yüz kiseden ziyadece olub gelen tahammulleri ziyadeye olmağla merkûm Pasban oğlunun uhdesine 'ilzâm ile beşyüz kiseye iblâğ olunmak ve yamakandan taşrada olanların ve derûn-ı kal'ada muta'addid 'esâmîye mutasarrıf olanlardan bu def'a elli bin akçe hazineye mânde olunmak üzere cümlesi muta'ahhid olub iş bu tenzîlden mâ-'adâ muhâfaza-i serhadde mevcudların tashîhi için Sofya'da olan bir senelik mevâcibden zikr olunan elli bin akçesi furû-nihâde olunarak tevzî'ine bir mu'temed mubâşir ta'yîn ve mahlûlâtın zahîre ihrâcına dikkat ve fî-mâ-ba'd yeniçeri mevâcibi sene be-sene

Sahife 28

ocaklık emvalden ve sâ'ir munâsib emvalden havale olundukca daima mahlûlât husûsuna dikkat ve sene be-sene mevâcib hususunda bundan böyle dahi hizmet olunmak ve iş bu gönderilen mevâcib ikiyüz on senesine mahsûb olub sinîn-i sâbıkanın güzeşte mevâcibleri mîrîye teberru' olunmak ve memleket-i Eflak nizâmına dâir sâdır olan 'evâmîr-i 'aliyye müciblerince Eflak ra'âyasına 'îsâl-i hasâr idenlerin men'ine ve Eflak'dan serhadd için tevârud iden ecnâs-ı zahâ'irden ziyade metâlibesiyle mugâyir-i nizâm hâlet zuhûr itmemesine cümle serhaddlu mutekeffil olmak ve'l-hâsıl mevâdd-ı meşrûha ve 'irâde olunacak kâffe-i hidemâtın tanzîmine cümle serhaddlu zâmin ve muta'ahhid oldukları beyanıyla mezkûrun curmü 'afv ve itlâk olunmak hususları 'ale't-tafsîl derc ve tastîr olunmuş gerek Vidin serhadlûsünün ta'ahhud ve tekefful eyledikleri husûsât-ı mezkûreye ri'âyet ve gerek bundan 'akdem şakâveti zâhir olan Boriceli (Boriceli) Köse Mustafa ve 'avenesine hafî ve ve celî tarafdarlık misillu evzâ'dan mucânebet eylemek ve bir maddede hilâf-ı rıza vaz'a cesareti mesmû' olmamak üzere şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı 'inâyet makrûnum mücibince ve Vidinlinin vâki' olan 'istid'â ve ricâları karîn-i musâ'ade-i padişahânem olub mezkûr Osman'ın bu vechile sahâ'if-i cerâ'im-i güzeştesine kalem-i 'afv ve safh-ı şehriyârânem keşîde kılınmakdan nâşî 'ilâmen ve ifhâmen hâssaten iş bu 'emr-i 'âlî-şânım 'isdâr ve mubâşir-i mûmâ-'ileyh ile 'irsâl olunmuşdur imdi umumen Vidin serhadlûsünün muta'ahhid ve zâmin oldukları bâlâda münderic şerâ'ita mû-be-mû ri'âyet ve vakten mine'l-'evkât mikdâr-ı zerre hilâfî hareketden ve hususan mezkûr Köse Mustafa'yı tasahhub ve tarafına sırran ve alenen 'i'ânet misillu vaz'dan mubâ'adet eylemek üzere mezkûr Pasban Zâde Osman'ın cerâ'im-i sâbıkası karîn-i 'afv ve safh-ı şehriyaranem kılındığı ve maliye tarafından sâdır olan diğêr 'emr-i şerîfim mücibince ikiyüz on senesinden 'i'tibârıyla Vidin cizyesi ve ocaklık olan mukâta'anın cümlesi fakat mevâcibleri içinden virilmek şartıyla yerlü neferâtı uhdelerinden ref' ve fekk olunub ma'fuvv-i merkûm Pasban oğlu Osman'ın ikiyüz elli bin guruş bedel-i iltizam ile uhdesine ihâle olunduğu ve bâlâda mastûr şurûtun 'ale'd-devâm 'icrâsına 'ikdâm olunmak üzere mezkûr Pasban Zâde'nin afvı husûsuna musâ'ade-i şâhânem erzani kılınması nef'-i mîrî mulâhazasından nâşî olmayub maksûd-ı aslı olan nizâm-ı kadîm-i serhaddin hey'et-i asliyesine 'ircâ'ı ve bir müddetden beru tekevvun iden hâlât-ı nâ-marziyyenin külliyyen 'izâle ve 'indifâ'ı ve Vidin Serhaddi gibi bir kufl-i metfnin vaktiyle kuvvetlü ve râbitalu bulunması esbabının istihsali irâde-i hayriyyesine mebnî idüğü ve mezkûr Pasban oğlunu sırran ve 'alenen 'izlâl ve 'iğfâl

dâ'iyesinde olanların dahi 'alâ-eyyi-hâl men' ve defmleri ve şerâkit-i mezkûrenin kemâ-yenbağî icrâları ve bu husûslara mütferri' sudûr iden 'evâmir-i 'aliyyemin infâzı matlûb-ı kat'î-i cihandaranem olduğu siz ki Vidin muhafızı Vezîr-i muşâr ve Mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve muftî ve ulemâ ve ağavât ve zâbitân ve sâ'ir mûmâ-'ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh mezkûr Osman'ın şurût-ı itlâkına dâimen ve mustemirran ri'âyet ve vesâyâ ve tenbîhât-ı hüsrevânem muktezâsı üzre hareket ve 'ifâ-i muktezâ-i ta'ahhud ve kefâlete bi'l-'ittifâk dâmen-i dermeyân-ı ğayret ve ma'âzallâhu Te'âla ednâ mertebe kusur ve rahâvet ve zinhâr ve zinhâr hilâfî hâlet hudûsuna mumâşat ve 'irâ'et-i ruhsat ile mazhar-ı nedâmet ve peşimânî olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet ve mefhûm-ı 'emr-i âlişânımı merkûm Pasban oğlunun gûş-ı 'intibâhına bir hoşça telkîn ve tefhîme musâra'at eyleyesiz ve sen ki mubâşir-i mûmâ-'ileyhsin senin öteden beru bu misillu hidemâtın ru'yetinde sâdikane harekâta 'ikdâm ve tahsîl rızâ-i padişahaneme cidd-i tâmm idegeldiğin nezd-i ferd-i dâverânemde mucerreb ve ma'lûm ve akran ve emsalin beynlerinde ruşd ve ru'yet ve kâr-güzârı ve dirayet ile ma'rûf olub senden vucûhla hizmet ve me'mûr olduğun hidemâtı muvâfık-ı rızâ tanzime bezl-i makderet sunûhu me'mûl ve meczûm olmak hasebiyle meyane-i emsâlinden intihâb ile der-âliyyemden bu husus-u ehemme hâssaten ve mustekillen mubâşir ta'yîn ve tesyîr olunmuş olduğun ma'lûmun

olarak mezkûr Pasban Zade'nin şurût-ı itlâkına kemâ-yenbağî ri'âyet dakika fevt olunmaması ve irade ve fermân-ı humâyûnumun 'icrâsı hususları matlûb-ı kat'î-i hidivânem olduğu cümleye ve 'ale'l-husûs mezkûr Osman'a etrâfiyla tefhîm ve telkîn ve ma'âzallâhi Te'âla ednâ mertebe hilâfî vaz'a cesâret ve tekâsul ve rahavet mu'eddî-i peşimânî ve nedâmet olacağını gereği gibi 'iş'âr ve tebyîn iderek tenfîz-i 'emr ve irade-i dâveraneme dâmen-i dermeyan-ı ğayret ve ser-mû kusûr ve ğaflet ve 'emr ve 'irâde-i şehri yaranemi yoluyla tefhîm ve tenfîzde tekâsul ve rahâvet ile mubtelâ-i eşedd-i 'ukûbet ve ceza olmakdan nefsinin tahlîse sur'at eyleyesün şöyle ki bu husûslarda munâfi-i me'mûriyyet zerre mikdarı 'iğmâz ve kusur ve evâmir-i âliyyemle matlûb olan husûsâtın tanzîm ve rabitasında izhar-ı acz ve futûr itmek ihtimalin olur ise senin için necât ve selâmet mutasavver değildir âna göre hareket ve ifâ-i lâzime-i kâr-âşinâyı ve istikamete sarf-ı liyâkat eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i B sene (1)210

Hüküm 85

(Terkîn)

Mezbur kendi halinde olup fukarâya ta'addîsi hilâf-ı rızâ hareketi zuhûr ider ise cezâsı tertîb olunmakda 'iğmâz olunmamak şartıyla merkûmun curmü 'afv ve iş bu 'emrin kaydı terkîn ve 'i'lâmı hali muş'ir 'emr-i 'âlî yazılmışdır

Karaman valisi Vezir Süleyman Paşa 'iclâluhûya hüküm ki

Bir müddetden beru seferler takrîbiyle İçil sancağı dâhilinde ferce-yâb olarak izrâr-ı 'ibâd ve tahrîb-i bilâdı mûcib 'evzâ'-ı şakâvetkâraneye cesâretleri tahakkuk iden mefsedet-pîşelerin haklarında lâzım gelen te'dibât-ı meşrû'anın 'icrâsıyla tathîr-i memleket ve te'mîn-i ahâliyi mûcib olur hâlâtın istihsâline bezl-i makderet ve ba'de'l-yevm livâ-i mezkûrda vâki' kazâlar derûnunda gurûh-i fesada ve eşkiyâ taraflarından ferd-i vâhide ta'addî vukû'a gelmemek ve 'eşkiyâ makûlesi bir dürlü tasahhub olunmamak üzere nizâm-ı kavîye rabt ve tevsîk ve sûret-i nizâmı der-'aliyyeme tahrîr ve 'i'lâm olunmak bâbında bundan 'akdem livâ-i mezkûre ilhâkan mutasarrıf olan dustûr-ı vezirim Seyyid Ali Paşa 'iclâluhûya hitâben sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince muşârun-ileyh ma'rifetiyle livâ-i mezbûr kazâları nizâma rabt ve 'ahâlî nezre kat' olunmuşiken Zeyne kazâsı su başısı olan Deli Ali nâm şakî rufekâsıyla kendü halinde olmayub katl-i nufûs ve hetk-i 'a'râz misillu harekâta cesaret ve Sarı Kavak kazasını basub 'a'yân ve muftîsini habs ve 'ahâlîlerin emvâl ve eşyalarını nehb ve ğâret itmiş oldukları ve merkûm Deli Ali vâcibu'l-'izâle 'eşkiyâdan olduğu bundan 'akdem bâ-'i'lâm 'inhâ olundukda hâssa silahşorlerimden İçil sancağı Mutesellimi Mîr Ahmed zîde mecduhû ma'rifetiyle merkûm Deli Ali 'ahz ve cezâsı tertîb olunmak bâbında muteselim-i mûmâ-'ileyhe hitâben iş bu sene-i mubâreke 'evâ'il-i Cemaziye'l-'âhirinde 'emr-i şerîfim sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî maktûl Gölgeli oğlu Deli Osman'ın bölük başısı mezkûr Deli Ali sâkin olduğu Zeyne kazâsından hurûc ve İçil sancağı kazâlarından Mut ve Sarı Kavak kazâların basub Mut kazâsı 'a'yânı ve hânedânı Seyyid Ahmed'i habs ve 'emvâl ve 'eşyâsını yağma ve Sarı Kavak kazâsı a'yânı Ömer Ağa Zâde Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin dahi kezâlik 'emvâl ve 'eşyâsını ğâret eylediği ve livâ-i mezkûr kazâlarının 'ihtilâlini mûcib harekâta 'ibtidâr ve fukarâ ve zu'afâyâ enva'-ı mezâlîm ve ta'addiyâta 'ictisâr itmegin sen ki Vezîr-i muşârun-ileyhsin Mutesellim-i mûmâ-'ileyh tarafından tarafına vârid olan tahrîrâtında 'inhâ olunduğu tarafından bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtında derc ve tastîr olunmuş olmağla mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfim

mûcibince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve 'ikdâmen iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi bu makûle muzırr-'ibâd ve sâ'î bi'l-fesâd olub katl-i nufûs ve ğasb-ı 'emvâl-i 'ibâda cesâret iden 'eşkiyânın 'izâle-i vucûd-i habâset-âlûdlarıyla memleketin tathîri

Sahife 29

ve 'ahâlî fukarâsının şurûr ve mazarratından tahlîsi 'emrine 'ikdâm olunmak lâzimedden olduğu ve şakî-i mezkûr Deli Alinin mukaddemâ fermânım olduğu vechile ber-vech-i suhûlet ele getirilüb tertîb-i cezâsına musâra'at ve 'infâz-ı 'emr ve irâde-i şâhâneme 'ikdâm ve mubâderet olunmak matlûb idüğü sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i mezbûru ber-vech-i suhûlet ele getirüb tertîb-i cezâ-i sezâsıyla şurûr ve mazarratından 'ahâlî fukarâsının tahlîsleri esbâbının 'istihsâline sa'y-i mâ-lâ-keâm ve keyfiyyeti der-'aliyyeme tahrîr ve 'i'lâm eylesün velâkin bu bahane ile şakâvetde alâka ve medhali olmayan bî-curm makûlesine hilâf-ı 'inhâya ve 'a'râz ve tama'a mebnî 'azv-i töhmet ve 'isnâd-ı kabâhat ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ bir gûne zulm ve ta'addî vukû'unu tecvîz ile mu'âteb olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i B sene (1)210

Hüküm 86

İşbu 'emr-i 'âlî ledel-vusûl der-'akab 'iktizâ idenlere mezkûr berat 'irsâl ve ihtimamda bir gûne kusur olunmadığını nâtık muşârun-'ileyhin vârid olan kâ'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Afv ve 'itlâkiçün 'emr-i 'âlî yazılmıştır

Fî 9 'evâ'il-i S sene (1)211

Hâla Anadolu valisi vezirim 'El-Hâcc Ebubekir Paşa iclâluhûya hüküm ki

Kaşlı Kacı Kadri oğlu Ali nâm şakâvet-pîşe bir müddetden beru kendü halinde olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i rızâ harekâta 'ictirâ' eyledği bundan 'akdem bâ-tahrirat ve i'lâmat-ı 'inhâ olduğuna binâ'en merkûmun olduğu mahallde üzerine varılıb 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve mucâzât-ı meşrû'ası 'icrâ ve mal ve eşyası cânib-i miriden zabt

olunmak için defter-i sıhhat eseri der-'aliyyeme isra olunmak bâbında sen ki Vezîr-i muşârun-'ileyhsin sana ve dergâh-ı mu'allâm kapucı başlarından Teke Mutesellimi 'El-Hâcc Mehmed ve Mentеше Mutesellimi Ömer dâme mecduhû ile Kemer Hamid 'a'yânı Katırcı Zâde Hacı Mehmed ve Tefen a'yânı Çomak Zâde Mahmud ve Gölhisar a'yânı şeyh Zâde Hacı Hüseyin ve Kara Ağac a'yânı Hacı Osman ve Tavas 'a'yânı Hacı Osman ve Hasan çavuş Zâde Mustafa ve Beş Kazâ 'a'yânı küçük Osman zîde kadruhuma hitâben başka başka 'evâmir-i şerîfem 'isdâr ve tesyar olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî tarafından derbâr şevketkararıma vârid olan tahrirâtında me'murin muma ileyhimin yanlarına tarafından adamlar ta'yîn ve müekkid buyurulduklar tesyiriyle merkûmun olduğu mahallde üzerine 'irsâl olundukda şakî-i merkûm bir mikdar muharebeye 'ibtidâr itmiş ise dahî bir vechile tâb-âver tahammul olamayub gurre-i Receb şerifde leylen firâr itmekle Mentеше cânibine azîmeti ağleb ihtimal olduğu ve muharebeden mukaddem bir mikdar nukûd ve 'eşyasını kayını karadiçli Ömer dimekle ma'rûf kimesne ile Meis adası ve Rodos ceziresine bir mikdar nukûd ve eşyasını dahi i'yal ve evladıyla mentешеye 'irsâl olunmuş olmağla girü kalan hayvanat ve çiftlikât ve hayevânâtı sebt-i defter i'lamıyla Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-'ileyh cânibinden tarafına 'irsâl olunduğundan bahisle defter ve 'i'lâm – ı mezkûr der-'aliyyeme ib'âs olduğu ber-vech-i tafsîl derc ve iş'âr olunmuş şakî-i merkûm Kaşlı Ali'nin mukaddemâ hakkında sâdır olan evâmir-i şerîfimin 'infâz ve icrası matlûb olmakdan nâşî fî-mâ-ba'd her ne tarafda zuhûr iderise 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve 'emr-i şerîfimin 'icrâsına mübâderet olunmak üzre mûmâ-'ileyhime bu def'a dahi başka başka evâmir-i şerîfemle tenbîh ve te'kîd olunmağla 'i'lâmen ve 'ifhâmen sana dahi iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer firari-i merkûmun ba'de-ezîn kanğı tarafda zuhûru mesmû'un olur ise 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfimin 'infâz ve 'icrâsına mübâderet ve husûs-i mezkûru sen dahi 'iktizâ idenlere tahrîrât ve buyuruldu ırsaliyle tenbîh ve te'kîde musâra'at ve hilâfından gâyetu'l-gâye hazer ve mucânebet eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i Receb sene (1)210

Hüküm 87**Bir sûreti**

Teke Mutesellimi kapucı başı mûmâ-`ileyhe ( boş ) firari merkûm ol tarafda zuhûr iderise mukaddem sâdır olan `emr-i şerîfimin `icrâsına mübâderet eylemesiçün `iktizâsına göre yazılmışdır

Hüküm 88

Bu âna dek bu havâlîde murûr itmeyib bundan sonra zuhûr ider ise ber-mûcib-i `emr-i `âlî `amel ve hareket ta`ahhud olunduğunu nâtik Muğla nâ`ibinin vârid olan `i`lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı `âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Bir sûreti

Menteşe Mutesellimi kapucı başı mûmâ-`ileyhe ( boş ) ol taraflara vâsıl olmuş ise derhâl `icrâ-i `emr-i şerîfime dikkat eylemesiçün `iktizâsına göre

Hüküm 89**Bir sûreti**

Merkûmun ol havâlîde murûr ve `uburu olmayub haber ve âgâhları olmadığını nâtik Kemer Hamid nâ`ibinin `i`lâmı bâ-fermân-ı `âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Kemer Hamîd `a`yânı Katırcı Zâde Hacı Mehmed zîde kadruhûya ol tarafda zuhûr eylediği vakite `ahz ve `icrâ-i `emr-i şerîfime dikkat eylemesiçün

Hüküm 90**Bir sûreti**

(ber-vech-i muharrer Siroz nâ`ibinin gelen `i`lâmı bâ-fermân-ı `âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210)

Tefen `a`yânı Çomak Zâde Mehmed zîde kadruhûya

Hüküm 91

Merkumun hîn-i zuhûrunda ve 'ahz ve giriftiyle 'infâz-ı 'emr-i 'âlî 'ihtimâm ideceğini mubeyyin mûmâ-'ileyhin vârid olan 'arz-ı-hâl mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Bir sûreti

Göhlisar 'a'yânı Şeyh Zâde Hacı Hüseyin zîde kadruhûya

Hüküm 92

Bu âna dek vusûlü olmayub ve haber ve âgâhları olmadığını mubeyyin Karaağaç nâ'ibinin 'i'lâmı bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (12)10

Bir sûreti

Kara ağaç 'a'yânı Hacı Osman zîde kadruhûya

Hüküm 93

Bu âna dek vusûlü olmayub bundan böyle zuhûr eder ise ber-mûcib-i 'emr-i 'âlî 'amel ve hareketi ta'ahhud eylediklerini mubeyyin Tavas nâ'ibinin 'i'lâmı bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Bir sûreti

Tavas 'a'yânı Osman zîde kadruhûya

Hüküm 94

ber-vechi muharrer köyceğiz nâ'ibinin gelen 'i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Bir sûreti

Hasan Çavuş Zâde Mustafa zîde kadruhûya

Hüküm 95

Ber vechi muharrer Meis nâ'ibinin vârid olan 'i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 9 L sene (1)210

Bir sûreti

Beş kazâ 'a'yânı Küçük Osman Beğ zîde kadruhûya

Hüküm 96**Bir sûreti**

Kara Osman Zâde 'El-Hâcc Mehmed zîde mecduhûya mûmâ-'ileyhin bu hususa mukaddem me'muriyyeti olmamağla fakat bu def'a sâirlere yazılan tenbîhât derciyle 'iktizâsına göre

Sahife 30**Hüküm 97**

Dergah-ı muallâm kapucubaşlarından Üsküp nazîri dâme mecduhûya hüküm ki İştib sakinlerinden ve zümre-i 'eşkiyâdan olub mukaddemâ tertîb-i cezâsı fermânım olan sipâhiyandan Turgutlu Mehmed nâm şakînin 'a'yânlık iddiasıyla başına cem' eylediği 'eşkiyâ ile kazâ-i mezkûr ahalisine env'â'-ı cevri ve ta'addiyâta 'ictisârına mebnî memleketin tanzîmi ve fukarânın te'mîni zımında ele getirilüb tertîb-i cezâsına 'ikdâm olunmak bâbında iş bu sene-i mubâreke 'evâ'il-i Muharrem'inde Rumili valisi sâbika hitâben 'emr-i şerîfim sâdır olmuşidi 'el-hâletu hâzihî Hâcegan-ı Divan-ı humâyûnumda kazâ-i mezkûrun tevzî'ât nâzırı olan Mustafa Necib zîde kadruhû tarafından bu def'a derbâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrât ve 'ahâlînin mahzarları mefhûmunda şakî-i mezkûrun kazâ-i mezbûr nâibi Kara Karyeli Abdullah Fehmi'ye 'istinâdı ve ânın dahi tashîhi sebebiyle başında olan haşerât ile kazaya duhûl ve 'ittihâd ve ke'l-'evvel 'a'yânlık iddiasıyla etrafında olan kurânın 'ahâlî fukarâsına hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve mugâyir-i rızâ enva'-i mezâlim ve ta'addiyâta 'ictisâr ve Haremeyn Evkâfi kurâsından Yeniköy nâm karye ahalisinden bilâ-mûcib cebren bin guruş 'ahz itmiş olduğu ve nâib-i merkûm ile muttefikân tevzî'ât şurûtuna munâfi fukarâdan akçe tahsiline cüret eylediği ve başına külliyetlü Arnavud haşerâtı cem'iyile 'ahâlînin emvâl ve 'eşyâsını yağma ve ğâret itmek sevdasında idügi ve bu keyfiyet 'ahâlînin tevahhuşunu ve ihtilâl-i

memleketi mûcib ve sâ'ir kazâlara dahi selâyeti müstevceb olduğu beyanıyla şakî-i merkûmun ref'-İ vucûdu bâbında 'emr-i âlî-şanın sudûru 'ale't-tafsîl derc ve tastîr olunmuş şakî-i merkûm Turgutlu'nun mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i 'âliyyem mûciblerince mucâzât lâyikasının 'icrâsıyla fukarâ ve reyanın teaddisinden tahlisi matlûb-ı cihândârânem olmağla sen ki nâzır-ı mûmâ-'ileyhsin merkûmu a'la eyyi hâlin ne vechile ve ne tarikle olurise olsun ele götürüb cezâsını teretib eylemen fermânım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi bu makûle muzır-ı 'ibâd ve sâ'i-i bil -fesâd olan 'erbâb-ı şekâvetin 'izâle-i vucûd-ı habâset-âlûduyla memleketin tathîri ve fukarâ-i 'ahâlînin te'mîni lâzimedden olmak hasebiyle merkûm Turgutlu Mehmed'in tarafına serrişte virilmeyerek ber-vech-i suhûlet ne vechile ve ne tarikiye olurise ele götürüb tertîb-i cezâ-i sezâsına ikdâm eylemen senden matlûb-ı şâhânem idügi ve bu vesile ile tarafından ta'yîn ideceğın neferat taraflarından ahali ve ra'âyâya sermûr ta'addî vukûuna bir vechile rızâ-i hümâyunum olmadığı me'lumun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i merkûmu suhûlet vechile ele götürüb fukarâ pâ zede-i huyûl-i hasâr olmayarak cezâ-i mâ-yelîkî 'icrâsına mübâderet ve 'infâz-ı 'emr ve irâde-i şâhâneme 'ihtimâm ve dikkat ve zinhâr ve zinhâr bu vesile ile hilâf-ı 'emr ve rızâ tarafından ta'yîn ideceğın neferât câniblerinden vedîatullah olan 'ahâlî fukarâsına ve ehl-i ırz makûlesine mikdâr-ı zerre ta'addî ve hasâr vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı eşna' ikâb şâhânem olmakdan gâyetül gâye tahâşî ve mübâadet eylemen bâbında

Fî evâil B sene (1)210

Hüküm 98

Dergah-ı muallâm kapucubaşlarından Üsküp nazîri dâme mecduhûya hüküm ki İştib sakinlerinden ve zümre-i 'eşkıyâdan olub mukaddemâ tertîb-i cezâsı fermânım olan sipâhiyandan Turgutlu Mehmed nâm şakînin 'a'yânlık iddiasıyla başına cem' eylediği 'eşkıyâ ile kazâ-i mezkûr 'ahâlîsine 'envâ'-ı cevri ve ta'addiyâta 'ictisârına mebnî memleketin tanzîmi ve fukarânın te'mîni zımında ele getirilüb tertîb-i cezâsına 'ikdâm olunmak bâbında Rumeli vâlisi sâbıka hitâben 'emr-i şerîfim sudûrundan sonra şakî-i mezkûrun kazâ-i mezbûr nâibi Kara Karyeli Abdullah Fehmi'ye 'istinâdı ve ânın dahi tashîhi sebebiyle başında olan haşerât ile kazaya duhûl ve 'ittihâd ve ke'l-evvel 'a'yânlık dâ'iyesiyle etrafda olan kurânın 'ahâlî fukarâsına hilâf-ı Şerî'at-i Ğarra ve muğayir-i rızâ envâ-ı mezâlim ve ta'addiyâta 'ictisâr ve Hameyn Evkâfi kurâsından Yeniköy nâm karye ahalisinden bilâ-mûcib cebren bin guruş 'ahz itmiş olduğu ve nâib-i

merkûm ile muttefikân tevzî'ât şurûtuna munâfî fukarâdan akçe tahsîline cür'et eylediği ve başına külliyyetlü Arnavud haşerâtı cem'iyile 'ahâlînin 'emvâl ve 'eşyâsını yağma ve ğâret itmek sevdasında idüğü ve bu keyfiyyet 'ahâlînin tavahhuşunu ve ihtilâl-i memleketi mûcib ve sâir kazâlara dahi sirâyeti mustevcib olduğı mukaddemce 'inhâ olunmağla sen ki nâzır-ı mûmâ-'ileyhsin merkûmu mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan 'evâmir-i âliyyem mûciblerince ne vecihle ve ne tarikile olur ise olsun 'alâ 'eyyi hâl ele götürüb cezâsını tertîb eylemen bâbında iş bu sene-i mubâreke 'evâil-i Receb-i şerîfînde sana hitâben 'emr-i şerîfim 'isdâr olunmuşidi şakî-i mezkûrun beher hal 'izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla bir gün evvel şurûr ve mazarratından 'ahâlî fukarâsının tahlîsleri 'emrine ikdâm ve infâz-ı 'emr ve irâde-i şâhâneme 'ihtimâm olunmak 'ehass-ı me'ârib-i dâverânem olmakdan nâşî mukaddemâ sâdır olan 'emr-i şerîfim mûcibince 'amel ve hareket eylemen fermânım olmağın te'kîden ve ikdâmen hâssaten iş bu 'emr-i şerîfim dahi 'isdâr ve memhûren (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi bu makûle muzırr-ibâd ve sâ'î-bil-fesâd olan 'erbâb-ı şakâvetin 'izâle-i vücûd-ı habâset-âlûduyla memleketin tathîri ve fukarâ-i ahâlînin te'mîni lâzimededen olmak hasebiyle merkûm Turgutlu Mehmed'in tarafına serrişte virilmeyerek ber-vech-i suhûlet ne vechile ve ne tarikile olurise ele getirilüb tertîb-i cezâ-i sezâsına ikdâm eylemen hasran ve kasden matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i mezkûru suhûlet ve cihetiyle bi-'eyyi hâl ele götürüb fukarâ ahâlînin pâ-zede-i huyûl-i hasâr olmayarak mukaddemâ fermânım olduğı vechile cezâ-i mâ-yelîki 'icrâsına mübâderet ve infâz-ı 'emr ve irâde-i şâhâneme 'ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı fermân ve munâfî-i tenbîhât-ı şâhânem bu bâbda mutekâsilâne harekât vukû'a gelmekden ve bu vesile ile hilâf-ı 'emr ve rızâ tarafından ve ta'yîn ideceğın neferât câniblerinden ve vedî'atullâh olan 'ahâlî fukarâsına ve ehl-i ırz makûlesine mikdâr-ı zerre ta'addî ve hasâr vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı va'îdât-ı şâhânem olmakdan gâyetu'l-ğâye tahâşî ve mübâderet eylemen bâbında

Fî 'evâhir-i R sene (1)210

SONUÇ

2 Numaralı Mühimme-i Mektûme defteri Hicrî 1208/1211, Mîlâdî 1793/1797 tarihidir ki bu tarih, Sultan III. Selim Saltanatının devrine denk düşmektedir. Defterdeki hükümlerde ağırlıklı olarak, çeşitli sebeplerle devlette yaşanan eşkıyanın halka karşı yaptığı mal gasp etme, yol kesme gibi eşkıya çetesinin veya bir haydutun yaptığı zulümler ve bu eşkıya çetesinin veya haydutun bastırılması yakalanması gibi hükümler yer almaktadır. Defterde eşkıya taifesinden meşhur Menemencioğulları ve Acemoğulları'nın bastırılmasına dair hükümler bulunmaktadır. Bununla birlikte Defter'de dikkat çeken veya ilginç sayılabilecek başka bazı hükümler de vardır. Bunlar da kısaca şu şekilde özetlenebilir:

Bazı eşkıya reislerinin ve üyelerinin Nezre kat'ı ile serbest bırakıldığını görmekteyiz. Örnek verecek olursak; Hüküm 48'de *'Cezâsı tertîb olunmak için hakkında bundan 'akdem 'emr-i şerîf sâdır olan Menemencioğlu oğlu fî-mâ-ba'd kendü ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf hareketde bulunmamak üzere curmü 'afv ve aşireti ihtiyarları nezre kat' olunmuşiken'* ve Hüküm 59,da *'bundan 'akdem Vezîr-i muşârun-ileyh ma'rifetiyle nizâma rabt ve ahâlî nezre kat olunmuşiken'* ve Hüküm 84'de *'ve Vidin muhafızı nasb olunan vuzerâ-i 'izâmının her halde 'emr ve re'yine mutâva'at ve min kulli'l-vucûh 'ifâ-i merâsim-i 'inkiyâd-i 'ubûdiyyet olunmak ve bâ-hatt-ı humâyûn ve Vidin yerlü ağâvâtı uhdelinde Vidin cizyesi ve ocaklık olan mukâta'âtın 'emvâl-i mîrîyesi iki yüz kiseden ziyadece olub gelen tahammulleri ziyadeye olmağla merkûm Pasban oğlunun uhdesine 'ilzâm ile beşyüz kiseye iblâğ olunmak ve yamakandan taşrada olanların ve derûn-ı kal'ada muta'addid 'esâmîye mutasarrîf olanlardan bu def'a elli bin akçe hazineye mânde olunmak üzere cümlesi muta'ahhid olub'* gibi kayıtlardan anladığımız üzere Menemencioğlu aşireti ihtiyarları Menemencioğlu'nun eşkıyalık yapmamasını taahhüd ederek kefâlet bedeli ve tazminatı olan 'nezre kat'ı' anlaşmasını yapmış ve yine Vidin'de Serhat ileri gelenleri haydut Pasban oğlu'nun serbest bırakılması karşılığında devlet ile 'nezre kat'ı' yani kefâlet ücreti ve teminat, tazminat anlaşması yapmıştır. Aynı şekilde Selanik kadısına hitaben yazılan Hüküm 82,de *'ahâlînin cânib-i mîrîye otuz bin gurus nezri ta'ahhudleri muhtevî 'i'tâ olunan bir kıt'a nezir hucceti iş bu sene-i mubâreke Rebî'u'l-âhirinin yirmi ikinci gününde bâ-fermân-ı 'âlî baş muhâsebeye kayd olunmuşidi'* buradan anlıyoruz ki, 'nezre kat'ı' anlaşması resmi bir anlaşmadır ve bu kefâlet bedeli devlet hazinesine verilmektedir.

Menteşe Mutesellimi Ömer Bey'e hitâben yazılan Hüküm 73'de '*me'mur-ı intişâsı olduğun kalyon-ı humâyûnumun dahi bir an 'akdem binâ ve tekmîli matlûb-ı mulûkânem olup ol tarafda senin vücûdun llâ-budd ve lâzım idügi bedîdâr olmak hasebiyle sen kemâ-kâne me'mûriyyetin üzre kalyon-ı humâyûnumun 'inşâ ve tekmîli 'emrine kıyâm ve musâra'at'* ibaresinden bu dönemde bir kalyon yapılması emrinin verildiğini görmekteyiz.

Çalıştığımız hükümlerin tekabül ettiği tarihler Miladi 1792-1797 yıllarıdır. Dönemin padişahı olan Sultan III. Selim, halkın can ve mal güvenliğini güvence altına almak için, eşkıyalara taviz vermemiş dahası zorbalığı ortadan kaldırmak için mücadele etmiştir. Bu dönemde halkın güvenlik ve asayişinin sağlanmasına özellikle önem verildiğini Hüküm 76 ispatlar niteliktedir: '*vedî'a-i Cenâb-ı Rabb-i 'İzzet olan fukarâ-i ra'iyet ve sukkân-ı memleketin tahsîl-i refâh ve istirahatlerine 'ikdâm lâzimedden olmak hasebiyle ' cümlesinden küçük bir eşkıya çetesinin bastırılması için bölge yakınında bulunan askerin sevk edildiğini anlamaktayız. Yine çalıştığımız hükümlerden bu dönemde savaş ve savaş hazırlığı olmadığını görmekteyiz.*

Mühimme Defterleri'nde Devleti ve toplumsal hayatı yakından ilgilendiren daha birçok konuda hüküm yer almaktadır ki, bunlar incelendiğinde oldukça faydalı bilgiler açığa çıkarıp sözkonusu döneme dair aydınlatılmaya muhtaç konulara ışık tutacağı muhakkaktır.

EKLER

Ek 1. Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Hacer YILMAZ
Öğrenci Numarası	131211108
Enstitü Anabilim Dalı	Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı
Programı	Tarih
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. dr. Ahmet AKSİN
Tez Başlığı (Türkçe)	2 Numaralı Mühimme-i Mevlânâ Defteri (H. 1208-1211/M. 1793-1797) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s. 30)

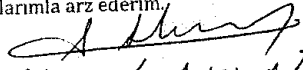
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

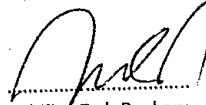
Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **VI+109** sayfalık kısmına ilişkin, **22/06/2016** tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % **3**.....'tir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet AKSİN
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde intihal program raporu ve ilgili makale şartını¹ sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

¹ Makale şartı doktora öğrencilerini kapsamaktadır.

KAYNAKÇA**ARŞİV KAYNAKLARI**

Başbakanlık Arşivi(BA) , Mühimme Defteri (MD), nr. LXII

BA, MD, nr. LXI

BA, MD, nr. LXII

BA, MD, nr. III

BA, MD, nr. XXVI

BA, MD, nr. III

BA, MD, nr. V

BA, MD, nr. VI

BA, MD, nr. CLIII

BA, MD, nr. CLIX

BOA, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Yusuf İhsan GENÇ, Hacı Osman YILDIRIM, Nazım YILMAZ vd. , Başbakanlık Basımevi, II. Baskı, İstanbul 2000

44 Nolu Mühimme Defteri, (Yayına Hazırlayan: Mehmet Ali Ünal), Akademi Kitabevi, İzmir 1995.

ARAŞTIRMA KAYNAKLAR

ÇETİN, Atilla Başbakanlık Arşivi Klavuzu, İstanbul 1979.

GÖKBİLGİN, M. Tayyib, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1979.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. , “Mühimme Defteri”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. XXXI, İstanbul 2006.

SERTOĞLU, Midhat, Osmanlı Tarih Lugatı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1998

ÖZGEÇMİŞ

04.01.1991 tarihinde Malatya'da doğdum. İlköğretim ve lise öğrenimimi Malatya'da tamamladım. 2009 yılında Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne yerleştim. Lisans eğitimimi 2013 yılında tamamladım. Yine 2013 yılında, Pedagojik Formasyon programını tamamladım. 2013 senesinde Fırat Üniversitesi Tarih Bölümü Yakınçağ Tarihi Anabilim dalında Tezli Yüksek Lisans eğitimine başladım ve hala devam etmekteyim.

